

Martin Fahlgren

Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen

En artikelserie om FNL-rörelsen och de lärdomar som kan dras därur.

Del 3 – DFFG och trotskismen

Ett politiskt partis förhållande till sina misstag är ett av de viktigaste och säkraste kriterierna på partiets allvar och dess *praktiska* uppfyllande av sina skyldigheter mot sin *klass* och mot de arbetande *massorna*. Att öppet erkänna ett fel och avslöja dess orsaker, att analysera den situation som framkallat det, att omsorgsfullt diskutera medlen att korrigera felet – det är kännetecknet på ett allvarligt parti, det är att uppfylla sina skyldigheter, det är att fostra och skola *klassen* och sedan även *massorna*. (Lenin, ”Vänsterismen” – kommunismens barnsjukdom)

Del 1 tog upp olika uttryck för det maoistiska inflytandet i DFFG, medan del 2 behandlade några viktiga aspekter av DFFGs politik (bl. a. synen på Sovjet, Kina och Kampuchea).¹

Denna tredje del rör De förenade FNL-gruppernas (DFFG) relationer till trotskismen och trotskisterna, men diskuterar även trotskisternas eget solidaritetsarbete.

Kompletterad/uppdaterad i juni 2015.

Innehåll

DFFG, stalinismen och trotskismen	1
Konspirationstänkande	1
Konspirationstänkande i den stalinistiska vänstern.....	3
Konspirationstänkande i DFFG.....	5
Den svenska trotskismens framväxt.....	6
DFFG och antitrotskismen	8
Vad är en trotskist?.....	9
DFFGs smutskastningskampanj	12
Ett par vanföreställningar	15
Irrelevant DFFG-kritik mot trotskisterna	17
Verkliga motsättningar	22
Uteslutningen av trotskister i ett historiskt perspektiv	24
Några slutkommentarer	27
Trotskisterna och solidariteten med Indokina	28
Trotskisterna och DFFG.....	28
Trotskisternas eget solidaritetsarbete – SKI.....	30
Trotskisterna och trotskismens historia i Vietnam – ett mindre ärorikt kapitel	33
Några slutord.....	35
Bilagor.....	36
1. Motsättningar i DFFG om trotskismen	36
2. Förbundet Kommunist trotskister?!	38
3. Är trotskisterna fiender till FNL?.....	39
4. RMF:s linje i det antiimperialistiska arbetet	40
5. Solidaritetsarbetet för INDOKINAS FOLK	45
6. Solidaritetskommittén för Indokina (SKI)	46
7. FNL-grupperna sparkar ut kommunister.....	48
8. Tragisk fars – Vitbok om & av Orminge FNL-grupp våren 71	49

¹ Se [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 1](#) och [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 2](#)

DFFG, stalinismen och trotskismen

DFFGs historia är inte bara historien om ett framgångsrikt solidaritetsarbete. Den är samtidigt också historien om ständiga strider mot olika ”avvikelser” och oppositionsgrupper, där kampen mot ”rebellerna” (1968), VpK/VUF (1968-1971), ”lundapesten” (1969), ”trotskismen” (1970-), r-arna (1971-) är de mest kända, men inte de enda (t ex rådde 1974 och efter 1975 hårda motsättningar om DFFGs inriktning²).

I alla dessa strider var det närmast regel att de oppositionella anklagas inte bara för att ha felaktiga ståndpunkter, utan de påstods dessutom vara drivna av mer eller mindre ondskefulla avsikter och att sträva efter att splittra DFFG, vilja förtala och smutskasta osv, kort sagt man odlade konspirationsteorier. När det gällde trotskismen kompletterades detta med en grov antitrotskism hämtad ur den stalinistiska fataburen.

I den stalinistiska världsbilden ingår konspirationstänkande som en viktig ingrediens alltsedan 30-talet, och det är därför inte särskilt underligt att detta också var vanligt bland mao-stalinisterna i DFFG. Men konspirationstänkande och konspirationsteorier förekommer tyvärr inte enbart i den stalinistiska traditionen och därför ska jag, innan jag går in på i mer detalj hur man i DFFG behandlade trotskismen, diskutera lite mer allmänt om konspirationsteorier, både med äldre exempel och med exempel av nyare datum. Därefter tar jag ganska kortfattat upp antitrotskismen i historiskt perspektiv för att sedan återkomma till huvudspåret DFFG och trotskismen.

Konspirationstänkande

Med konspirationstänkande syftar jag på den typ av tänkande som lägger stor vikt vid att försöka förklara händelser i termer av konspirationer: infiltration, sabotage, mord, provokationer, splittringsverksamhet, osv. utförda av agenter för utländska makter, polisagenter, politiska motståndare, judar, onda personer osv.

Den marxistiska metoden för att förklara verkligheten utgår i stället från ekonomiska och sociala förhållanden och de motsättningar (främst klassmotsättningar) som har sin grund i dessa. Det är endast genom att studera helheten av dessa motsättningar, i deras sammanhang och rörelse som man kan förstå den historiska utvecklingen i dess huvuddrag. Individer spelar roll, men endast i den mån de representerar viktiga klasser eller skikt av klasser – ensamma förmår de ingenting.³

Konspirationer existerar, men bara som en aspekt av de större historiska skeendena och de spelar bara en underordnad roll, dvs. de betyder mycket lite i sig själva. Och – vilket är viktigt att inse – de utgör ett av de verktyg som bäst lämpar sig för de som redan har makten och därmed också har tillgång till avsevärda resurser för att manipulera omgivningen, infiltrera, sabotera, göra inbrott, provocera, avlyssna, spionera, muta, sprida desinformation (spionorganisationer, storföretagare, maffiaorganisationer osv.).⁴ Mycket av denna verksamhet försiggår i det tysta och går ut på att samla information, inte att utföra spektakulära operationer, även om mord – vanligen på enskilda individer – och liknande förekommer – inte

² Se [Debatt om Vietnam, Sovjet och FNL-rörelsen](#)

³ Se G. V. Plechanovs klassiska [Om personlighetens roll i historien](#), samt George Novacks [Individens roll i historien](#) och Ernest Mandels [Individens roll i historien. Fallet Andra världskriget](#)

⁴ Infiltration av vänstergrupper från säkerhetspolis förekommer även i Sverige, vilket bl. a. IB-affären och flera utredningar bekräftat sedan dess. I USA finns också väldokumenterade fall av sådan infiltration. Huvudsyftet med sådan infiltration har dock varit att kartlägga och hålla organisationerna under uppsikt, inte att fungera som provokatörer (vilket dock förekommit).

minst Stalins Sovjet tillgrep sådana metoder, bl. a. för att mörda ”icke-önskvärda” personer.⁵ CIA och FBI sysslar också med sådant – de amerikanska (misslyckade) försöken att mörda Fidel Castro är t ex inte någon hemlighet. I dessa fall behövs inget konspirationstänkande, ty det finns bevis.

Konspirationstänkandet har idag stor spridning. Det har nog aldrig tidigare varit så ”populärt”. Vem har inte hört talas om olika konspirativa förklaringar till spridningen av AIDS, 11:e september-attackerna, mordet på president Kennedy och Olof Palme, för att inte tala om den anti-semitiska långköraren ”den judiska världskonspirationen” (med förfalskningen ”Sions vises protokoll” som främsta ”bevis”)?⁶

Att förklara händelser med konspirationer kittlar fantasin, samtidigt som det gör det möjligt att ge ”enkla” svar på svåra och komplicerade frågor. Att t ex skylla 11-september-attacken på en konspiration inom amerikanska administrationen och Pentagon är både mer spännande och enklare än att behöva studera de sociala, politiska och andra förhållanden som förklarar uppkomsten av en extremistisk fundamentalistisk islamistisk rörelse – dessutom behöver man inte fundera över USA:s faktiska ansvar och roll för uppkomsten av en sådan rörelse.

Det finns flera anledningar till att konspirationsteorier idag har stor spridning. Inte minst bör här nämnas Internet, som gör det möjligt att snabbt sprida och nå många människor med denna typ av uppgifter. Samhällsutvecklingen i stort har också stor betydelse – inte minst har den kraftiga försvagningen av arbetarrörelsen (vars betoning av kollektivet och klasskampen motverkat konspirationstänkande) bidragit till att öka utrymmet för den typ av världsuppfattning där enskilda individer – hjältar, bovar osv. – spelar en huvudroll. De terroristiska kampmetoder som utnyttjas av hemlighetsfulla islamistiska extremister (al-Qaida, talibaner, Irak) bidrar också.

Konspirationstänkande är också vanligt inom polisväsendet, särskilt i spion- och säkerhetstjänsten – vilket ju inte är så underligt eftersom de ju sysslar med sådant, men det förekommer även i politiska och fackliga organisationer av olika kulörer, religiösa sekter osv.

Som redan påpekats förekommer givetvis konspirationer i verkligheten – exempelvis var Watergateaffären verklig och det är inte *omöjligt* att det låg en stor konspiration bakom mordet på Kennedy. Å andra sidan är säkerligen de flesta konspirationsteorierna i omlopp falska.⁷ Men helt oberoende av om en konspirationsteori är korrekt eller inte, så finns det ingen anledning att utifrån ett vänsterpolitiskt perspektiv ägna tid och kraft åt sådant, eftersom det för det mesta avleder uppmärksamheten från det som verkligen är viktigt, nämligen att avslöja hur samhället fungerar i stort och att driva en politik som syftar till att i grunden förändra verkligheten, vilket kräver att *massorna* mobiliseras i kamp för sina intressen. Att lägga ned stora resurser på att avslöja en konspiration är meningsfullt enbart om det verkligen finns mycket starka bevis för att den är verklig och att avslöjandet kan spela en positiv roll för att förändra verkligheten (genom att ansvariga kan ställas till svars, försvåra att liknande saker utförs igen, öka människors politiska medvetenhet osv.). I annat fall blir resultatet förmodligen en fullkomligt tröstlös debatt som inte leder något vart – det blir för- och mot-argument,

⁵ Exempelvis mördades ett stort antal anti-stalinister i Spanien under inbördeskriget. Den mest kände av dessa var Andreu Nin, den främste ledaren för det anti-stalinistiska arbetarpartiet POUM, se artikeln [Mordet på Andreu Nin – hur gick det till?](#) Även Trotskij mördades av en sovjetisk agent, spanjoren Ramón Mercader. Fö var den trotskistiska rörelsen kraftigt infiltrerad av stalinistiska agenter, t o m Leon Sedovs (Trotskijs son) närmaste medarbetare – Mark Zborowski, kallad Etienne – var en sådan agent.

⁶ I artiklarna [Det förfalskade protokollet](#) och [J F Kennedys och Palmes banemän](#) diskuterar Mats Parner konspirationsteorier i allmänhet och ger exempel på sådana som han anser vara falska. Se även Farooq Sulehrias artikel [Konspirationsteorier - en modern religion](#) som diskuterar frågan mer principiellt.

⁷ Även om det t ex ligger en konspiration bakom mordet på Palme, så måste de flesta konspirationsteorierna vara oriktiga – ev. kan *en* vara riktig, men absolut inte alla.

där ingen på ett trovärdigt sätt kan bevisa att den har rätt och därmed blir det ur den enskilde iakttagarens synvinkel en fråga om vem man *tror* mest på. I de flesta fall är därför konspirationstänkande faktiskt skadligt, eftersom det förgiftar och fördunklar tanken, tenderar att förstärka fördomar, avleder uppmärksamheten från de verkliga problemen osv.

Konspirationstänkande i den stalinistiska vänstern

Att i politiska sammanhang skylla oönskade företeelser på manipulationer från mer eller mindre skumma element har den fördelen att man inte behöver ifrågasätta den egna verksamheten eller politiken. I Sverige var det under 1970- och 1980-talen t ex mycket vanligt att ledande socialdemokrater och borgare skyllde vilda strejker, inte på berättigat missnöje, utan på manipulationer och infiltration från ”kommunistiska” eller andra mer eller mindre ansvarlösa eller skumma element.

Inom de maoistiska och stalinistiska rörelserna har konspirationstänkande alltid haft en viktig roll. Till sin spets drevs detta vid de s.k. Moskvarättegångarna, där verkliga och/eller potentiella motståndare till den stalinistiska politiken pådyvlades de mest fantastiska brott och ondskefulla målsättningar (de var agenter för Hitler-tyskland, de var ute efter att mörda Stalin & Co, de ville återupprätta kapitalismen, de ville avträda stora landområden till Tyskland och Japan, de sysslade med industrisabotage, osv.⁸)

Konspirationstänkandet inom den stalinistiska traditionen är på många sätt mycket extremare än de konspirationsteorier som frodas på annat håll. Medan t ex de som förespråkar konspirationsteorier om 11-september-attacken försöker hitta ”bevis” som ska göra konspirationen trovärdig, så finns ofta inga som helst rimliga ”bevis” för de konspirationer som omhuldas i stalinistiska och maoistiska kretsar – de kan vara helt absurda och sakna varje stöd i dokument och andra fakta, ändå förväntas de troende att tro på dem (”bevisen” i Moskva-rättegångarna byggde uteslutande på framvingade bekännelser, inte dokumentariska eller andra bevis).

Inom de delar av vänstern som har rötter i mao-stalinismen frodas fortfarande konspirationstänkande. Sammanbrottet för ”östblocket” med Sovjetunionen i spetsen, liksom utvecklingen i Kina har bidragit till att de som inte vill klippa av banden till stalinismen ofta i stället tagit sin tillflykt till allt fler och orimligare konspirationsteorier för att bortförklara verkligheten.

I vissa avseenden är konspirationstänkandet bland dagens (pro)stalinister ännu absurdare än det var förut. Ofta är det uppenbart att vad som betraktas som sanning mer bestäms av vad den aktuella personen själv anser att det *borde* vara än hur det verkligen var – fakta och dokument som inte stämmer överens med de egna fördomarna sovras bort (ignoreras eller betraktas som förfalskade) eller omtolkas så att de passar in i den egna världsbilden. Resultatet blir ibland groteskt och inte så sällan närmast löjeväckande för utomstående.

Några nutida exempel

1. SKP-aren Bror Wennström i Gällivare skriver i en kommentar om den Moskva-orienterade kommunismens och ”realsocialismens” sammanbrott:

Den reella socialismens partier har slagits sönder med aktivt stöd av den reformistiska delen av arbetarrörelsen, inte enbart i Sverige utan i stora delar av världen.⁹

Detta att de ”kommunistiska staterna” ruttnade inifrån och bröt samman, samtidigt som kommunistiska partierna utanför östblocket också kapsejsade, var enligt detta resonemang på intet sätt den ”kommunistiska rörelsens” eget fel, utan det var reformisterna (i allians med

⁸ Se t ex Kenth-Åke Anderssons [Om Moskvarättegångarna](#) som ger en bra översiktlig beskrivning av denna skamfläck i arbetarrörelsens historia.

⁹ Se [Historieförfalskare!](#) (på nätet)

borgarna) som bär huvudansvaret. En bekväm inställning. På detta sätt slipper BW & Co att närmare undersöka vilken skuld den egna rörelsen hade i denna totala bankrutt.

2. Kring tidskriften *Clarté* finns en del övervintrande (?) maoister som fortfarande vägrar att dra lärdom av historien. En av dessa är Hans Isaksson, som i *Clarté* 3/08, talar om ”ex-trotskisten och angivaren George Orwell” (artikeln ”Vad Håkan Arvidsson lärde sig i Lund”) – där inget av epiteterna är sant.¹⁰

3. En annan clarteist (och f d DFFGare), Stefan Lindgren, har i *Clarté* 3/07 en artikel om Katyn-massakern, där tusentals fångslade polska officerare, poliser m fl mördades under andra världskriget (artikeln har rubriken ”Katyn – ett ouppklarat massmord”). Så gott som alla historiker är idag överens om att mordet utfördes av NKVD på Stalin-regimens order och från rysk sida har frisläppts ett stort antal dokument som bekräftar detta. Men SL vill inte riktigt tro på denna historia och har därför grävt fram en suspekt rysk skribent, Jurij Muchin¹¹, som hävdar att dokumenten är falska och att den gamla stalinistiska förklaringen att det var nazisterna som utförde brottet är den korrekta. Vi får här oss serverade en enorm konspiration, där vittnen påstås ljuga, ett stort antal dokument förfalskats osv. Varför? För att smutskasta Stalin? Varför skulle t o m ryska myndigheter vara så intresserade av att förtala Stalin och Stalin-regimen att de förfalskar dokument, intervjuer med sovjetisk personal som var med om dessa händelser osv.? Förändrar Katyn något väsentligt när det gäller nazismens eller stalinismens brott (dödade de inte båda sidor tillräckligt många ändå)? Nej det finns ingen rimlig anledning att tro att Gorbatsjov-regimen skulle haft intresse av att delta i en sådan enorm konspiration för att låta det egna landet (på Stalins tid) ta på sig skulden för ett nazistiskt brott.

4. I en artikel i *Proletären* nr 40 2008, ”Stalin och kampen för demokrati i Sovjet”, skriver Anders Carlsson (KP:s ordförande) en artikel där han hänvisar till en ryss som har kommit fram till att ”Stalin inte alls utgör den enpartistatens arkitekt och väktare, som ideologimakarna utmålar honom som”, utan att han och NKVD-bossen Berija i själva verket var ena riktiga hejare på att slåss för demokratin i partiet och staten, men att de besegrades av parti-byråkratin. AC återger med uppenbar förtjusning uppfattningen hos denne ryss: ”om Stalin stått på sig, om han inte vikit sig för de lokala partisekreterarna, så hade han själv blivit utrensad 1938, som en folkfiende”. Så var Stalins ära räddad – eller?

Konspirationstänkande i Indokina-konflikten

Någon marxistisk metod får man söka förgäves efter när man studerar maoisternas bild av utvecklingen i Indokina, särskilt efter 1975.

I konflikten mellan Vietnam och Kampuchea-Kina är givetvis Vietnam (i allians med ”social-imperialisterna”) boven, den ondskefulle. Efter det att konflikten mellan Vietnam och

¹⁰ George Orwell är författare till den klassiska *Hyllning till Katalonien*, som bl. a. beskrev hur stalinisterna förföljde det anti-stalinistiska partiet POUM under spanska inbördeskriget, något som stalinister aldrig kunnat förlåta Orwell för.

Påståendet om angiveri baseras på några fullständigt banala anteckningar där Orwell ger mycket korta personliga omdömen om ett antal kända kommunister och (förmodade) kommunistympatisörer – ett utdrag ur listan finns på nätet, se www.nytimes.com/1998/07/29/opinion/george-orwell-s-list.html?pagewanted=2. Om detta slags personliga omdömen om individer med väl kända kommunistiska sympatier är ”angiveri”, ja då kan nästan varje uttalande om ”kommunister” stämpas på samma sätt, t ex: ”Jan Myrdal: författare och journalist med sympatier för Mao och Pol Pot. Troligen inte partimedlem.” Är jag angivare nu?

¹¹ Muchin är en extrem, antisemitisk rysk nationalist och konspirationsteoretiker. Förutom att han anser att alla bevis för att Katyn-massakern utfördes av sovjetisk säkerhetspolis är förfalskade, så har han framfört konspirationsteorier om månländningarna, liksom att nedskjutningen av ett koreanskt passagerarflygplan 1983, som skyldes på sovjetiskt jaktflyg (vilket också sovjetiska myndigheter medgav), i själva verket var resultatet av en anti-sovjetisk konspiration.

Kampuchea bröt ut i öppen dager var våra svenska maoister (i och utanför DFFG) beredda att förkasta det mesta som vietnameserna påstod om konflikten som Lögn och acceptera det som Pol Pot & Co och kineserna gjorde gällande som Sanning.

Vi har redan i tidigare artiklar redovisat exempel på hur man från Pol Pot-sidans håll beskrev motsättningarna till Vietnam och hur Jan Myrdal utan några som helst förbehåll återgav denna historieskrivning, där vietnameserna framställdes i rent rasistiska termer.¹²

Ett annat, mer aktuellt exempel är Stefan Lindgren, som fortfarande gör sig till talesman för anti-vietnamesiska konspirationsteorier med mycket låga krav på faktabelägg. Text skriver han (i artikeln ”Krock om Kambodja”, som finns på nätet):

”Helt klart är att Vietnam opererade i Kampuchea långt innan invasionen i december 1978. Enligt Ieng Thirith kontrollerade Vietnam i praktiken underrättelsetjänsten, ett påstående som inte utan vidare kan avvisas.”

SL menar tydligen att vi på allvar ska tro på detta.¹³ Vad finns det för bevis förutom Thiriths¹⁴ uttalande? Inget! Skulle det alltså ha varit vietnamesiska agenter som stod bakom tortyrcentrat Tuol Sleng osv? Lägg märke till att många av de som utrensades och ”försvann” under Pol Pot-tiden var Vietnam-vänliga.¹⁵ De vietnamesiska agenterna skulle således ha anställt klappjakt på sina meningsfränder! Särskilt troligt? Nej!

Konspirationstänkande i DFFG

I DFFG yttrade sig konspirationstänkandet på flera sätt, inte minst på hur man reagerade inför opposition eller kritik. Ofta målas de som uppfattas som ”fiender” i mycket grälla färger och tillskrivs mer eller mindre onda avsikter. Detta gäller i princip *alla* politiska ”motståndare” i och utanför DFFG – således inte bara trotskister, utan även VUF:are, FK-are, r-are osv. – det ifrågasätts om dessa överhuvudtaget stödjer befrielsekampen i Vietnam osv.¹⁶

Ett illustrativt exempel ges i DFFG-skriften *Trotskismen, fronterna och Vietnamrörelsen* (som vi i fortsättningen förkortar ”TFOV”), vid beskrivningen av den s.k. ”lundapesten”, en opposition som uppkom i Lunds FNL-grupp 1968-69. Där sägs om de ledande FNL-arna Hans Karlsson och Bo Hörnström att de ”gjorde allt för att sabotera FS-arbetet och arbetet i Lund” och lyckades ”krossa gruppen bit för bit”. Vidare: ”under hösten 1969 ägnade sig Hörnström och Tom Gustavsson ... åt att angripa DFFGs enhetsfrontlinje och brännpunkts-teorin” och ”sökte ... förlama Vietnamarbetet genom prat om att man borde bilda en allmänt antiimperialistisk (socialistisk) organisation”. Slutsatsen blir:

Det luktar trotskism lång väg och det kommer därför inte heller att förvåna oss när vi hör att dessa herrar nu tillhör de ledande i den trotskistiska ”Bolsjevikgruppen” i Lund. Men det är först nu som de har kastat masken!

Vi serveras här en bild av en grupp illvilliga personer som under lång tid hemlighållit sina verkliga åsikter och konspirerat för att undergräva och sabotera Vietnamarbetet. Till slut måste de dock kasta masken och komma fram i ljuset. Att en sådan beskrivning är grundfalsk torde var och en med lite kunskap om hur människor fungerar inse: Ingen av dessa unga

¹² Se avsnittet om Kampuchea i [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 2](#)

¹³ Uppgiften kommer förmodligen via Jan Myrdal, som själv relaterat denna historia

¹⁴ Ieng Thirith var socialminister i Pol Pots regering, och gift med premiärministern Ieng Sary

¹⁵ Se text Ben Kiernans artikel [Motsättningar i Kampucheas kommunistiska rörelse](#) (på marxistarkivet)

¹⁶ För exempel på hur VUF behandlades, se [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 1](#), dokumentdn om DFFG och VUF.

I detta sammanhang bör nämnas Jan Myrdals ”klassiska” angrepp på ”r-arna” vid ett Vietnam-möte i Göteborg i april 1971, där de beskyldes för att vara provokatörer och agenter för USA-imperialismen (hela talet finns med som bilaga till DFFG-skriften [Leve enhetsfronten mot USA-imperialismen](#).)

människor var trotskister från början, utan genomgick en politisk *utveckling* som slutade med att vissa av dem (inte alla!) blev trotskister.

En anklagelse som förekommer i beskrivningen av ”lundapesten” – och som blir allt vanligare från 1970 och framåt – är att kritiker/oppositionella är ute efter att ”bekämpa” och ”splittra” enhetsfronten, ”krossa DFFG” osv.¹⁷ Självfallet fanns det sådana som *ville* splittra/krossa DFFG – ”rebellerna” ville faktiskt det – men för det mesta var det inte så: varken VUF-arna, FK-arna eller trotskisterna hade detta som mål. Inte ens r-arna ville det från början, utan de var ute efter att vinna DFFG för sin egen linje, däremot ställde de sig uppgiften att splittra och bekämpa DFFG *efter* de uteslutits och beslutat att bilda en egen organisation. Således skulle man kunna säga att splittringstendenserna i DFFG till stor del berodde på hur motsättningar behandlades i organisationen – en fråga som vi återkommer till i del 4 av artikelserien.

Just anklagelsen att de som är kritiska mot olika aspekter av DFFG eller dess politik är ”enhetsfrontsfientliga” är något som *fortfarande* anförs från DFFGs okritiska försvarare. När t ex Åke Kilander i *Clartè* 4/09 går i svaromål mot den DFFG-kritik som framförts i recensioner av hans bok, så har artikeln getts rubriken ”Svartmålning av FNL-rörelsen” och i ingressen läser vi:

Enhetsfronten är en av de viktigaste lärdomarna från solidaritetsarbetet med Vietnam. I dag vill somliga radera den lärdomen.

Längre fram i artikeln står det:

... kritik av denna typ fyller en viktig funktion – den avskräcker främst yngre aktivister från att lära av FNL-rörelsens erfarenheter, inte minst om enhetsfronten.

Lägg märke till det konspirativa språkbruket: somliga (underförstått de kritiska recensenterna) ”vill” radera lärdomarna av DFFG och ”avskräcka” yngre aktivister...¹⁸

Frågan om enhetsfronttaktiken diskuteras närmare i nästa del av artikelserien, så därför ska vi här i stället närmare titta på hur konspirationstänkande i kombination med antitrotskism användes i kampen mot ”trotskismen”, men jag kan redan nu avslöja att det mesta i DFFGs anti-trotskistiska kampanjer saknade grund i verkligheten. Om man ska tala om några konspirationer i sammanhanget, så var det DFFG-ledningen som konspirerade för att brännmärka och isolera de som de uppfattade som hot mot deras egen maktställning och politiska linje.

Allra först behöver vi dock utreda hur trotskismen kom till Sverige och vad ”trotskism” egentligen är för något.

Den svenska trotskismens framväxt

Då FNL-rörelsen och maoistiska organisationer bildades i Sverige i mitten av 60-talet, fanns inga organiserade trotskister i detta land. I början av 50-talet hade det funnits en mindre trotskistisk arbetarorganisation, *Revolutionära Socialistiska Partiet* (RSP), men den var sedan länge upplöst (upphörde 1953) och dess medlemmar hade passiviserats eller anslutit sig till andra organisationer (kommunistpartiet eller socialdemokraterna). En av RSP:s grundare,

¹⁷ Om VUF: ”Kampen mot VUF-ledningen gäller kampen för enhetsfrontens bevarande. Och bevarandet av frontlinjen är villkoret för fortsatt framgångsrik kamp för Vietnams folk!” (FNL/S 3/70, artikeln ”Red. Försvara enhetsfronten”).

Om trotskisterna: ”Vad vi tydligen kan vänta oss av trotskister i DFFG är att *de på det ena eller andra sättet till slut kommer att gå till angrepp mot enhetsfronten*, den gordiska knut som alla fientligt inställda till DFFG och Vietnams folk, förr eller senare måste söka hugga itu.” (TFOV, 1970)

”Trotskisternas linje är, som vi kan se ovan, helt enhetsfrontsfientlig och går ut på att krossa DFFG.” (FNL/S 2/71, artikeln ”Trotskist utsparkad i Västerås”)

¹⁸ Se [Recensioner och debatt om "Vietnam var nära"](#) som innehåller flera av de kritiska recensionerna och ÅK:s svar på dessa.

grovarbetaren Bertil Säfström, var föredare och bildade KFml – han blev Stockholmsavdelningens förste ordförande (!) – men uteslöts efter något år pga sitt trotskistiska förflutna.

Trotskismens återuppståndelse i Sverige kan dateras till våren 1969, då det ungefär samtidigt bildades en grupp i Stockholm (Bertil Säfström tillhörde denna grupp) och en annan i Göteborg. Dessa tillsammans med en nystartad grupp i Uppsala, slog hösten 1969 ihop sina påsar och bildade *Revolutionära marxister* (RM).

1969 växte det också fram en opposition i det maoistiska Clartés Lunda-avdelning. Denna bildade 1970 *Bolsjevikgruppen*, som i allt större utsträckning kom att ta intryck av den franska trotskistiska organisationen *Ligue communiste*.

Att det uppkom trotskistiska strömningar i Sverige just 1969 är givetvis ingen tillfällighet. Inte heller är det en slump att den svenska maoismen uppstod i mitten av 60-talet. Förklaringen ligger till stor del i inspirationskällorna och i den svenska vänsterns traditioner (det faktum att det inte fanns någon svensk trotskistisk organisation bidrog i hög grad till att det dröjde förhållandevis länge innan trotskistiska idéer fick anhängare i Sverige).

Den svenska *maoismens* inspirationskällor var främst utomeuropeiska – den antiimperialistiska kampen, sino-sovjetiska konflikten och utvecklingen i Kina (kulturrevolutionen) – och det viktigaste verksamhetsfältet var från början stödet till befrielsekampen i Vietnam. Det är följande betecknande att resterna av maoismen i Sverige fortfarande har anti-imperialistiskt arbete som huvudsaklig verksamhet – i andra sammanhang är det svårt att överhuvudtaget möta en ”maoist”.

Den unga trotskistiska rörelsen – detta gäller både Bolsjevikgruppen och Revolutionära Marxister – inspirerades däremot främst av radikaliseringsrörelsen i Europa (särskilt majrevolten i Frankrike och Pragvåren i Tjeckoslovakien, båda 1968), där stalinismens kontrarevolutionära roll var särskilt tydlig och trotskistiska grupper hade ett förhållandevis stort inflytande.

Detta att maoisterna riktade blickarna mot ”tredje världen” och trotskisterna mot Europa ska inte tolkas alltför kategoriskt. Otvivelaktigt intresserade sig även många maoister för kampen i Europa och trotskister för kampen i Vietnam, men det kan ändå vara viktigt att ha skillnaden klar för sig, eftersom den inverkade på politiken (verklighetsuppfattningen, politiska prioriteringar, valet av organisationsformer m m).

För att göra en lång historia kort, så fanns 1970 två trotskistiska organisationer i Sverige, RM och Bolsjevikgruppen, och dessa försökte nu att förena sina styrkor, vilket efter diverse problem också lyckades 1971, då *Revolutionära Marxisters Förbund* (RMF) bildades. Det fanns nu en trotskistisk organisation med nationell spridning. RMF var vid sitt bildande en liten organisation (medlemsantalet rörde sig om tiotal, inte hundratal), men den tillväxte snabbt, något som gynnades av de ständiga kriser och splittringar som maoismen genomgick (rebellrörelsen, bildandet av MLK och FK, r-splittringen osv.) och som resulterade i att många nya medlemmar strömmade till från maoisterna – KFml, Clarté, KFmlr, MLK, FK och FNL-grupperna (men även SSU och VPK bidrog). När trotskisterna växte till kunde de snart också rekrytera nyradikaliserade, dvs. sådana som tidigare inte varit politiskt organiserade.

Men trots att RMF och *Kommunistiska Arbetarförbundet* (KAF) – som RMF bytte namn till 1975 – hade god tillväxt, så dominerades den svenska yttersta vänstern av maoistiska organisationer (främst KFml och KFmlr), vilka också växte under dessa år. Det innebar att trotskisterna befann sig i ett underläge som försvårade ett verkligt genombrott.

Vi lämnar härmed bakgrundshistorien och övergår till att behandla relationerna mellan trotskisterna och den svenska FNL-rörelsen.¹⁹

DFFG och antitrotskyismen

Stalinismen

När maoisterna i DFFG på våren 1970 på allvar tog upp kampen mot trotskismen så gjorde de det bl. a. genom att okritiskt utnyttja stalinistisk historieskrivning, vilket vi dock inte ska utreda närmare här, eftersom det behandlats utförligt på annat håll.²⁰

Stalinismen i DFFG²¹ gällde dock inte bara historieskrivningen, utan tog även många andra uttryck. Exempel:

- 1) Världsbilden – det gäller såväl hur man såg på och analyserade verkligheten i såväl stort (inte minst kampen i Vietnam) som smått (den svenska vänstern).²²
- 2) Synen på och hanteringen av politiska motsättningar – detta gäller såväl relationerna till den svenska vänstern i stort som motsättningar i den egna organisationen.
- 3) Enhetsfronttaktiken – den variant som DFFG kom att tillämpa baserades främst på ”folkfronten” från det stalinistiska Komintern (1934-39), i stället för den ”proletära enhetsfronten” från Lenins tid (början av 1920-talet) – en fråga som behandlas närmare i nästa del av artikelserien.

Anti-trotskyismen

Före sommaren 1969, dvs. under hela framväxten av DFFG, fanns ingen trotskistisk organisation i Sverige. Det fanns knappt heller några ”trotskister” – bortsett från den tidigare nämnde Bertil Säfström och den tyskfödde Marcel Cohen (som hade haft kontakt med Fjärde Internationalen från mitten av 1960-talet). Detta att DFFG-ledningen började stämpla sådana som kritiserade olika aspekter av DFFGs politik och sätt att fungera som ”trotskister” säger mer om det konspirationstänkande som frodades bland ledande maoister än om verkligheten.²³

Till en början var mycket få om ens någon av de som kritiserades för ”trotskyism” verkligen trotskister, däremot fick en del av dem som utsattes för DFFG-ledningens spott och spe anledning att närmare studera vad de anklagades för att vara – och detta ledde i flera fall till att de blev ... just trotskister. Men många andra (t ex FK-are och r-are) betecknades också som ”trotskister” trots att de *aldrig* var det.

Frågan om *varför* DFFG-ledningen satte stämpeln ”trotskister” på sådana som på olika sätt opponerade sig eller kritiserade olika aspekter av DFFGs politik eller funktionssätt är intressant i sig, eftersom jag tvivlar på att någon bland maoisterna i eller utanför DFFG hade klart för sig vad ”trotskyism” egentligen var för något eller stod för (det finns heller inte något en-

¹⁹ Du som vill veta mer om svenska trotskismens framväxt, se [Hur uppstod den svenska trotskismen?](#) av Kjell Östberg och antologin [Utanför systemet, vänstern i Sverige 1968-78](#), som innehåller ett särskilt kapitel om de svenska trotskisterna, ”RMF/KAF: Visionen om den obefläckade fanan”. P-O Mattsons artikel [Bertil Säfström - 65 år som aktivist i arbetarrörelsen och vänstern](#) ger också en hel del intressanta pusselbitar.

²⁰ Se [Debatten om ”Trotskyismen, fronterna och Vietnamrörelsen”](#) som innehåller mycket material om detta.

²¹ Det vi har att göra med är inte en renodlad ”klassisk” stalinism, utan en maoistisk variant – se de 2 föregående delarna av denna artikelserie

²² De 2 föregående delarna av artikelserien tar upp flera exempel på detta.

²³ I ”Trotskyismen, fronterna och Vietnamrörelsen” talas t ex om att ”trotskisten Lars Lundström” i Visby FNL-grupp skulle ha ”utnyttjat FNL/S för att angripa KFml för mygel i DFFG”. Man syftar här på en artikel i FNL/S 8/9 1969, dvs. den var skriven vid en tidpunkt då det inte fanns någon trotskist i Visby. Artikeln var ett exempel på den olust som många icke-KFml:are kände inför vissa företeelser i DFFG vid denna tid. Liknande synpunkter framfördes av VUF:are och andra. Artikeln, som hade rubriken ”KFML och enhetsfronten”, finns med som dokumentbilaga i samlingen [Trotskyismen, fronterna och vietnamrörelsen](#).

tydligt svar på detta, vilket tas upp närmare längre fram) eller hade några belegg för att de som beskylldes för att vara "trotskister" verkligen hade några band till "trotskismen". Sanningen är helt enkelt den att man här spann vidare på en tradition i den stalinistiska kommunistiska rörelsen, som från 1920-talet slut använde "trotskism" och "trotskist" som skällsord: Alla riktningar eller uppfattningar inom arbetarrörelsen (särskilt dess revolutionära del), som man ogillade riskerade att bli stämplade som "trotskism" eller "trotskistiska avvikelser".²⁴

Efter 1971 kom epitet "trotskism" att från maoistiskt håll (i DFFG och KFml/SKP) ofta användas närmast som en synonym för "sektarism" eller "ultravänsterism". Så var det dock inte från början, ty kring 1970 var huvudanklagelsen att trotskismen utgjorde en vänstersocialdemokratisk "avvikelse". Trotskismen kritiserades för att stå för en reformistisk strategi, "strukture reformer", och sammankopplades med vänsterreformister som André Gorz m fl. Synen på trotskismen som en opportunistisk "högeravvikelse" levde vidare hos r-arna (som utsplittrades hösten 1970), medan DFFG och KFml/SKP i allt större utsträckning valde att tillämpa "sektarism"-linjen.

Detta att trotskismen ibland kritiserats från "höger" och ibland från "vänster" är inget nytt.

Under Kominterns s.k. 3:e period (1928-1934) betecknades trotskismen som en socialdemokratisk avvikelse och när Trotskij enträget varnade för Hitler och uppmanade socialdemokrater och kommunister att upprätta en enhetsfront för att bekämpa fascismen/nazismen, då stämplades detta som högeropportunist och ett stöd till "socialfascisterna".

Under folkfrontsperioden (1934-39), då Komintern satte som mål att försvara den borgerliga demokratin (mot fascismen), ville man inte bara ha enhet med andra arbetarorganisationer utan även inbegripa borgerliga partier i den "antifascistiska fronten" och för att uppnå detta måste man avstå från allt som skulle kunna skrämja borgarna, dvs. man måste föra en klassarbetspolitik. När trotskisterna kritiserade detta klassarbete och stod fast vid att i stället förespråka enhetsfront mellan arbetarorganisationer, då anklagades de för sektarism och ultravänsterism.

Vad är en trotskist?

I DFFG och i den stalinistiska (och maoistiska) traditionen används begreppen "trotskism" och "trotskister" på ett mycket slapt sätt. När man talar om "trotskister", så är det ibland "riktiga" trotskister, ibland sådana som inte har ett smack med trotskismen att göra. T o m 100%-iga stalinister, såsom r-are kan beskyllas för "trotskism" eller deras politik stämplas som "trotskistisk".²⁵ Tillmälena "trotskist" och "trotskism" begagnas även som allmänna skällsord, för att brännmärka något som man tycker illa om.

Från 1971 genomgick DFFG en alltmer uttalad högervändning. Helt följdriktigt började nu många DFFGare då uppfatta den tidigare förda politiken som sektaristisk, särskilt gentemot socialdemokratin. Hur skulle man då karakterisera denna tidigare förda politik? Varför inte tillgripa etiketten "trotskistisk"?!

²⁴ I sin genomgång av "Trotskismen, fronterna och Vietnamrörelsen" och efterföljaren "Marxism eller trotskism" kom K-Å Andersson fram till att användningen av begreppet "trotskist" (och "trotskism") kunde indelas i 4 huvudgrupper: 1) personer som själva ser sig som trotskister och för fram en trotskistisk politik; 2) personer som politiskt brutit med den stalinistiska rörelsen på någon plattform; 3) minoritetsfraktioner inom den egna organisationen/rörelsen som misskrediteras genom att kallas för trotskister; 4) allmän slaskhink dit man slänger sina egna åsikter när man inte längre står för dem. I DFFG användes begreppet på alla 4 sätten. Se K-Å Anderssons *Lögnens renässans*, s. 97, där han även exemplifierar detta.

²⁵ I TFOV påstås t ex att det fanns trotskister i Albanien, trots att det där aldrig funnits någon trotskistisk organisation.

I en intervju i *Vietnam var nära* (s. 173) gör f d DFFGaren och maoisten Knut Carlqvist just detta. Han berättar att FNL-gruppen i Uppsala under åren 1968-69 vid ett par tillfällen sysslat med mötesstörning – Palme häcklades vid ett möte i februari 1968 och utrikesminister Torsten Nilsson vid ett möte 1969. KC tycker numera det var dumheter och levererar kommentaren: ”Vi betedde oss som trotskister”.²⁶ Att mötesstörning skulle vara kännetecknande för ”trotskister” är minst sagt anmärkningsvärt – de som under 1900-talet var mest ökända för detta var stalinisterna. ”Trotskist” har här inget att göra med någon verklig ”trotskism”, utan KC brukar det i betydelsen ”sektarism”, dvs. att det var sektaristiskt att störa socialdemokratiska möten, vilket jag håller med om – däremot inte att det skulle vara typiskt ”trotskistiskt”.

Även r:arna betecknades som ”trotskister”. I verkligheten hämtade r:arna sin inspiration från det stalinistiska Kominterns ultravänsteristiska s.k. tredje period i slutet av 1920- och början av 1930-talet. Med trotskismen hade de dock ingenting att göra. Detta att en stalinistisk grupp eller fraktion kallas för ”trotskistisk” av en annan stalinistisk grupp är inte särskilt ovanligt, men blir inte sannare för det – i detta fall är det närmast löjeväckande, eftersom r:arna var betydligt mer ”stalinistiska” än KFml/SKP.

Vad kan då krävas för att det ska vara *korrekt* att sätta stämpeln ”trotskist” eller ”trotskistisk” på en individ eller en organisation? Det är ofta svårt att definiera och avgränsa politiska begrepp och ”ismer”, men om det ska vara någon mening med ett sådant begrepp, då måste det kunna definieras och avgränsas så att dess innebörd blir någorlunda klar.

Vid en definition av begreppet ”trotskism” är det enda rimliga att *utgå från de politiska ståndpunkter som är särskiljande* för trotskismen, dvs. sådant som skiljer trotskismen från andra strömningar inom vänstern. Även vid en sådan definition kan man råka ut för oklarheter eller gränsdragningsproblem. Text kan en organisation omfatta trotskistiska ståndpunkter i bara vissa frågor. Men att identifiera *politiken* är ändå den enda förnuftiga utgångspunkten.

Till trotskismens hörnstenar hör antistalinismen, teorin om ”den permanenta revolutionen”, avståndstagandet från ”teorin om socialism i ett land”, analysen av Sovjetunionen som ”degenererad arbetarstat”, synen på den revolutionära strategin där ”övergångsprogram” spelar en central roll, samt den viktiga roll som internationalismen och en International anses spela (”Fjärde internationalen”). Synen på Trotskij och vänsteroppositionens kamp mot den framväxande stalinismen under 20-talet är också en vattendelare. Dessutom bör man ta hänsyn till vad individen eller den aktuella organisationen själv anser om Trotskij och trotskismen.²⁷

Det räcker inte med att omfatta någon enstaka av dessa idéer för att det ska vara korrekt att använda etiketten ”trotskism”. Antistalinister finns det t ex många som är – anarkister, syndikalister, rådskommunister, socialdemokrater osv. – men det gör dem inte till ”trotskister”.

Mer problematiskt blir det när en organisation omfattar trotskistiska ståndpunkter i vissa frågor, men inte i andra. En sådan organisation bör normalt inte betecknas som trotskistisk, men det slutliga omdömet beror på *vilka* trotskistiska ståndpunkter som den ansluter sig till resp. tar avstånd från, dvs. det krävs en närmare studie.

Stalinister brukar beteckna det spanska (antistalinistiska) POUM som trotskistiskt – det görs t ex i skriften TFOV. Är det en rimlig karakteristik?

²⁶ *Vietnam var nära* s 173. Lägg märke till att det vid tidpunkten för dessa händelser (före 1970), förmodligen inte fanns en enda ”trotskist” i DFFG.

²⁷ Bland vissa trotskistiska grupper/sekter finns betydligt snävare definitioner på vad som får betecknas som ”trotskism”, där det inte bara krävs att en organisation skall stå för de trotskistiska idéerna i vid mening, utan de måste stå för samma *tolkning* av dessa idéer som den egna riktningen. De som inte gör det kallas för ”revisionister”, ”pablistar”, ”centrister” osv. En sådan snäv tolkning kan givetvis upplevas viktig för den aktuella trotskistiska strömningen, men är inte särskilt meningsfull i ett sammanhang som det vi studerar här.

Det är riktigt att en del av POUM (en minoritet) hade sitt ursprung i den trotskistiska spanska vänsteroppositionen, men majoriteten kom från Mauríns Arbetar- och bondeblock (BOC). Trotskij och den internationella trotskistiska rörelsen var emot partibildningen som resulterade i en öppen brytning mellan den spanska vänsteroppositionen och den trotskistiska världsrörelsen. POUM betraktade sig inte självt som trotskistiskt och uteslöt trotskister ur sina led. Det var emot bildandet av Fjärde internationalen och anslöt sig i stället till den s.k. Londonbyrån, som var en sammanslutning av ”centristiska” organisationer (där f.ö. även Kilbom-Flygs Socialistiska Parti ingick). POUM hade oklara ståndpunkter i flera ”trotskistiska” frågor, såsom permanenta revolutionen, synen på Sovjet m m. Under hela inbördeskriget utsattes POUM för hård kritik av Trotskij och dennes meningsfränder. Av dessa skäl bör POUM inte kallas ”trotskistiskt” (i trotskistiskt språkbruk brukar POUM betecknas som ”vänstercenristiskt”, en benämning som dock POUM-anhängare inte gillar).

Ännu tokigare är att utpeka Kilbom-Flygs Socialistiska Parti (SP) som trotskistiskt (vilket görs i TFOV). SP hade knappast några programmatiska eller andra beröringspunkter överhuvudtaget med trotskismen. Partiet var antistalinistiskt, men samtidigt antitrotskistiskt. Det hade heller inte haft det minsta att göra med den sovjetiska vänsteroppositionen, utan inspirerades snarare av Bucharins sovjetiska högeropposition.²⁸ Om man nödvändigtvis vill sätta en politisk stämpel på SP, så är det ”högercentristiskt”.²⁹

Att karakterisera Förbundet Kommunist (FK) som ”trotskistiskt” eller ”halvtrotskistiskt” är också fel. FK var anti-stalinistiska *maoister* som hämtade sin inspiration från Maos Kina, särskilt kulturrevolutionen. FK var uttalat antitrotskistiskt och hade andra uppfattningar än trotskisterna i många centrala frågeställningar: synen på Sovjet och Kina, permanenta revolutionen, Fjärde internationalen osv.³⁰ De flesta organisationer som FK upprättade förbindelser med ute i Europa tillhörde samma kategori: Avanguardia Operaia (i Italien), Revolution! (i Frankrike) osv.

Det finns dock en internationell strömning som är lite mer problematisk att placera i ett fack, nämligen den som idag representeras av det brittiska Socialist Workers Party (SWP), som på 70-talet hette ”International Socialists”, IS. IS/SWP intar trotskistiska ståndpunkter i en mängd frågor, men har en avvikande syn på i första hand ”arbetarstaterna” (de betraktade t ex redan på 1950-talet Sovjet som ”statskapitalistiskt”). Eftersom IS/SWP har rötterna i den trotskistiska rörelsen och fortfarande står för många trotskistiska uppfattningar, är jag böjd att ändå beteckna denna strömning som ”trotskistisk” eller ”halvtrotskistisk”.³¹

Under perioden 1970-1980 fanns i Sverige enbart *en* organisation som uppfyller alla rimliga kriterier på att kallas trotskistisk, och det var RM/RMF/KAF/SP, som var anslutet till Fjärde Internationalens Förenade Sekretariat, den största internationella trotskistiska organisationen.

I t ex England, Frankrike och USA fanns dock betydligt fler ”trotskistiska” organisationer – flera av dessa kommer vi att träffa på senare.

²⁸ För detaljer om trotskism-anklagelsen mot SP, se avsnittet ”Var Nils Flyg trotskist?” i KÅ Anderssons svar till TFOV, som ingår i dokumentsamlingen [Trotskismen, fronterna och vietnamrörelsen](#) (se s. 86 ff)

²⁹ Som en liten kuriositet kan det vara intressant att ta en titt på [Trotskij om SP](#), som är utdrag ur artiklar och brev där Trotskij och FI nämner SP och dess föregångare.

³⁰ I medlemstidningen *FNL i Sverige* nr 1/71 finns t ex en artikel med rubriken ”Trotskister i fronten – aldrig!”, som rapporterar om FNL-gruppen i Vänersborg, där ”gruppen bestod av medlemmar och sympatisörer till den trotskistiska organisationen ’Förbundet Kommunist’ (FK)”. Således handlar det om FK-are, inte trotskister! Artikeln finns med i bilaga 2 nedan.

³¹ Se [Fler år för gräshoppssvärmen – International Socialists inifrån](#) för en skildring av denna organisations historia

DFFGs smutskastningskampanj

När RM – den första trotskistiska organisationen – hade bildats, då ville dess medlemmar arbeta politiskt med sådant som de ansåg vara viktigt. Dit hörde solidariteten med befrielsekampen i Indokina, och flera RM:are sökte sig därför till DFFG. Det som sedan hände är en historia som det redan finns mycket skrivet om och det finns ingen anledning till att upprepa sådant som redan är tillfredsställande utrett på annat håll. Här ska jag därför begränsa mig till att ta upp några aspekter av den antitrotskistiska kampanjen som inte fick så stor uppmärksamhet, men som inte desto mindre är väsentliga, särskilt för att kunna göra ett ordentligt bokslut över Vietnamrörelsen och dra lärdomar för framtiden.

I Åke Kilanders bok *Vietnam var nära* ges följande beskrivning av hur det hela började.

Under 1970-71 diskuterades också trotskismen och dess syn på enhetsfronten i DFFG. Det började i Uppsala efter Vietnamveckan våren 1970 där fem personer, som var organiserade i det trotskistiska "Revolutionära Marxister" samtidigt sökte medlemskap i FNL-gruppen. Med tanke på de historiska erfarenheterna av trotskismen inte minst i Vietnam fördröjde styrelsen för Uppsala FNL-grupp invalet och tog initiativ till studier i frågan. Det resulterade i broschyren *Trotskismen, fronterna och Vietnamrörelsen* [TFOV]. Den väckte stor debatt och spreds även i DFFG som helhet eftersom andra grupper i landet ställts inför liknande situationer.³²

Denna skrivning är närmast skandalös. Med formuleringen "Med tanke på de historiska erfarenheterna av trotskismen inte minst i Vietnam..." antyds att "trotskismens roll" är ett okontroversiellt faktum, en ovedersäglig sanning, vilket sannerligen inte är fallet.

Nej, den verkliga anledningen till att man nu lät författa en hel broschyr var en helt annan, nämligen att maoister i DFFGs ledning ville förhindra att trotskisterna fick inflytande i FNL-rörelsen: De ville kunna motivera att trotskister utestängdes från DFFG. Och då kom de gamla stalinistiska lögnerna om trotskismens "kontrarevolutionära roll" väl till pass.

TFOV, som snickrades ihop av de två KFml-arna Kurt Wickman och Lars Gustafsson, ut-sattes för en grundlig kritik från flera håll. Massor av de lögnerna som TFOV kryllade av veder-lades med all önskvärd klarhet, vilket vem som helst som orkade (vågade!) sätta sig in i kunde övertyga sig om – detta var f ö just en av de frågor som fick mig, som vid den tiden var maoist, att börja tvivla på stalinismen och närma mig trotskismen.³³

Större delen av TFOV handlade om "de historiska erfarenheterna av trotskismen". En mycket liten del av skriften – bara några sidor på slutet – tog upp det som en skrift producerad av en solidaritetsrörelse för Vietnam *borde* handla om, nämligen trotskisternas syn på befrielsekampen i Vietnam och i synnerhet solidaritetsarbetet för denna kamp.

Materialet om trotskismen diskuterades i Uppsala FNL-grupp och på basis av dessa diskussioner "beslutade U-a FNL-grupps medlemsmöte den 7 oktober att *utestänga medlemmar i trotskistiska organisationer och andra vilka för en trotskistisk linje i förhållande till frontorganisationer från Uppsala FNL-grupp*".³⁴

Den historiska delen av TFOV bygger främst på stalinistiska källor³⁵, där historieförfalskningen satts i system och lögnerna om trotskismen och dess historiska roll staplas på varandra.

³² A.a. s 166-67

³³ TFOV, flera motskrifter, samt andra dokument från denna debatt finns samlade i "[Trotskismen, fronterna och vietnamrörelsen](#)"

³⁴ Citerat ur inledningen till TFOV, se föregående not.

³⁵ T ex Sayers-Kahns stalinistiska beställningsverk *Den stora sammansvärjningen*, protokollen från Moskva-rättegångarna (1936-38), svenske stalinisten Gustav Johanssons broschyr *Trotskyj och trotskismen* (från 1937), den spanske stalinisten Fransisco Antons *Trotskismen i Spania i fascismens tjäneste* (1938)... Samtliga dessa fullkomligt frossar i stalinistiska konspirationsteorier.

När andra källor citeras eller refereras, så är det ofta så vinklat att man undrar om broschyrförfattarna försökt att begripa vad som *står* i texterna, eller om de överhuvudtaget läst dem, dvs. inte nog med att TFOV baseras på stalinistiska lögn och konspirationsteorier, den använder också den stalinistiska metoden med rumphuggna och tendentiösa tolkningar av citat, demagogiska knep osv.³⁶

Jag har en viss förståelse för att smutskastningskampanjen 1970-71 delvis gick hem, trots att TFOV grundligt dissekerades och avslöjades som ett hopkok av stalinistiska lögn. KFml, med rötterna i den stalinistiska traditionen, dominerande den utomparlamentariska vänstern, samtidigt som den unga trotskistiska rörelsen, som knappt hade några traditioner i Sverige överhuvudtaget, hade begränsade möjligheter att avvärja denna anti-trotskyistiska hetskampanj. Idag, nära 40 år senare och efter stalinismens (och maoismens) sammanbrott, så tycker jag dock att man borde veta bättre och att det i en nyskriven bok om DFFG:s historia borde vara på sin plats med en självkritisk inställning till hanteringen av trotskisterna och i synnerhet den smutskastning som de utsattes för. Båda författarna till TFOV har fölämnat vänstern sedan lång tid tillbaka – och den ene av dem, Kurt Wickman, deklarerade i en radiouifrågning för ett antal år sedan att han ”skändes” över skriften och uppföljaren ”Marxism eller trotskism”.

Det är därför minst sagt anmärkningsvärt att Åke Kilander i *Vietnam var nära* inte har ett enda kritiskt ord att säga om TFOV. Om ÅK tagit frågan på allvar borde han i lugn och ro ha studerat debatten kring TFOV, i synnerhet motskrifterna, och därefter antingen klart förkastat TFOV eller motskrifterna. Han valde att i stället tiga, vilket är rent ut sagt beklämmande. ÅK vill uppenbarligen inte ta i skiten, vilket i praktiken innebär att han låter skiten ligga kvar, och bidrar därmed till att felskola de nya ”anti-imperialister” som han vill ska ha nytta av boken.

Vid ett möte om boken i Göteborg den 19 februari 2008 ställde jag frågan direkt till ÅK om vad han ansåg om den antitrotskyistiska kampanjen, där det med stöd av en uppsjö av stalinistiska lögn påstods att trotskister under historiens lopp visat sig vara fascistagenter, CIA-agenter, fiendliga mot FNL osv. ÅK vägrade svara på sakfrågan och gjorde i stället en undanmanöver. Han hävdade:

1. ”*Utgivningen av TFOV var ett lokalt initiativ i Uppsala*”. Måhända det började på det viset, men låt oss starkt betvivla att Uppsala FNL-grupp skulle ha kunnat sätta igång denna kampanj utan ”välsignelse” från DFFG centralt. Inte nog med det: *DFFG spred TFOV aktivt!* Och i medlemsorganet *FNL i Sverige* [FNL/S] (nr 10 1970) skriver man t ex: ”Vi rekommenderar varje FNL-are att läsa den...”

2. ”*Ingen uteslöts ur DFFG pga av sina åsikter*”. Detta är inte sant.³⁷ ÅK motsäger följande själv detta i sin bok (s. 167), när han skriver om kampanjen mot ”trotskyismen”: ”Det ledde till några uteslutningar av enskilda aktivister, men de vann aldrig hela grupper för sitt synsätt”.³⁸

Slutsatsen blir i vilket fall som helst att ÅK inte är beredd att ta avstånd från denna omfattande förtalskampanj. Det kan ha två orsaker:

³⁶ Motskrifterna till TFOV innehåller många exempel på detta (se tidigare not), men den grundligaste genomgången av dessa frågor görs i Kenth-Åke Anderssons ”Lögnens renässans”, som är en uppgörelse med Wickman-Gustafssons uppföljare till TFOV, boken *Marxism eller trotskism?* Se [Inledning till ”Lögnens renässans”](#) som även innehåller länkar till andra delar av K-ÅAs viktiga arbete. Vissa avsnitt i TFOV synas även i andra texter, t ex det om Spanien i [Vietnam var nära - Vem svartmålar vem?](#)

³⁷ I DFFG:s medlemstidning *FNL i Sverige* nr 2/1971 finns t ex en artikel med rubriken ”Trotskyist utsparkad i Västerås” där utslutningen motiveras med att ”trotskyisternas linje är ... helt enhetsfrontsfientlig”.

För en utförlig dokumentation av hur DFFG i praktiken kunde agera för att utesluta trotskister, se bilagan om Orminge FNL-grupp nedan.

³⁸ TFOV s 167. Det är måhända korrekt att trotskisterna inte vann över ”hela grupper”, däremot gick hösten 1972 majoriteten av medlemmarna i några FNL-grupper över till den av trotskisterna dominerade *Solidaritetskommittén för Indokina* (SKI).

1. *antingen* tycker han att frågan saknar betydelse när det gäller DFFGs historia (det säger i så fall en hel del om ÅK:s syn på sanning och ärlighet i politiken och att han tycker att lögnkampanjer inte är något att bråka om).³⁹

2. *eller* så tycker han att kampanjen var helt OK, men vill av opportuna skäl inte säga att trotskister är imperialistagenter, fascistagenter osv. och att sådant som Moskvarättegångarna var helt OK (vilket i så fall skulle tyda på utomordentligt dåliga kunskaper om historien och en fullständig avsaknad av politiskt och ideologiskt omdöme).

Oavsett vilken av de två varianterna som är den riktiga (eller om orsaken är någon annan som jag inte lyckats lista ut), så implicerar det att ÅK står för en slags jesuitmoral, dvs. att ”ändamålet helgar medlen”.

I *Clarté* nr 4/08 skriver ÅK bl. a. följande om de grundläggande idéerna bakom DFFG:

Den försökte ena och aktivera så många människor som möjligt för sina huvudkrav i Vietnamfrågan och bortse från deras uppfattningar i andra frågor och vilka övriga organisationer de tillhörde.

Detta är en bra utgångspunkt för en solidaritetsorganisation. Problemet är bara att DFFG *inte* fungerade på det sättet, vilket illustreras av att skriften TFOV till större delen handlar om just ”andra frågor”. Att det stred mot ”enhetsfrontsidén” att DFFG skulle ta ställning till historiska stridsfrågor som ”trotskisternas” roll i Spanien på 30-talet eller i Kina på 20-talet, borde egentligen ha varit en självklarhet och det fanns också en hel del DFFG-are som protesterade mot detta (se bilaga 1 nedan, med rapporter från FNL-grupper där sådan kritik framförts).

De avslutande delarna av TFOV, som diskuterar ”trotskisternas” syn på befrielsekampen i Indokina och i synnerhet solidaritetsarbetet, behandlar dock relevanta frågor, och det är huvudsakligen dessa som jag i fortsättningen kommer att beröra.

När man ska ta ställning till om en individ hör hemma i en viss organisation eller inte så måste man utgå från hur hon/han ställer sig till organisationens målsättning (i DFFGs fall främst de 3 grundparollerna), liksom om personen i fråga är villig att följa fattade beslut. När det gäller medlemskap i en organisation som inte samtidigt kräver medlemskap i ett visst parti, då måste detta kriterium gälla oavsett om personen tillhör en politisk organisation eller inte, och det finns ingen anledning att här särbehandla trotskister.

Det bör dock inte krävas att personen måste vara överens med allt. Att t ex kräva att alla FNL-are måste stå för att Sovjet var ”socialimperialistiskt”, strider mot själva idén bakom en solidaritetsorganisation för kampen i Indokina. ”Socialimperialismen” var ett typiskt maoistiskt påhitt, vilket t ex de flesta VpK-are och många socialdemokrater inte var beredda att ställa upp på – i själva verket borde ”socialimperialismen” överhuvudtaget aldrig ha ingått i DFFGs plattform.⁴⁰

³⁹ I *Clarté* 2/09 använder ÅK just det argumentet:

”Förhållandet till trotskisterna var på det hela taget en marginell företeelse i FNL-rörelsens historia... Diskussionen om trotskismen i allmänhet blev ett sidospår i DFFG:s verksamhet som knappast förändrade FNL-rörelsens politik eller praktik. Därför fanns heller ingen anledning att utvärdera dessa debattinlägg i en bok om FNL-rörelsens historia.”

Trots att DFFG gav ut minst två antitrotskistiska skrifter och skrev åtskilliga artiklar i internorganet FNL/S om trotskismen, och trots att frågan fortfarande poppar upp i debatten, så var det enligt ÅK en marginell fråga som det inte finns någon anledning att älta (varför tar han då överhuvudtaget upp frågan i boken, kan man fråga sig). I vilket fall som helst är det utomordentligt dåligt argument för att vägra ta itu med en fråga som uppenbarligen fortfarande är infekterad.

⁴⁰ I praktiken tillgrip DFFG-ledningen alla möjliga frågor och trix för att kunna utestänga trotskister. Bilagan om Orminge FNL-grupp illustrerar utförligt detta.

Vad ansåg då (de verkliga) trotskisterna i dessa frågor? Och på vilka punkter fanns det motsättningar mellan de svenska trotskisterna och maoisterna i DFFG? Sådana frågor är naturligtvis relevanta och vi ska därför titta lite närmare på vad trotskisterna verkligen stod för och vad maoisterna i DFFG *påstod* att de stod för.

Ett par vanföreställningar

Att kritisera den faktiska politik som trotskisterna förde när det gäller DFFG och Vietnamfrågan är helt legitimt, men en sådan kritik ska bygga på verkliga ståndpunkter och inte fabricerade sådana, vilket skedde i stor omfattning när det begav sig.

Det finns en vanföreställning som länge idisslats av maoister i och utanför DFFG, nämligen att ”trotskister är enhetsfrontsfientliga”. Den andra vanföreställningen som jag ska ta upp här är att maoisterna inte vill se att det finns olika ”trotskismer”, utan de föredrar att klumpa ihop allihopa och sedan argumentera som det bara skulle finnas ”en enda trotskistisk linje”. Låt oss titta närmare på dessa frågor.

1) Trotskister var/är INTE enhetsfrontsfientliga

Ett genomgående tema i TFOV, i ett otal inlägg i DFFGs medlemsblad *FNL/S* osv. är att trotskisterna var ”frontfientliga”⁴¹, att deras mål var att ”splittra” fronterna, att de var ”fientligt inställda till DFFG och Vietnams folk” osv.⁴² Detta är lögn, vilket många gånger påvisats i både i skrift och i praktisk handling. Exempelvis samarbetade de svenska trotskisterna med andra politiska strömningar i olika ”fronter” redan i början av 1970-talet, bl. a. i den framgångsrika Chilekommittén (från 1973), samt i ett flertal fackliga ”fronter”, t ex ”Facklig opposition” på Volvo i Göteborg (där även medlemmar i det maoistiska SKP ingick).

Problemet med de maoistiskt inspirerade försvararna av DFFG är att de likställer kritik av vissa *aspekter* av DFFG med kritik av själva enhetsfrontsidén, som om det bara finns en ”korrekt” linje i frågan, nämligen den som de själva stod/står för.⁴³ Det känns närmast genant att behöva påpeka det elementära faktum att Trotskij faktiskt var en av enhetsfrontstaktikens främsta förespråkare i början av 1920-talet då taktiken formulerades⁴⁴, och att Trotskij särskilt intensivt propagerade för en enhetsfront mot fascismen i Tyskland under åren 1930-33.⁴⁵

⁴¹ Det får här räcka med ett exempel: ”Trotskisterna är fientligt inställda till DFFG. Detta är naturligt. De är principiella motståndare till enhetsfrontens idé.” (FNL/S 4/71, artikeln ”Trotskisterna & DFFG”)

⁴² Något avståndstagande från denna karakteristik står inte heller att finna i *Vietnam var nära*. Åke Kilander framför även anklagelser om enhetsfrontsfientlighet i tidskriften *Clarté* nr 4-08 (artikeln ”Svartmålning av Vietnamrörelsen”) – se [Vietnam var nära - Vem svartmålar vem?](#)

⁴³ Uppfattningen att trotskister var fientligt inställda till enhetsfronter lyckades de ledande maoisterna att tuta i många av de aktivister och sympatisörer som verkade i och kring de organisationer som KFml/Clarté hade den faktiska kontrollen över – detta gäller således inte bara DFFG. I sin bok ”Ordets makt och vanmakt” ger Jan Guillou ett exempel på detta. I det avsnitt som handlar om hur det gick till då man grundade tidskriften *FiB/Kulturfront* konstaterar Guillou förnöjt att man lyckades provocera ”de bråkmakare som var emot alla enhetsfronter, exempelvis trotternarna (trotskisterna) i KAF och halvtrotternarna i FK” att lämna det konstituerande mötet (s. 145-46). Guillou visar här att han inte har förstått att det som ”trotternarna” (och FK:arna) var emot, det var inte enhetsfronten som sådan, utan hur den *tillämpades* av KFml/Clarté (och i de organisationer de kontrollerade). Den enda vänstergrupp som vid denna tidpunkt var emot enhetsfronter, det var ”r-arna” – och inte ens de tog avstånd från enhetsfronttaktiken som sådan, utan de argumenterade som så att enhetsfronttaktiken inte var tillämpbar i Sverige pga av det aktuella läget: det viktigaste var i stället att avgränsa ”revolutionärerna” (=r-arna) från ”småborgarvänstern” och att detta innebar att man måste bekämpa alla slag av ”principlös enhet”. Artikelsamlingarna [KFML\(r\):s första år](#) och [KFML\(r\) åren 1972-73: Med sekterismen i högsätet](#) innehåller många exempel på hur r-arna resonerade när det gäller detta.

⁴⁴ Se dokumentsamlingen [Den proletära enhetsfronten](#) där en stor del av texterna (från Komintern 1921-22) just härrör från Trotskij's penna.

⁴⁵ Se [Kampen mot nazismen i Tyskland](#) som innehåller de viktigaste Trotskij-texterna om detta.

2) Det fanns/finns inte EN trotskistisk linje

Det är viktigt att förstå att det inte fanns bara *en* ”trotskism”, utan flera, som kunde skilja sig ganska mycket åt när det gäller såväl synen på befrielsekampen som solidaritetsarbetet. Detta var något som DFFG missade totalt: Alla ”trotskister” drogs över en kam. Om detta berodde på att de ledande DFFGarna – i synnerhet de som stod i spetsen för den antitrotskistiska kampanjen, såsom författarna till TFOV – hade dåliga kunskaper om de faktiska förhållandena eller om de medvetet blundade för desamma (eftersom det underlättade argumentationen), det låter jag vara osagt (även om jag misstänker att det senare var fallet). Faktum är att det fanns (och finns) olika riktningar inom den trotskistiska rörelsen, och det är inget underligt än att det fanns en uppsjö med maoistiska grupper runt om i världen. I USA fanns t ex minst ett 10-tal maoistiska organisationer.

Helt bortsett från den ”linje” som olika trotskistiska organisationer förde i solidaritetsarbetet, så bör det en gång för alla slås fast att *alla* trotskistiska riktningar (åtminstone de jag känner till) stödde befrielsekampen i Indokina. Inte nog med det: I flera länder i Västeuropa liksom i USA *stod trotskister i ledningen* för Vietnamrörelsen! Den amerikanska Vietnamrörelsen var utomordentligt framgångsrik och bidrog starkt till att USA till slut tvingades att dra sig ur Indokina – grundläggande och allra viktigast var naturligtvis de indokinesiska folkens heroiska kamp, men därefter kommer den amerikanska antikrigsrörelsen.

Argumentet att trotskisterna var ute efter att undergräva eller sabotera Vietnam-solidariteten, är därmed vederlagt *av praktiken själv*. Att som TFOV hävda att trotskisterna var ”fientligt inställda till Vietnams folk” och liknande är inget annat än grov lögn och förtal.

Sedan kan man mycket väl ha olika uppfattningar om *hur* trotskisterna i olika länder drev solidaritetsarbetet, att det kunde gjorts bättre osv. Men för att detta ska bli meningsfullt är det nödvändigt att vara konkret, vilket bl. a. betyder att man inte kan dra alla över en kam, utan man måste skilja mellan olika trotskistiska riktningar och göra konkreta undersökningar.

Bland de olika trotskistiska grupperna fanns många olika uppfattningar om hur solidaritetsarbetet borde bedrivas. I Storbritannien fanns t. ex. ett trotskistiskt parti, Workers’ Revolutionary Party (WRP), vars Vietnam-politik hade likheter med de svenska r-arnas – WRP tillhörde dock en annan internationell trotskistisk tendens än RMF i Sverige. Att kritisera ”trotskistisk” politik i Vietnam-frågan med utgångspunkt från WRPs politik skulle därför vara lika ovederhäftigt, som att kritisera *alla* maoister med utgångspunkt från r-arnas politik.

För att kunna värdera en viss organisations solidaritetsarbete är det också nödvändigt att titta närmare på de enskilda länderna, på de förutsättningar och traditioner som där fanns. I vissa länder var kommunistpartierna mycket starka (t ex Frankrike och Italien), i andra länder (t ex Storbritannien och Västtyskland) var kommunistpartierna svaga. Sådana skillnader kan till stor del förklara varför solidaritetsarbetet tog olika former i olika länder, även när de drivande tillhörde politiska strömningar som var varandra ideologiskt närstående.

Exempelvis förde det amerikanska Socialist Workers Party (SWP) en linje där plattformen bara utgjordes av *en* enda paroll, ”Out Now!” (Ut nu!), för att ena ”alla som kunde enas” runt kravet på att USA skulle lämna Indokina. Man lyckades också bygga upp en mycket kraftfull rörelse kring denna paroll, i strid med andra politiska riktningar (såväl andra trotskistiska som maoistiska, och inte minst det amerikanska kommunistpartiet), som i de flesta fall ville göra fronten ”smalare” genom att införa fler paroller i plattformen. I sin enkelhet satte denna paroll fingret på huvudfrågan: USAs närvaro i Indokina. Det bästa stödet för befrielsekampen i Indokina var att tvinga USA att lämna området. Detta att i det *krigförande* USA, med dess

avsaknad av egentlig arbetarrörelse, även en reformistisk sådan, begränsa antikrigsrörelsens plattform till denna enda paroll, förefaller därför vara en vettig huvudinriktning.⁴⁶

De amerikanska maoisterna var, om sanningen ska fram, inte särskilt drivande i antikrigsrörelsen, som dominerades av SWP och kommunistpartiet. Detta är nog också den viktigaste förklaringen till att DFFG inte upprättade kontakter med de stora antikrigsorganisationerna i USA (NPAC och PCPJ). Förvisso var det maoistiska Progressive Labor Party (PLP) med mycket tidigt, men denna organisation fick aldrig något större inflytande, bl. a. beroende på att den utvecklades i en allt mer sekteristisk riktning (och förtidigt bröt med maoismen).⁴⁷

I Frankrike spelade trotskisterna en mycket viktig roll i den del av Vietnamrörelsen som var fristående från kommunistpartiet, som i likhet med det svenska kommunistpartiet hade en pacifistisk inriktning, ”Fred i Vietnam”. Med tanke på Frankrikes starka revolutionära traditioner så är det inte förvånande att den av det franska kommunistpartiet fristående Vietnamrörelsen hade en betydligt radikalare linje än den amerikanska. Förtidigt spelade Frankrikes speciella band till Indokina, som ju tidigare varit fransk koloni, en viktig roll för såväl den franska solidaritetsrörelsen som de indokinesiska befrielseströrelserna.⁴⁸

Även i Storbritannien, i Schweiz osv. var trotskister drivande i solidaritetsrörelsen för Indokina. Överallt tillämpades någon variant av enhetstaktik, men såväl organisationsformerna som det politiska innehållet varierade. Således: *Det fanns inte en enda trotskistisk linje i solidariteten med befrielsekampen i Indokina*. Av detta skäl är det också helt felaktigt att som TFOV t ex peka ut ”Vietnam Solidarity Committee” (VSC) i England som ett typexempel på en ”trotskistisk” linje i Vietnam-arbetet – helt bortsett från att beskrivningen av VSC förlögnaktig och missvisande.⁴⁹

Irrelevant DFFG-kritik mot trotskisterna

Här ska jag ta upp två exempel på kritik som egentligen helt missar sitt mål, dvs. där kritiken visar att kritikerna inte förmått – eller kanske snarare inte velat – begripa vad trotskisterna verkligen stod för. I det första exemplet så kan jag i och för sig förstå att en tendentiös tolkning av vissa uttalanden skulle kunna leda till slutsatsen att trotskisterna ”ville” att DFFG skulle vara ”en socialistisk front”.⁵⁰ Det andra exemplet – att trotskister skulle vara emot fast

⁴⁶ Den utförligaste och bästa beskrivningen av den amerikanska Vietnam-rörelsen är Fred Halstead, *Out Now – A Participant's Account of the American Movement Against the War*, Monad Press 1978 och 1979 (2:a upplagan). Boken, vars författare var ledande i antikrigsrörelsen, är mycket välskriven och väldokumenterad, med många intressanta och lärorika inblickar i – och resonemang kring – de taktiska och strategiska problem som man ställdes inför under ansträngningarna att bygga en kraftfull antikrigsrörelse. Genom att den redovisar och diskuterar de motsättningar som fanns i den amerikanska antikrigsrörelsen och hur man löste dessa frågor, så blir boken mycket levande och lärorik, även för den som vill studera och analysera den svenska Vietnamrörelsen.

⁴⁷ Det hittills mest grundliga försöket att skriva den amerikanska maoismens historia är Max Elbaum (som själv var maoist), *Revolution in the Air* (Verso 2002). Att de amerikanska maoistorganisationerna hade liten betydelse i antikrigsrörelsen framgår bl. a. av att boken har mycket litet att säga om maoisternas verksamhet i Vietnamrörelsen i USA, eller rättare sagt författaren talar bara om Vietnamkriget och antikrigsrörelsen i allmänna ordalag, som en viktig faktor för radikaliseringsen.

⁴⁸ Utförligare redogörelser för de amerikanska och franska trotskisternas solidaritetsarbete finns i artikelsamlingen [SKI - Solidaritetskommittén för Indokina](#) (se särskilt ”Bilaga om solidaritetsrörelser i andra länder”).

⁴⁹ VSC grundades 1966 på initiativ av den då ganska lilla trotskistiska organisationen IMG (International Marxist Group) och Bertrand Russell Peace Foundation. VSC var betydligt livaktigare än man kan tro efter att ha läst TFOV och organiserade bl. a. flera jättedemonstrationer (i oktober 1968 deltog över 100 000 personer i London). TFOV skriver vidare om VSC: ”Trotskisternas monopol har också lett till slitningar och splittringar”, vilket är minst sagt övermaga med tanke på de ständiga ”slitningar och splittringar” som DFFGs historia är så späckad med: rebellerörelsen 1968, kampanjen mot VPK/VUF 1968-70, ”Lundapesten” 1969, uteslutning av trotskister 1970, r-splittringar 1970-1973, försöket att omvandla DFFG till antisovjetisk front 1974 ...

⁵⁰ Det bör kanske här påpekas att trotskister inte heller tar *principiellt* avstånd från ”socialistiska fronter”. Sådana kan mycket väl vara lämpliga under vissa förhållanden.

organiserade ”fronter” med individuellt medlemskap – är dock helt stolligt, eftersom årtiondens praktik visar det motsatta med all önskvärd tydlighet. I båda fallen handlar det om att kritikerna inte försökt att ta reda på vilka ståndpunkter som trotskisterna faktiskt hade.

”Trotskisterna vill ha en socialistisk front”

Så här skriver Åke Kilander (ÅK) i *Vietnam var nära*:

Trotskisterna hävdade att det pågick en socialistisk revolution i Vietnam och att solidariteten därför måste grundas på arbetarklasserna i de olika länderna (typisk var deras paroll ”Internationell solidaritet, arbetarklassens kampenhet”). De menade att det största slaget mot imperialismen utdelas genom att göra revolution i det egna landet.⁵¹

Raderna ovan finns det egentligen ingen anledning till att bestrida. Den andra meningen tror jag att även många maoister (i teorin) skulle ha hållit med om (första meningen skulle för övrigt även ha accepterats). Det första felslutet kommer i den mening som följer efter de redan citerade:

Följaktligen borde kravet på socialism finnas med i solidaritetsarbetet.

Varifrån har ÅK fått detta? Han ger i vart fall inga källhänvisningar.

Det är inte omöjligt att det fanns ”trotskister” eller trotskistsympatisörer som ansåg detta, men någon sådan *linje* har aldrig antagits eller drivits av RM/RMF/KAF/SP.⁵² Och även om trotskisterna (eller andra) hade ansett att DFFG *borde* ha haft en socialistisk plattform, så borde väl detta ha kunnat diskuteras? Varför skulle en sådan diskussion ha varit tabu?

Vid DFFGs kongress 1970 fick Göteborgstrotskisten Lars Wentzel en direkt fråga om han ansåg att FNL-rörelsen borde vara socialistisk, varvid han svarade:

Jag är inte klar över hur det ligger till med denna fråga, *men så länge det beslutas någonting av DFFG, så följer jag naturligtvis den disciplin som det alltid krävs av en organisations medlemmar. Däremot bör man ha möjlighet att uttrycka sig i en intern debatt.* Jag kan alltså inte helt klart säga att jag stöder att vi skall bli en socialistisk organisation.⁵³

Wentzel hade således ingen klar ståndpunkt i frågan, vilket han borde ha haft om trotskisterna hade fastlagt en sådan linje. Han klargjorde detta och deklarerade dessutom att han skulle *följa fattade beslut* (i DFFG), oavsett om han senare skulle komma fram till en annan ståndpunkt när det gällde den socialistiska plattformen.

Men så här beskrivs det hela i TFOV:

Våra farhågor styrks också av trotskisten Lars Wentzels agerande på DFFGs midsommarskongress. Vid programdiskussionerna i Linköping förde Wentzel fram en likvidatorisk linje, då han hävdade att DFFG skulle vara en ”socialistisk” organisation. På kongressen pressades han på denna punkt och på frågan om han ansåg att DFFG skulle vara en enhetsfront, svarade han:

”Jag är inte klar över hur det ligger till med denna fråga (!?)... Jag kan alltså inte helt klart säga att jag stöder att vi skall bli en socialistisk organisation”

Vilka krumbukter och finter! Talar en ärlig antiimperialist i DFFG så?

Först påstås att Wentzel skulle ha hävdat att DFFG borde vara ”socialistisk” (något citat som styrker detta påstående ges ej), sedan stympas hans uttalande (den strukna texten har kursiverats i det ostympade citatet ovan) och tolkas som ett bevis på att han slingrade sig och inte vågade stå för trotskisternas ”DFFG-fientliga linje”. Sannerligen inte särskilt snyggt!

⁵¹ *Vietnam var nära*, a.a., s 167

⁵² Tvärtom så förnekade de svenska trotskisterna vid flera tillfällen uttryckligen att de ansåg att DFFG borde ha en socialistisk plattform, se text ”Dokument 4” i bilagan nedan om Orminge FNL-grupp.

⁵³ *Diskussionsprotokoll från DFFG:s kongress, 19-21 juni 1970, 2:a delen (lördagen 20/6) s. 22, min kursiv, MF.*

Spelade då inte trotskisternas syn på befrielsekampen i Vietnam som en i grunden socialistisk revolution någon roll för den politik som de ansåg solidaritetsrörelsen borde föra? Jo, självfallet gjorde den det, men det var inte en ”socialistisk plattform” för solidaritetsrörelsen som trotskisterna härvidlag eftersträvade, utan snarare att solidaritetsrörelsen först och främst borde söka stöd inom arbetarklassen och dess organisationer, dvs. inom ”arbetarrörelsen”, fackföreningar, arbetarpartier, Kooperationen osv. Detta betydde å andra sidan *inte* heller att trotskisterna var emot samarbete även med borgerliga krafter som var beredda att stödja Vietnam, men grundinställningen var att man inte borde göra politiska eftergifter för att få med borgare. Sannolikt skulle det ha kunnat uppkomma motsättningar i DFFG kring en sådan inriktning, men det är inte säkert.

Då vi nu ändå håller på att syna ”fallet Wentzel”, så tar jag mig friheten av att göra en liten utveckling. Lite längre ned i TFOV tar man nämligen upp frågan om ”socialimperialismen” och skriver då:

Trotskisterna har också visat framfötterna i en annan fråga, försökt slå in sina kilar och splittra enigheten. Vi tänker på *socialimperialismen*. De krävde att DFFG under kommande kongressperiod skulle bedriva omfattande studier om den sovjetiska socialimperialismens, eller sovjetbyråkratin som de föredrog att kalla den, uppkomst. Detta skulle inte på något sätt gagna vårt arbete för stöd åt Vietnams folk, i nuvarande läge, vilket majoriteten av talarna visade. Linjen drevs av bl. a. Wentzel.

Observera hur man inleder med att påstå att trotskisterna vill ”splittra enigheten” – konspirationstänkandet florerar.

Jag har inte tillgång till hela protokollet från DFFG-kongressen och kan därför inte uttala mig om vad Wentzel faktiskt yttrade, men när det gäller trotskisternas principiella ståndpunkt, så hänvisar jag till del 2 av artikelserien, som utförligt diskuterar ”socialimperialismens” vara eller icke-vara i DFFG. Beträffande kravet på *studier* av ”socialimperialismen” så kan det mycket väl vara riktigt att Wentzel förespråkade detta. Trotskisternas ansåg nämligen att ”socialimperialismen” *inte* borde vara med i DFFGs plattform, men om den skulle vara med, då borde man också studera frågan – en helt korrekt ståndpunkt.⁵⁴ TFOV fortsätter:

Här tar vi inte upp Wentzel som privatperson. Enskilda individer eller grupper inom en rörelse kan driva en linje som avviker från organisationens linje. Med dessa grupper och individers ståndpunkter som utgångspunkt kan vi naturligtvis inte angripa hela rörelsen. Men Wentzel för inte en *egen* linje! Han är tvärtom en värdig representant för hela den trotskistiska rörelsen vilket vi nu bör vara övertygade om.

Jag måste erkänna att jag har lite svårt att begripa vad som egentligen menas. Vilka ”organisationer” och ”rörelser” åsyftas? Jag förmodar dock att det TFOV vill ha sagt är helt enkelt att Wentzel fört fram *trotskisternas* linje när det gäller DFFG som ”socialistisk” organisation och ”socialimperialismen”. Som jag redan visat så är en sådan tolkning av Wenzels svar beträffande första frågan en grov förvrängning av vad han faktiskt yttrade. Och när det gäller ”socialimperialismen” så missar TFOV fullständigt hela poängen i den trotskistiska ståndpunkten.

⁵⁴ Det finns dock även en annan mycket enkel förklaring på att krav på studier av socialimperialismen kom upp då och då, nämligen att ”FNL:are” helt enkelt, utan några som helst politiska baktankar, ville veta vad ”socialimperialismen” var för något, dvs att tolka dessa ”krav” som uttryck för en linje som medvetet drevs av trotskister är felaktigt. Det är nog snarare tvärtom, att de negativa *reaktionerna* från den maoistiska DFFG-ledningens sida på förslag från FNL-are om studier av socialimperialismen fick en del av dem att börja undra över och ifrågasätta en del av den politik som DFFG förde, dvs. det gjorde dem mottagliga för trotskistiska resonemang. Man bör vara medveten om att någon organiserad trotskism inte fanns i Sverige under 1960-talet – den första trotskistiska gruppen (”Revolutionära marxister”) bildades hösten 1969 och därför hade man heller inte haft tid på sig att diskutera igenom och besluta om taktiska riktlinjer i olika frågor.

Våren 2007 kontaktade jag L. Wentzel (LW) personligen och utfrågade honom om det som skedde vid DFFG-kongressen. Wentzel, som lämnade vänsterpolitiken i slutet av 70-talet och därför inte har någon anledning att undanhålla några fakta i målet, bekräftade mina misstankar. Följande är en sammanfattning av vad han berättade:

Vid den aktuella DFFG-kongressen var han nybliven medlem i den ”trotskistiska” organisationen Revolutionära Marxister (RM) och hade där inte deltagit i någon diskussion om vilken linje som skulle föras i DFFG. När man på DFFG-kongressen fick klart för sig att han var en ”trotskist” gick ett antal KFml:are till häftigt angrepp. Han blev överrumplad och chockerad, men försökte ärligt och uppriktigt svara på de frågor och angrepp som riktades mot honom. Detta gäller även frågan om DFFG borde ha en socialistisk plattform (i själva verket hade inte RM en sådan linje) eller inte: Eftersom LW aldrig varit med om någon diskussion om detta bland ”trotskisterna” så deklarerade han att han inte kunde ge ett definitivt svar på frågan. Detta ärliga svar godtogs inte, utan sågs som ”krumbukter och finter”.

Det är väl knappast särskilt förvånande att Wentzel självmant lämnade DFFG efter de traumatiska upplevelserna på DFFG-kongressen.

Det slutgiltiga beviset på det felaktiga i påståendet att RMF (de svenska trotskisterna) ville att solidaritetsrörelsen skulle vara ”socialistisk” är, att när väl trotskisterna beslöt att ta initiativ till bildandet av en ny solidaritetsorganisation, ”Solidaritetskommittén för Indokina” (SKI), så togs inte ”socialismen” med i plattformen. Fö ingick inte heller parollen ”Internationell solidaritet, arbetarklassens kampenhet” i SKI:s plattform (som ÅK påstår var typisk för trotskisterna) – i stället antogs parollen ”Internationell solidaritet, internationell kampenhet!”, som inte specifikt pekar ut arbetarklassen, men som pekar på behovet av internationellt samverkan i solidaritetsarbetet.

SKI:s huvudparoller

Seger åt de indokinesiska befrielseströrelserna!

USA ut ur Indokina!

Försvara DRV! (= Nordvietnam)

Kamp mot imperialismen!

Internationell solidaritet internationell kampenhet!

”Trotskisterna vill ha tillfälliga aktionsenheter med tendensfrihet”

Boken *Vietnam var nära* (a.a., s. 167) tillskriver trotskisterna följande uppfattning om enhetsfronter:

Vidare menade de att enhetsfronten inte skulle vara en organisation med enskilda medlemmar utan tillfälliga aktionsenheter mellan organisationer som enats om vissa minimikrav.⁵⁵

Att detta är kvalificerat struntprat inses lätt om man har elementär kunskap om de svenska trotskisternas politik: ”Solidaritetskommittén för Indokina”, SKI, den solidaritetsorganisation som trotskisterna 1972 tog initiativ till, baserades just på *individuellt* medlemskap⁵⁶, vilket fö

⁵⁵ ÅK upprepar här i själva verket samma missuppfattning som TFOV, som påstår att trotskisterna ”ser enhetsfronten som en *tillfällig* enhetsaktion ... och på inget sätt som en fast enhetsfrontsorganisation”

⁵⁶ Individuellt medlemskap gällde även för den franska Solidaritetsfronten för Indokina – ”Front Solidarité d’Indochine” (FSI) – som bildades på initiativ av de franska trotskisterna, vilket kan vara värt att påpekas i sammanhanget, eftersom TFOV hänvisade till den franska trotskistledaren Alain Krivine när man pådyvlade trotskisterna åsikten att enbart vara för *tillfälliga* aktionsenheter.

även gällde den 1973 bildade Chilekommittén⁵⁷, där trotskisterna hade en stark ställning. Detta borde vara bekant för författaren till boken, som publicerades 2007.

Boken fortsätter:

Därutöver skulle det stå varje organisation fritt att föra fram sina egna krav ('tendensfrihet').

Här syftas på tillfälliga aktionsenheter. Ja, det är riktigt att trotskisterna var för *tillfälliga* aktionsenheter, när det var möjligt och lämpligt att bilda sådana. I sådana sammanhang drev de linjen att de organisationer som deltog i demonstrationer och liknande aktiviteter måste få upprätthålla sin självständighet och "föra fram egna krav", som gick utöver den gemensamma plattformen, så länge som de inte stred mot densamma (det var bl. a. därför som trotskisterna kämpade för rätten att i demonstrationer, i *särskilda avdelningar*, bära röda fanor, organisationsbanderoller osv.). Dessa principer tillämpades senare av Chilekommittén och fungerade alldeles utmärkt (dvs. "tendensfrihet" tilläts i utåtriktade manifestationer). Det är fö mycket vanligt idag och ses inte som något särskilt konstigt (förekommer allmänt vid 8 mars-demonstrationer, 1:a-maj-demonstrationer m m).

Uppsala hösten 1972: DFFG-vakter blockerar RMF-avdelning i demonstration

Det är riktigt att trotskisterna också förespråkade "tendensfrihet" inom organisationer, t ex i DFFG, men det rörde då rätten att på ett organiserat sätt förfäktat andra idéer än de som för tillfället har majoritet (med hänsynstaganden till fattade beslut) – det gällde således den interna demokratin. Att det skulle vara förkastligt att förfäktat en sådan tendensfrihet i en solidaritetsorganisation som strävar efter att organisera folk av *olika politiska* övertygelser, det förstår jag faktiskt inte. I "Historik över motsättningarna i DFFG", som publicerades i *FNL i Sverige* 1/71 skriver fö DFFGs AU själva att det är helt OK med "fraktioner" i DFFG (en "fraktion" är en fastare form av "tendens"):

DFFG har alltid accepterat fraktionsarbete inom fronten och sett det som värdefullt så länge det varit inriktat på att stärka och utveckla solidaritetsarbetet, men vi har alltid med kraft vänt oss mot fraktionsarbete som är riktat mot förbundet.⁵⁸

⁵⁷ För en historik över Chilekommittén, se artikeln "Chilekommittén – 3 år av aktiv solidaritet" i artikel-samlingen [Tidskriften Fjärde internationalen om Chile](#) (på marxistarkivet)

⁵⁸ Citerat i *Vietnam var nära*, a.a., s. 334

Detta att man är emot ”fraktionsarbete som är riktat mot förbundet”, skulle knappast heller någon trotskist protestera mot. Problemet är här hur och *vem* som avgör vad som är skadligt fraktionsarbete – kampanjen mot trotskismen syftade givetvis till att ”bevisa” att trotskisterna var fientligt inställda mot DFFGs hela idé, fiender till den indokinesiska befrielsekampen osv.

Det är slutligen viktigt att slå fast att det är *felaktigt* att trotskisterna ville lägga hela sin analys av befrielsekampen (detta att man såg det som en socialistisk revolution etc) som *grundval för solidaritetsrörelsen*. Det faktum att de svenska trotskisternas amerikanska systerparti SWP faktiskt byggde upp Vietnamrörelsen i USA kring *en* enda paroll (”Out Now!”) borde egentligen vara tillräckligt för att klargöra detta. Även de svenska trotskisterna menade att solidaritetsarbetet skulle baseras på konkreta målsättningar, inte på fullständiga politiska program – det är ju det som är hela grundtanken med enhetsfronter. Den som verkligen tror att de svenska trotskisterna ville att solidaritetsrörelsen skulle omfatta hela deras syn på revolutionen måste antingen vara utomordentligt okunnig eller omhulda det slags konspirationstänkande, där trotskisterna antas bara vara ute efter att sabotera, splittra osv, dvs. det vanliga stalinistiska konspiratoriska skitsnacket.

Verkliga motsättningar

Vi har nu tagit upp exempel på frågor där motsättningarna till stor del är uppkonstruerade hjärnspöken. Men det fanns även frågor där motsättningarna var reella. De huvudpunkter där det fanns verkliga motsättningar mellan de svenska trotskisterna och maoisterna i DFFG var:

- Synen på befrielsekampens karaktär i Indokina
- Synen på Sovjet och ”socialimperialismen”
- Synen på DFFGs plattform och program
- Synen på enhetsfronten

Min bestämda uppfattning är att det trots motsättningarna i dessa frågor borde ha varit möjligt för trotskister att fungera i DFFG, under förutsättningen att maoisterna i DFFG varit mer flexibla (och avstått från de grova antitrotskistiska påhoppen).

Av punkterna ovan är den om enhetsfronten mest komplicerad. Vi har redan tagit upp flera aspekter av densamma och fler kommer att tas upp nedan. Men eftersom frågan om enhetsfronten är så viktig, inte minst för att den har viktiga konsekvenser för framtiden, ägnas en hel artikel (del 4) åt problematiken. Här ska jag dock konkretisera de övriga punkterna.

Synen på befrielsekampen

handlar främst om vilken karaktär som revolutionen i Indokina hade. De svenska trotskisterna (och den internationella organisation de tillhörde) menade att revolutionen i grunden var socialistisk, dvs. att befrielsekampens seger skulle innebära att grunden lades för uppbygget av socialismen: Revolutionen gällde inte bara nationellt självbestämmande och borgerligt-demokratiska reformer, utan skulle även leda till en social omvälvning. Med trotskistisk terminologi så betyder detta att revolutionen skulle bli ”permanent”.⁵⁹

⁵⁹ Den trotskistiska synen på revolutionen i Indokina behandlas bl. a. i följande skrifter, som finns på marxistarkivet: [Vietnam Laos Kambodja - samma kamp](#), [Den indokinesiska revolutionen](#) och [Indokinas kamp är vår! Solidaritet till den slutliga segern](#). Att revolutionen i Indokina inte bara var anti-imperialistisk och borgerligt-demokratisk, det ansåg även r-arna, som menade att det faktum att befrielsekampen leddes av kommunister garanterade att den ”stod under socialistisk ledning”. Å andra sidan fanns det trotskistiska riktningar, bl. a. International Socialists, som *inte* ansåg att befrielsekampen skulle leda till upprättandet av en ”arbetarstat” – detta visar återigen att verkligheten var mycket mer komplicerad än vad DFFG-ledningen hade för sig.

Maoisterna menade däremot att revolutionen i Indokina *inte* var socialistisk och för att ”bevisa” det så viftade man med FNL:s och PRR:s⁶⁰ program. Att dessa var handlingsprogram som snabbt skulle bli överspelade när de revolutionära styrkorna segrat, vägrade de att inse och hävdade i stället att ”trotskisterna medvetet baktalar Sydvietnams Nationella Befrielsefront och Sydvietnams Provisoriska Revolutionära Regering” när de framförde sina avvikande ståndpunkter i dessa frågor.

Intressant nog så kritiserade aldrig vietnameserna trotskisterna för att de framförde dessa ståndpunkter – vietnameserna hade heller inga som helst problem med att samarbeta med trotskister när det gällde solidaritetsarbetet. Det var maoisterna själva som blåste upp frågan, och det var inte av omtanke om befrielseströrelserna, utan om sin *egen* syn på det hela, dvs. av organisationsegoistiska hänsyn.

Frågan borde inte ha utgjort något som helst problem om maoisterna i DFFG bara följt sina egen uttalade idé om enhetsfronten, att det viktiga är frontens grundläggande målsättning och att man ska bortse från sådant som inte direkt rör detta. Teoretiserande över vilken väg som revolutionen skulle ta i framtiden hade inget att göra med DFFGs grundläggande inriktning, som innebar att USA skulle ut ur Indokina, stöd till befrielseströrelsen och kamp mot USA-imperialismen. Frågeställningen borde därför helt ha kunnat avföras från DFFGs dagordning.

Synen på ”socialimperialismen”

har behandlats utförligt i del 2 av artikelserien, men eftersom den är så principiellt viktig ska jag även här ta upp några aspekter av problemställningen.

Det som var (och är) grundläggande i den trotskistiska synen på enhetsfronter är att sådana *inte* förutsätter att man är överens om *analyser*, utan enbart om målsättningen. Det var *en* anledning till att trotskisterna var emot att inkludera ett ställningstagande mot ”socialimperialismen” i Vietnam-rörelsens plattform. Det fanns fler anledningar:

- 1) Trotskisterna höll inte med om analysen som låg bakom ”socialimperialism”-teorin;
- 2) Frågan var inte relevant för befrielsekampen (dessutom var vietnameserna emot teorin);
- 3) Ställningstagande mot ”socialimperialismen” innebar att man i praktiken stötte bort VPK-are och andra.

Vi har redan träffat på anklagelsepunkten att trotskisterna skulle ha krävt omfattande ”studier om den sovjetiska socialimperialismen”. För det första är det oklart vilka ”trotskister” som skulle ha krävt detta – i flera fall står det klart att det inte var trotskister som framfört saken.⁶¹ Och om någon trotskist förespråkade sådana studier, då var det säkerligen med hänvisning till att om ”socialimperialismen” skulle ingå i DFFGs plattform, då måste man också studera frågan (och då skulle det också ges möjligheter att påvisa det felaktiga i ”teorin”).

Jag är följande så säker på att studier av ”socialimperialismen” i Vietnamrörelsen aldrig varit någon trotskistisk ”linje” – trotskisterna ville ha bort ”socialimperialismen” från plattformen, vilket följande DFFG senare självmant gjorde, bara för att ännu senare, 1974, göra ett nytt försök att aktualisera frågan, just via studier!⁶²

⁶⁰ PRR står för *Provisoriska Revolutionära Regeringen* i Sydvietnam, den regering som befrielseströrelsen bildade i juni 1969.

⁶¹ Ett exempel på detta är TFOV som hävdar att ”trotskisten Lars Lundström” i Visby agiterat för sådana studier. I den artikel som man hänvisar till, ”KFml och enhetsfronten” (ingår som dokumentbilaga i [Trotskismen, fronterna och vietnamrörelsen](#)), nämns socialimperialismen, men man bör ha klart för sig att Lars Lundström då (1969) *inte* var trotskist – det blev han senare – men det kanske inte våra maoister vill tro: var han inte en trotskist som dolde sina verkliga uppfattningar, eller kanske var han en omedveten trotskist...???

⁶² Se *Vietnam var nära* s. 186-191 och dokumentsamlingen [Debatt om Vietnam, Sovjet och FNL-rörelsen](#). sommaren 1974.

Synen på DFFGs plattform och program

är mer komplicerad att reda ut, eftersom den dels rör principiella frågor om enhetsfronten (vilken *roll* som plattform och program borde ha) och dels rör vissa konkreta inslag i DFFGs plattform och program. För att göra en lång historia kort (enhetsfrontsfrågan utreds grundligt senare), så gick trotskisternas linje ut på att solidaritetsarbetet borde bygga på en *miniplattform* i stället för maximiplattform (vilket DFFGs plattform i praktiken var), dvs. den politiska plattformen borde begränsas till det som var centralt när det gällde solidaritetsarbetet (t ex de 3 huvudparollerna). I en sådan plattform borde inte ”socialimperialismen” ingå. Och när det gällde sådant som *inte* ingick i plattformen måste såväl enskilda medlemmar som olika politiska organisationer ha rätt att ha olika åsikter och analyser – DFFG borde inte lägga sig i det.⁶³

Det är viktigt att detta står helt klart: Trotskisterna ansåg att man i DFFG inte skulle behöva ta ställning till analyser, historiska stridsfrågor osv. som inte var avgörande för DFFGs grundläggande målsättning: Att stödja befrielsekampen i Indokina. Man borde således inte behöva ta ställning till ”socialimperialismen”, ”den permanenta revolutionen” osv.⁶⁴ – och ännu mindre till vad som var rätt och fel i spanska inbördeskriget, Moskvarättegångarna osv....

Uteslutningen av trotskister i ett historiskt perspektiv

”Trotskister i fronten – aldrig!” var en paroll som man stöter på åtskilliga gånger i DFFGs medlemsblad, dvs. trotskisterna skulle inte släppas in i DFFG och de som råkade finnas där skulle slängas ut. I praktiken följdes inte alltid denna uppmaning – särskilt i mindre FNL-grupper där det inte fanns några nitiska maoister kunde trotskister arbeta utan att bli uteslutna.

Motiveringarna för uteslutning var många, men oftast hade påståendet att trotskisterna var ”enhetsfrontsfientliga” en central roll, men i större FNL-grupper utnyttjades ofta hela batteriet med argument som TFOV stod till tjänst med.⁶⁵

Detta att man i så stor utsträckning använde en stalinistisk historieskrivning, med exempel hämtade från spanska inbördeskriget, från Albanien osv. stred mot den grundläggande enhetsfronts-idén. Att motivera uteslutning med argumentet att trotskisternas Vietnam-politik var felaktig och skadlig, det var åtminstone *logiskt* korrekt, men att dra in en lång rad kontroversiella ”historiska” frågor som gick utanför frontens ”kompetensområde” var förstås helt uppåt väggarna, vilket också en hel del tänkande DFFG-are, inklusive maoister, insåg.

Kritik mot användning av ovidkommande historiska frågor framfördes bl. a. av MLK:arna i DFFG. De menade vidare att man inte kunde utesluta folk enbart för att de var ”trotskister”, utan att man i stället i varje enskilt fall måste göra ”göra en konkret undersökning av individens inställning till DFFGs och FNLS enhetsfrontskaraktärer och till Kampen i Vietnam”. (Se bilaga 1, ”Motsättningar i DFFG om trotskismen” som innehåller en intern ”Rapport från MLK-fraktionen i Uppsala FNL-grupp” där dessa frågor avhandlas.)

I en stencilrad kritik av TFOV från två medlemmar ur Stockholms FNL-grupp framförs liknande argument:

⁶³ En annan fråga där trotskisterna hade en annan uppfattning än DFFG var ”brännpunktsteorin” (se del 2 av artikelserien) och detta anfördes ibland som ”bevis” på att trotskisterna inte stödde DFFGs plattform (se t ex ”vitboken” om Orminge FNL-grupp i bilaga 3 nedan). Rent formellt är detta korrekt, men i det sammanhanget bör man ställa frågan vilken praktisk betydelse detta hade för solidaritetsarbetet? Knappast någon överhuvudtaget! Syftet med teorin var ju att motivera att antiimperialistiskt arbete skulle koncentreras till Indokina, dvs att det var felaktigt att ägna sig åt kampen i Sydafrika eller Latinamerika. Den som arbetade i DFFG sysslade ju med rätt fråga och därmed borde själva det teoretiska ”brännpunkts”-resonemanget vara irrelevant. F ö tillhör ”brännpunktsteorin” de frågor som överhuvudtaget inte borde ha funnits med i DFFGs plattform.

⁶⁴ När trotskisterna 1972 tog initiativ till bildande av ”Solidaritetskommittén för Indokina” (SKI), fanns heller inga sådana frågor med i plattformen.

⁶⁵ Se bilaga 3 om Orminge FNL-grupp

Vi i DFFG kan alltså inte påstå att trotskisternas ställningstaganden i Frankrike var felaktiga utan att ta ställning till mycket komplicerade frågor som analys av det politiska läget i Frankrike på 30- och 40-talen, hur man bäst uppnår socialismen (om det är det man vill uppnå) osv. Det borde vara självklart att DFFG inte tar ställning till sådana frågor ...

Vi i DFFG kan knappast klandra Trotskij för hans åsikter i dessa frågor. Viktigare är att se vad *svenska* trotskister *här* och *nu* anser om DFFG och Vietnam. Broschyren tillkom ju för att medlemmar i Revolutionära Marxister (RM) sökte medlemskap i Uppsala FNL-grupp. När man läser broschyren får man emellertid uppfattningen att det varit svårt att hitta argument mot medlemmarna i RM, eftersom broschyrförfattarna skrivit det här genomgångna och bevisligen oriktiga historiska avsnittet. Utan det hade det nog varit betydligt svårare att neka medlemmar inträde. Att på grundval av RM:s skrifter eller handlande påstå att RM stöder fascism eller imperialism är orimligt. (RM har nu ombildats till RMF, Revolutionära Marxisters Förbund) Om man däremot *från början* anser att trotskismen ”tjänar” fascismen eller imperialismen; att trotskister är ”frontfientliga agenter” osv, ja *då* kan man naturligtvis tolka deras tal om marxism i fronten som ”bevis” på illasinnade splittringsförsök.⁶⁶

Det som var relevant var trotskisternas ståndpunkter när det gällde solidaritetsarbetet med Indokina, inget annat. Men inte ens detta var oproblematiskt, om man drog in vad ”trotskister” gjort i England eller Danmark i resonemanget (det gjordes i DFFG). Sådana argument är ovidkommande om man inte samtidigt kan visa att trotskisterna i Sverige står för samma eller liknande politik. Att dra alla ”trotskister” över en kam är lika felaktigt som att dra alla ”maoister” över en kam – vad skulle t ex KFml/SKP ha ansett om man t ex i Italien dömt deras politik efter ”r-arnas”? Givetvis skulle de med rätta ha protesterat. Det enda som är acceptabelt, är att döma efter den politik som den aktuella organisationen står för, inget annat.

Hur resonerar man idag?

Det finns säkert gamla DFFG-are, även om de nog inte är så många, som anser att den anti-trotskistiska kampanjen var OK och att den historiska kritiken mot trotskisterna i ”Trotskisterna, fronterna ...” och uppföljaren ”Marxism eller trotskism” var korrekt. Det beror dock vanligtvis på att de inte närmare reflekterat över eller studerat dessa frågeställningar. Och den som är fastlåst i sitt tänkande och är oförmögen att ta del av och värdera ”motståndarens” fakta och argument, ja en sådan person kan heller inte analysera eller förstå omgivningen på ett vetenskapligt sätt, utan sitter fast i en endimensionell vrångbild av verkligheten.

Jag har diskuterat behandlingen av trotskisterna med många f d DFFG-are och maoister under årens lopp. De flesta gamla maoister (som jag känner) erkänner idag att DFFG och KFml/SKP smutskastade trotskismen med användning av stalinistiska lögnar som de inte är beredda att idag försvara. Många anser också att det var felaktigt att utestänga trotskister från DFFG. De som inte längre är maoister är i stort sett eniga om detta. Men det finns också sådana, som även om de skäms för skriften TFOV, ändå försvarar uteslutningen av trotskister – för att motivera detta tillgrips mer eller mindre krystade argument. Jag ska här ge exempel på sådana. De är av två slag: Det ena skyller på vietnameserna, medan det andra är lite mer sofistikerat och argumenterar kring vad som var bäst för vietnamrörelsen. Jag börjar med det första:

1. Vietnameserna var anti-trotskister, vilket ”bevisas” av att Ho Chi Minh sagt:

Gentemot trotskisterna: Absolut ingen allians, inga eftergifter. Det gäller att till varje pris blotta den roll som de spelar som handgångna män åt fascisterna (och tillintetgöra dem politiskt).⁶⁷

⁶⁶ Hela dokumentet ”Två medlemmar...” finns i dokumentinsamlingen [Trotskismen, fronterna och vietnamrörelsen](#)

⁶⁷ Citeras i TFOV, som lägger till kommentaren: ”Ho Chi Minh hade rätt tusen gånger, vilket den framtida utvecklingen skulle visa.”

Detta uttalande förekommer i en rapport som Ho Chi Minh gjorde till Komintern i juli 1939 och uttrycker Hos ”lojalitet” med Moskva, dvs. Stalins officiella linje. *Slutsats*: Eftersom DFFG skulle stödja vietnameserna på deras egna villkor måste trotskisterna uteslutas.

Detta argument håller inte ens för en ytlig granskning. Det borde räcka med att konstatera att vietnameserna inte hade några som helst problem med att samarbeta med trotskister runt om i världen. I många länder, inklusive USA, Storbritannien och Frankrike, hade trotskister en mycket stark ställning i vietnamrörelsen. Vietnameserna struntade i detta: det viktiga var *stödet* som sådant, solidaritetsarbetet, inte *vem* som stödde dem.⁶⁸

I själva verket visade vietnameserna i sina relationer till de solidaritetsrörelser där trotskister hade stort inflytande, att de mycket bättre än maoisterna i DFFG förstod ”enhetsfrontens idé”. Vietnameserna lät inte historiska kontroverser av det slag som t ex DFFG-skriften TFOV lade så stor vikt vid spela någon roll överhuvudtaget i sina förbindelser med olika solidaritetsrörelser. Detta visade sig också i Sverige, ty när trotskisterna 1972 tog initiativ till att bilda en ”egen” solidaritetsorganisation, SKI (mer om detta nedan), emottogs SKI-representanter hjärtligt, både av den nordvietnamesiska ambassaden och representanter för befrielseörelsen i Sydvietnam.

Jag är faktiskt övertygad om att vietnameserna hade fler konflikter med DFFG än med t ex den trotskistleda franska vietnamrörelsen, bl. a. pga DFFGs ställningstaganden mot det ”socialimperialistiska” Sovjet, som vietnameserna såg som en ”allierad”. Ett annat exempel där DFFG struntade i vietnamesernas åsikter var vid Nixons Kina-besök, då vietnameserna utövade starka påtryckningar på DFFGs ledning.⁶⁹ I dessa frågor, då vietnameserna direkt uttryckte missnöje, gick det alldeles utmärkt för DFFG-ledningen att strunta i vietnamesernas ståndpunkter. Därför framstår också DFFG-parollen ”Stöd Vietnams folk på dess egna villkor!” som hyckleri: samtidigt som man själva struntade i vietnameserna när det gällde för vietnameserna centrala frågor för den aktuella kampen (såsom inställningen till Sovjet och Kinas närmande till USA) – kritiserade man trotskisterna för att *inte* ”stödja Vietnams folk på dess egna villkor”, när de hade en annorlunda tolkning än DFFG av FNL:s program och liknande saker av närmast akademiskt intresse i sammanhanget.

2. Utestängningen av trotskisterna medförde att man slapp en massa diskussioner som skulle ha fått negativa effekter på själva solidaritetsarbetet, vilket ju trots allt var det viktigaste

Detta är ett argument av typen ”Ändamålet helgar medlen” och kan kritiserars från flera utgångspunkter.

För det första är det inte acceptabelt att utnyttja lögnen för att bekämpa politiska motståndare, vilket DFFG gjorde i stor omfattning när det gällde trotskisterna (via böcker, broschyrer, tidsningsartiklar och i andra sammanhang). Att använda lögnen som politiskt vapen är särskilt illa

⁶⁸ Att vietnameserna inte hade några problem med att acceptera trotskister i solidaritetsrörelsen bekräftas att flera ledande trotskister inbjöds till Nordvietnam. Bland dem bör nämnas den kände trotskisten Alain Krivines bror Jean-Michel Krivine (också trotskist), som inbjöds till Nordvietnam redan i början av 1967 (han stannade där i 5 veckor), senare samma år var han 2 veckor i de befriade områdena i Sydvietnam (han var även i Vietnam vid 3 tillfällen under åren 1975-1987). Ett annat exempel: Trotskisten Laurent Schwartz, som var ledande i den franska solidaritetsrörelsen och en av organisatörerna av Russel-tribunalen, inbjöds 1968 till Hanoi.

Även den kände brittiske trotskisten och Vietnam-aktivisten (i ”Vietnam Solidarity Committee”) Tariq Ali inbjöds till Nordvietnam.

Se också brevet till den amerikanska trotskistiska tidningen *The Militant* från en nordvietnamesisk diplomat som redovisas i en bilaga nedan (”Är trotskisterna fiender till FNL?”).

⁶⁹ Se [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 1](#) för detaljer om detta.

för en revolutionär, som bör agera enligt mottot ”*sanningen är revolutionär*”, ty för att kunna förändra världen (i revolutionär riktning) måste man förstå verkligheten som den faktiskt är.

För det andra bidrog DFFGs hetskampanj mot trotskismen till att förgifta diskussionsklimatet inom vänstern även utanför vietnamrörelsen, till skada för en vettig debatt om revolutionär politik i stort, samtidigt som ett stort antal FNL-are felskolades, vilket är *en* bidragande orsak till den svenska maoismens sammanbrott på 80-talet.

För det tredje är det inte alls självklart – snarare tvärtom – att trotskistisk närvaro i FNL-rörelsen skulle ha lett till *onödiga* diskussioner, under förutsättningen att man visat mer tolerans för olika analyser och synsätt, dvs. inte krävt att medlemmarna måste omfatta en stadieteori för revolutionen, anse Sovjet vara ”socialimperialistiskt” osv. Det är förmodligen riktigt att fler frågor skulle ha kommit upp till diskussion, men att det skulle ha varit skadligt för solidaritetsarbetet, det återstår att bevisa och är inte ens troligt. Det skulle t.o.m. ha kunnat vara fruktbart, såväl för skolningen av FNL-arna, som för utvecklingen av DFFGs politik och propaganda, eftersom diskussioner ger möjlighet att ordentligt reda ut problem, undvika och korrigera fel osv. Det gäller bara att organisera debatten på ett vettigt sätt. Att diskussioner skulle ha splittrat DFFG är inget hållbart argument eftersom DFFG splittrades ändå (rebell, trotskister, FK-are, r-are uteslöts eller bröt sig ur) – vettigt, demokratiskt organiserade diskussioner hade kanske t o m kunnat förhindra (eller åtminstone begränsa) splittringarna.

För det fjärde så visar praktiken att det var felaktigt att närvaro av trotskister i DFFG skulle leda till ”onödiga och uttröttande diskussioner” om ”permanent revolutionen”, ”arbetarstater” och liknande. Vi kan bara peka på erfarenheterna från Chilekommittén, där i stort sett hela svenska vänstern (utom r-arna) + flera latinamerikanska exilgrupper fanns representerade. Förvisso förekom där diskussioner och även oheliga allanser och mygel, men det gällde då frågor som hade mer direkt med solidaritetsarbetet att göra, inte teoretiska spörsmål av typ trotskisternas ”permanent revolution” vs maoisternas ”nydemokrati” osv. (sådana diskussioner blir oundvikliga enbart om medlemmarna avkrävs ställningstaganden i dessa frågor, vilket inte en solidaritetsrörelse bör göra). Och medan DFFG ständigt genomled olika konvulsioner (rebellrörelsen, bråken med VPK/VUF, ”lundapesten”, uteslutning av trotskister och FK-are, r-splittringen...), så uteslöts inte någon politisk riktning ur Chilekommittén, inte heller splittrades Chilekommittén någon enda gång.

Några slutkommentarer

Under förutsättningen att man i DFFG *inte* krävt att alla medlemmar skulle ta ställning till sådant som den vietnamesiska revolutionens klasskaraktär, till ”socialimperialismen”, för att inte tala om sådant som ”trotskisternas” linje under spanska inbördeskriget osv, dvs. om DFFGs medlemmar fått ha egna uppfattningar i sådana frågor, ja då hade det inte heller behövt uppstå diskussioner om detta. Det var just genom att man i DFFG krävde för solidaritetsarbetet ovidkommande ställningstaganden som den typen av diskussioner uppkom och ledde till onödiga motsättningar, splittringar osv.

De svenska trotskisterna var oeniga med maoisterna i många frågor, men jag är övertygad om att det hade varit möjligt för dem att arbeta i DFFG sida-vid-sida med andra politiska strömningar om de bara hade fått möjlighet att göra detta – avgörandet låg i de ledande maoisternas händer, ingen annanstans. Förmodligen hade det inneburit att det uppstått vissa motsättningar, diskussioner och ifrågasättande av olika ”dogmer”, men under förutsättningen att motsättningarna hade behandlats på ett vettigt sätt hade nog ha bara varit fruktbart. Genom att ta upp till diskussion en del av frågeställningarna som trotskisterna reste kanske man t o m hade kunnat undvika eller begränsa den splittring som skedde när r-arna uteslöts/lämnade DFFG – r-arna som faktiskt gjorde den ”linje” som *tillskrevs* trotskisterna till sin (lägg märke till att det var ”maoister”, inte ”trotskister” som i praktiken genomförde denna linje). Den enda

”negativa” konsekvensen av att acceptera trotskister i DFFG, sett ur maoisternas synvinkel, hade förmodligen blivit att fler DFFG-are blivit trotskister. De som anser att trotskisternas politik var oväsentlig i sammanhanget och att det var helt OK att tillämpa principen ”ändamålen helgar medlen” för att hålla trotskisterna utanför Vietnamrörelsen, ja de behöver av lätt förståeliga skäl inte göra sig besväret att kritiskt nagelfara det som skedde, men jag betvivlar att särskilt många av DFFGs medlemmar och sympatisörer skulle ha varit beredda att stödja en sådan ruten politik om den formulerats så krasst och de fått fundera över det hela under lite lugnare former.

Trotskisterna och solidariteten med Indokina

Trotskisterna och DFFG

De första svenska trotskistorganisationerna, som bildades 1969-70, hade ingen utarbetad linje för solidaritetsarbetet för Vietnam eller det antiimperialistiska solidaritetsarbetet överhuvudtaget. Man hade allmänna *teorier* om den koloniala revolutionen (”permanent revolution”) och via Fjärde internationalen (främst den franska sektionen) fick man också så småningom en alltmer klar uppfattning om kampen i Indokina (se avsnittet ”Synen på befrielsekampen i Indokina” tidigare i denna artikel). När det gäller organisering av solidaritetsarbetet kunde man också luta sig mot de klassiska texterna när det gällde (proletära) enhetsfronter, men dessa gav inga konkreta svar på hur man i Sverige, i början av 70-talet borde arbeta när det gällde stödet för den aktuella befrielsekampen i Indokina.

För trotskisterna framstod DFFG som en organisation som någorlunda stämde överens med de egna uppfattningarna om hur solidaritetsarbetet för befrielsekampen i Indokina borde bedrivas. Därför sökte sig de svenska trotskisterna dit, men som vi sett så blev det tvärstopp – de svenska maoisterna ville inte veta av några trotskister i DFFG.

Eftersom trotskisterna inte kunde arbeta i DFFG (utan att ta avstånd från sina uppfattningar), tvingades de att utarbeta ett förhållningssätt till DFFG. Detta inbegrep att ta itu med den smutskastning som DFFG riktade mot trotskismen (t ex via skriften TFOV), men de måste också bestämma sig för hur de skulle arbeta med Vietnamfrågan i fortsättningen och hur de skulle förhålla sig till DFFG. Och inte minst måste de ta ställning till hur de skulle agera i förhållande till DFFGs utåtriktade aktiviteter, såsom demonstrationer och möten osv.

Som jag redan framhållit hade trotskisterna *aldrig* uppfattningen att en antiimperialistisk solidaritetsrörelse som DFFG måste omfatta även en trotskistisk *analys* av revolutionen och dess karaktär. De hävdade från allra första början att man i en solidaritetsorganisation enbart kunde kräva enighet om den grundläggande plattformen. Det var därför som trotskisterna sökte sig till DFFG, vars *huvudinriktning* och *arbetsformer* de ansåg sig kunna stödja.⁷⁰ Men samtidigt som de inte krävde att andra skulle anta det egna synsättet, krävde de rätten att själva få stå för sin egen analys om revolutionens karaktär osv, en rätt som rimligen även andra riktningar måste ha. Detta är en av grunderna för en effektiv enhetsfronttaktik: det gäller enhet i *handling*, inte i analys. Om man även kräver enighet om analyser, då kommer i praktiken enheten att försvagas, eftersom minoritetsuppfattningar då antingen stöts bort (enheten splittras) eller så tvingas de till tystnad (”monolitism”), vilket är skadligt för ett effektivt solidaritetsarbete som kräver möjligheter att öppet kunna diskutera och ifrågasätta alla aspekter av detsamma.

En princip som trotskisterna var mycket principfasta om att hävda (t ex i demonstrationer), var det som brukar kallas ”tendensfrihet”, dvs. rätten att upprätthålla sin egen politiska själv-

⁷⁰ Det var således inte som så, vilket maoisterna ville få det till, att trotskisterna ville vara med i DFFG för att ”krossa” eller ”splittra” DFFG – det känns nästan löjligt att påpeka detta.

ständighet. I demonstrationer gällde det rätt att föra fram organisationsbanderoller, röda fanor och paroller som gick utöver (men inte stred mot) demonstrationens plattform – något som numera inte är särskilt kontroversiellt.⁷¹

Under rådande omständigheter var nog också detta en vettig huvudinriktning. Genom att hålla på dessa principer, tvingade trotskisterna fram frågorna i ljuset, fick igång diskussioner och övertygade också en hel del radikala människor om att den linje som de stod för var bättre än den som maoisterna förfäktade. När sedan Chilekommittén bildades så var också det trotskistiska synsättet väl känt och även andra riktningar i vänstern hade tagit intryck och accepterade i sina huvuddrag detta synsätt.

Naturligtvis kan man fråga sig om det hade varit bättre att då och då visa lite mer flexibilitet, kompromissvilja, och ”tumma på” principerna, för att komma fram till praktiska överenskommelser med DFFG, men det är osannolikt att det skulle ha gett bättre resultat, eftersom DFFG överhuvudtaget inte var intresserat av något annat än fullständig kapitulation, och då hade inget vunnits. Från 1970 och framåt var DFFG-ledningen dessutom främst intresserad av att göra eftergifter åt höger, gentemot socialdemokratin och det övriga etablissemanget. Anledningen till att jag ändå tar upp frågan är för att väcka den, ty det kan finnas tillfällen då det trots allt är riktigt att göra kompromisser för att få tillstånd aktionsenheter – detta gäller för *all* taktik – man måste kunna manövrera (se längre fram).

Jag vill heller inte sticka under stol med att det även förekom sektaristiska överslag i trotskisternas agerande, något som förmodligen underlättade för DFFG-ledningen att bland DFFGs medlemmar och sympatisörer upprätthålla bilden av trotskister som ”provokatörer” och ”bråkmakare”. Men återigen: Detta att man hela tiden framhärskade och inte var rädd för ”konfrontationer” hade det goda med sig att det framtvingade reaktioner som fick åtminstone enskilda individer att tänka till.

För en liten revolutionär organisation är det ofta ganska enkelt att hålla fast vid principer, och oftast är det också korrekt, men det kan också drivas för långt så att själva principerna blir viktigare än rörelsen, dvs. ibland kan ett fasthållande vid principer försvåra eller omöjliggöra praktiskt politiskt massarbete. Det finns inga principer som är heliga under alla förhållanden. I enhetsarbete måste man vara beredd att under vissa omständigheter *tillfälligt* eller *delvis* tumma på principer, det är fråga om att värdera den aktuella situationen, de rådande styrkeförhållanden m m, och relatera detta till det mer långsiktiga arbetet. Däremot får man inte överge viktiga principer permanent, t ex ”tendensfriheten” som i grunden är en fråga om arbetardemokrati.⁷²

Som avslutning på detta avsnitt kan det vara lärorikt att ge exempel på dels ett flexibelt agerande, när man tillfälligt gör avkall på principer för att komma framåt, dels ett exempel på hur man absolut inte bör göra. Det första exemplet är hämtat från USA, det andra från DFFG.

I sin mycket intressanta bok om den amerikanska vietnamrörelsen berättar Fred Halstead att man under hösten 1965, vid en tidpunkt då den amerikanska antikrigsrörelsen fortfarande var i sin linda, förde förhandlingar för att organisera breda antikrigsdemonstrationer. Under dessa förhandlingar krävde några viktiga organisationer att bara överenskomna paroller skulle tillåtas i demonstrationerna, dvs. de ville inte veta av någon ”tendensfrihet”. SWP (de amerikanska trotskisterna) försvarade denna frihet, men motståndarna vägrade att ge vika. När de

⁷¹ Se bilaga 6, artikeln ”RMF:s linje i det antiimperialistiska arbetet”, från trotskisternas tidning *Mullvaden* hösten 1971, som utförligt lägger fram synen på solidaritetsarbetet med kampen i Indokina. Se även ledaren ”Solidaritetsarbetet för Indokinas folk” från våren 1972 (i bilaga 7).

⁷² Lenins bok [”Vänsterismen” – kommunismens barnsjukdom](#) (från 1920) handlar bl. a. om kompromissernas roll i en kommunistisk taktik. Vi återkommer till frågan om principer, kompromisser och enhetsarbete i nästa del av artikelserien.

hotade att dra sig ur om de inte fick genom sitt krav gick SWP-arna med på att själva framföra enbart dessa paroller. Anledningen till eftergiften var att SWP-arna ansåg att det *i det läget* var viktigare att få till stånd en bred manifestation mot kriget än att genomdriva principen om tendensfrihet. Men samtidigt – och detta var viktigt – krävde de att man inte skulle fysiskt angripa eller försöka avskilja andra grupper som eventuellt kom med andra paroller än de man kommit överens om, bl.a. därför att man inte ville ha bråk mellan demonstranter vid demonstrationstillfället. Kompromissen antogs och på så vis kunde t ex organisationer som den sekteristiska Spartacist League delta i demonstrationen med egna paroller (bl. a. ”Sejer för FNL”, som inte ingick i grundplattformen). Efter ett tag minskade också motståndet mot tendensfrihet inom antikrigsrörelsen, dvs avvikande paroller tolererades om de inte stred emot demonstrationens mål.⁷³

DFFGs attityd till ”problem” av liknande slag var helt annorlunda. Den gick ut på konfrontation, att avskilja alla som på något sätt ville föra fram sådant som inte DFFG stod bakom. I *Vietnam var nära* läser vi bl. a. om trotskisterna (dit man förmodligen här också räknade FK):

När de försökte delta i DFFGs demonstrationer med röda fanor och egna paroller, brukade ordningsvakterna hänvisa dem till slutet av tåget och hålla dem på behörigt avstånd. Anarkisterna med sina svarta fanborgar behandlades på samma sätt.⁷⁴

Detta låter ganska idylliskt, men i verkligheten gick det ofta hetare till. Ett exempel på detta saxar vi från FK:s tidskrift *Kommunist* nr 2, om ”Örebro-intermezzot”:

En avdelning på ca 50 personer ställde i Vietnam-demonstrationen upp under parollen ”Proletärer i alla länder, förena er!” Då KFML(s)arna, tillika ledande DFFG-are, fick syn på detta bildade man kedja framför avdelningen och avskiljde den från demonstrationen. När tåget satte igång hoppade man på de som bar banderollen, rev ner den och slet sönder den. När de trakasserade internationalisterna strax efter demonstrationen nådde fram till det avslutande mötet, tog en annan KFML(s)are – DFFGare från talarstolen avstånd från de ”kommunister som försöker splittra fronten genom parollen ”Proletärer i alla länder – förena er!””

Framförandet av denna banderoll var nog avsett som en utmaning mot DFFGs försök att avgränsa sig åt vänster, vilket maoisterna i DFFG uppfattade som en provokation. Vilka ”provokatörerna” var, det vet jag inte – fast det låter som ”r-are” – men detta spelar mindre roll. Oavsett vad man tycker om lämpligheten av ”provokationen”, så var reaktionerna från DFFGs demonstrationsledning oacceptabla: Att riva sönder en banderoll (med en paroll som har lång tradition inom arbetarrörelsen) och dessutom från talarstolen ta avstånd från ”kommunister ...”, det för snarare tanken till rabiata (borgerliga) antisocialister än anti-imperialister. Det korrekta förhållningssättet hade varit att inte göra en affär av det hela, utan låta ”provokatörerna” gå med i tåget i en egen avdelning, lämpligen på slutet. Om man från demonstrationsledningen känt behov av att avgränsa sig mot ”provokatörerna”, så hade det varit helt tillräckligt att från talarstolen lugnt och sansat meddela att DFFG som organisation inte stod bakom alla paroller som fördes fram i demonstrationen.

Trotskisternas eget solidaritetsarbete – SKI

Fram till sommaren 1972 försökte inte trotskisterna organisera något ”eget” solidaritetsarbete, utan de anknöt hela tiden till DFFG. Innan dess var det heller aldrig tal om något annat.

Under 1969-70 hade förmodligen varje försök att bilda en ny solidaritetsrörelse varit dömt att misslyckas (trotskisterna var alldeles för svaga), men efter r-splittringen (hösten 1970) försvagades såväl DFFG och KFml/Clarté och utsattes för ett kraftigt tryck från vänster av r-arna, samtidigt som trotskisterna genomgick en kraftig tillväxt (liksom Förbundet Kommunist, FK).

⁷³ Fred Halstead, *Out Now!*, s. 79-82

⁷⁴ *Vietnam var nära*, s. 168

Därmed blev styrkeförhållandena gynnsammare och DFFG borde därför ha varit mer intresserat av samarbete. Men samtidigt satte nu DFFGs högervändning igång på allvar, vilket innebar att DFFG blev alltmer inriktad på att söka allierade högerut, inte vänsterut.

I denna situation beslöt RMF att ta initiativ till att bygga en ny solidaritetsorganisation – *Solidaritetskommittén för Indokina*, SKI – som formellt bildades i september 1972 (initiativet togs i Västsverige).⁷⁵

SKI växte snabbt under återstoden av 1972, delvis beroende på ett ganska utbrett missnöje med DFFGs högervändning bland Vietnam-aktivister. Men undertecknandet av Paris-avtalet i början av 1973 gjorde att Indokina-frågan förlorade en stor del av sin dynamik och SKI stagnerade. Timingen var således olycklig, SKI fick mycket kort tid för konsolidering och tillväxt.

I detta sammanhang bör det klargöras att de svenska trotskistiska organisationen RMF – i motsats till vad många utomstående trodde – faktiskt inte satsade särskilt mycket på SKI. Att SKI överhuvudtaget kom till var till stor del *en persons* – Tom Gustafssons – förtjänst. Utan hans engagemang hade nog aldrig SKI bildats. SKI var därför inte heller särskilt genomdiskuterat och förankrat i RMF och det hann heller aldrig att bli ”hela RMF:s” angelägenhet, utan det drevs till stor del av enskilda medlemmar och sympatisörer som var speciellt intresserade av Indokina. Dessutom deltog en hel del individer som inte var knutna till RMF, utan kom från DFFG, som de av olika skäl hade lämnat.

Under ett drygt halvår lyckades SKI prestera en imponerande verksamhet: Man höll möten, anordnade studiecirklar, organiserade demonstrationer, gav ut flera nummer av tidningen *Indokina* m m. Efter Parisavtalet, vilket slöts i slutet av januari 1973, svalnade dock intresset för Indokina-solidariteten och därmed minskade också SKI:s möjligheter att vidmakthålla sin aktivism och rekryteringen avstannade.

Uppsala januari 1973: Del av SKI-organiserad Indokina-demonstration

Det som satte stopp för SKI:s möjligheter att fortsätta att växa var som redan påpekats främst objektiva, av SKI oberoende händelser. Avtalet om Indokina signalerade att, även om inte

⁷⁵ Se bilaga 8, artikeln ”Solidaritetskommittén för Indokina (SKI)” (från hösten 1972), som presenterar den då nybildade SKI

kriget var slut, så gick kampen nu över i ett mindre intensivt och lugnare skede, med vapenvila och bombstopp.

SKI:s vs DFFG:s plattform

SKI:s ”minimiplattform” utgjordes av följande 5 paroller:

Sejer åt de indokinesiska befrielseörelserna!

USA ut ur Indokina!

Försvara DRV!

Kamp mot imperialismen!

Internationell solidaritet – Internationell kampenhet!

Här kan man notera två saker som skiljer DFFG:s och SKI:s plattformar åt:

För det första talar SKI om ”Kamp mot imperialismen” i allmänhet, dvs inte bara mot USA-imperialismen.

För det andra har SKI ingen motsvarighet till DFFG-parollen ”Stöd Vietnams folk på dess egna villkor”. Detta innebär att SKI *inte* förband sig att alltid stödja befrielseörelserna och DRV *oavsett* vad de företog sig, utan förbehöll sig rätten att ha egna (även kritiska) synpunkter på skeendet – den enda vettiga ståndpunkten enligt min mening: Varför ska en solidaritetsrörelse obetingat och kritiklöst stödja en befrielseörelse?

I detta sammanhang bör det påpekas att DFFG tolkade sitt ”ovillkorliga” stöd på sitt ”eget” speciella sätt. I själva verket struntade DFFG-ledningen i vietnamesernas ståndpunkter i många frågor, t ex när det gäller synen på Sovjet och Nixons Kina-besök, vilket behandlas utförligt i [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 2](#).

Det enda renhåriga hade givetvis här varit att DFFG öppet stått för sina meningsskiljaktigheter med vietnameserna och följaktligen också ändrat på parollen så att den bättre överensstämde med DFFG:s praktik. Men i stället låtsades man som om allt var i sin ordning.

SKI:s plattform, propaganda och verksamhet ska dock inte närmare diskuteras här – om detta: se bilaga 6 (”Solidaritetskommittén för Indokina”) nedan, samt den utförliga dokumentationen i [SKI - Solidaritetskommittén för Indokina](#) (på marxistarkivet). Däremot kan det vara intressant att ta upp några andra, lite mindre kända aspekter om SKI:s tillkomst, liksom diskutera förutsättningarna för projektets genomförande m.m.

Vad hade kunnat göras bättre med SKI?

Det är dock inte ointressant och oviktigt att ställa frågan vad som kunde ha gjorts bättre? Jag syftar här inte på SKI:s politiska plattform osv, som jag anser var helt OK, utan vilka andra åtgärder som kunde ha vidtagits för att SKI skulle ha ”slagit igenom” på allvar – och om detta överhuvudtaget var möjligt.

Jag har redan nämnt en faktor i sammanhanget, nämligen att RMF i sin helhet inte hade sett frågan om att bildandet av en alternativ solidaritetsrörelse för Indokina vid sidan av DFFG som särskilt viktig. Detta betyder rimligtvis att man kunnat uppnå mer om RMF lagt ner mer resurser på initiativet. Även tidpunkten spelar här en viktig roll – man borde ha påbörjat arbetet tidigare, lämpligen under andra halvåret 1971 – det optimala hade nog varit att bilda SKI någon gång under vårvintern 1972.

När man ska bedöma möjligheterna för ett framgångsrikt bygge av en solidaritetsrörelse för Indokina, så är DFFGs utveckling central – så länge som DFFG på ett någorlunda tillfredsställande sätt uppfattades fullgöra sin roll som solidaritetsrörelse, så måste varje annan solidaritetsrörelse arbeta i dess skugga och ha svårt att slå igenom. Från slutet av 1971 började dock

förutsättningarna ändras. Bland de faktorer som gjorde att utrymmet för en ny solidaritetsorganisation växte kan nämnas:

- 1) DFFGs högervändning
- 2) Vietnamesernas missnöje med DFFG växte pga av maoisternas uppslutning bakom Nixons Kina-besök, vilket medförde att de förmodligen var positiva till uppbygget av en konkurrent till DFFG. Detta bekräftas av SKI-aktivister som hade kontakt med vietnameserna och rapporterade om ett mycket positivt mottagande (om vietnameserna hade varit nöjda med DFFG skulle de ha varit mer återhållsamma i relationerna med SKI)
- 3) R-arnas *Solidaritetskommittén för Indokinas folk* (SFIF) slogs samman med ungdomsförbundet SKUml (dvs. härmed försvann en ”konkurrent”)

Det fanns självfallet även omständigheter som gjorde det svårt för SKI att slå igenom. Viktigast var att inga andra organisationer än trotskisterna stödde SKI.

Detta att RMF var ensamt om att stödja SKI medförde att det för många framstod som ett rent trotskistiskt projekt. Hade t ex Förbundet Kommunist (FK) och ett antal syndikalister ställt upp, då skulle SKI ha kunnat få gensvar även från annat håll, t ex bland andra anti-imperialistiska organisationer (som ju inte hade särskilt goda relationer till DFFG, p.g.a. ”brännpunkts-teorin”). Det skulle också ha gett VPK/KU ett alternativ till DFFG.

I detta sammanhang blir tidsaspekten viktig, så låt oss fortsätta att spekulera om vad som hade *kunnat vara* möjligt.

Vad hade hänt om man satt igång arbetet på att bilda en ny Indokina-front, säg redan under 1971, och då satsat på att få stöd från andra organisationer, såsom FK och VPK/KU och inte minst delar av SSU, där det vid denna tid började växa fram trotskistiska tendenser (blivande ”Offensiv”)? Om man lyckats få förankring och stöd för SKI utanför de ”gamla” trotskistiska kretsarna, då skulle det ha kunnat leda till ett helt annan dynamik och omgruppering inom solidaritetsrörelsen. Och om SKI hade nått en viss tyngd under denna process skulle exempelvis händelserna under 1974, då DFFG-ledningen försökte omvandla DFFG till en anti-sovjetisk front, ha kunnat få en dramatisk effekt. I ett sådant läge skulle sannolikt vietnameserna ha brutit med DFFG och många missnöjda FNL:are ha gått över till SKI.

Det som talar *emot* att ett sådant projekt skulle ha lyckats är styrkeförhållandena – RMF var fortfarande för svagt. I början av 1971 var t ex FK fortfarande större än RMF och mycket sekteristiskt och fientligt inställt till ”trotskismen” – dessutom beslöt FK att i sitt anti-imperialistiska arbete prioritera annat än Indokina.⁷⁶

Trotskisterna och trotskismens historia i Vietnam – ett mindre ärorikt kapitel

Rubriken syftar här inte på att jag på något sätt skulle vilja ge rätt åt den kritik som framfördes från DFFGs sida mot trotskisternas ”historiska roll”. Nej det jag här vill peka på är

⁷⁶ KAF/SP har (mig veterligen) aldrig gjort någon ordentlig analys av SKI. Det jag hittat är några meningar i den politiska resolutionen som antogs vid KAF:s 5:e kongress 1975. Där sägs att beslutet att satsa på SKI var ”ett taktiskt misslyckande”. Som orsaker till detta anges:

”Förbundet underskattade DFFG:s ’historiska styrka’ samt SKPs taktiska kapacitet. Samtidigt övervärderades utrymmet för en ny solidaritetsorganisation. Läget i Indokina, med den tillfälliga stagnationen i kampen efter Parisavtalet, samt sekterismen från bl a Förbundet Kommunist, var andra faktorer som spelade in för att omintetgöra detta initiativ.”

Inte särskilt djuplodande. Inte heller sägs något om de framgångar som trots allt uppnåddes. Förutom att SKI faktiskt drev ett intensivt solidaritetsarbete under en viss tid, attraherade SKI en hel del aktivister – ett exempel på detta var ”FNL-gruppen” i Uddevalla som anslöt sig till SKI (vad jag minns så hade den ett tag stått utanför DFFG på grund av kritik mot dess inriktning) – flera av dess medlemmar gick senare med i KAF/SP.

något helt annat, nämligen det (icke-)sätt på vilket den internationella trotskistiska tendens som RMF tillhörde tog upp den trotskistiska rörelsens historia i Vietnam.⁷⁷

Det är inte så att FI:s ledning och i synnerhet de franska trotskisterna saknade kunskaper och dokumentation om detta – det fanns mycket material publicerat om Vietnam i den trotskistiska pressen från 30-talets mitt och under hela 40-talet. Man hade även tillgång till franskspråkiga tidningar och skrifter från de vietnamesiska trotskisterna (de publicerade både på franska och vietnamesiska) och dessutom fanns en stor grupp vietnamesiska trotskister i Frankrike. Det borde därför inte ha varit några större problem att sammanställa ett fylligt material om trotskismen i Vietnam – likt det som många år efteråt publicerades i den brittiska tidskriften *Revolutionary History*, där det flesta texterna just är från den tiden.⁷⁸

Varför gjorde då inte FI:s ledning något försök att klargöra historien?

Förmodligen låg det opportunistiska skäl bakom, dvs. man var rädd för att det skulle försvåra solidaritetsarbetet för den aktuella kampen i Vietnam och vålla friktioner i de ganska goda kontakterna med vietnameserna. Inte desto mindre innebar det felskolning av den egna kadern samtidigt som det i praktiken innebar att man struntade i de trotskistiska militanter som fortfarande fanns i Vietnam och nonchalerade de vietnamesiska trotskisterna i Frankrike.

Förutom att skola FI:s medlemmar i frågan, så borde man också ha tagit upp frågor om de vietnamesiska trotskisternas öde i kontakterna med DRV och FNL. Detta för att få klarhet i historien och ställa dem till svars för den förföljelse som vietnamesiska trotskisterna hade utsatts för, särskilt under åren efter Andra världskriget.

Ingenting sådant gjordes dock. I stället sipprade fakta om trotskisternas ärorika historia i Vietnam och stalinisternas förföljelser fram via andra trotskistiska fraktioner, som då samtidigt passade på att anklaga ”pablisterna” (= de som tillhörde FI:s Förenade Sekretariat) för att förråda de vietnamesiska trotskisterna och dölja stalinisternas brott.

Det är symtomatiskt att när Stig Eriksson 1975 skrev sin viktiga artikelserie om ”Trotskism och stalinism i Indokina”, då byggde han huvudsakligen på material som han fått från annat håll än Fjärde internationalen.

Det hade varit mycket bättre om de ledande i Fjärde internationalen redan från början lagt pappren på bordet.⁷⁹ Syftet med detta skulle naturligtvis inte vara att hetsa mot ”de vietnamesiska stalinisterna”, vilket ”lambertister”, ”spartakister”, ”healyiter” och den brittiska ”International Socialism” (IS, nuvarande SWP) gärna gjorde. Att en viss taktisk finess var på sin plats när man tog upp frågorna är självklart, men att undvika dem var klandervärt.⁸⁰

⁷⁷ Om detta, se Stig Erikssons [Trotskism och stalinism i Indokina](#) och Laurence Coates' bokrecension [Historien om Vietnams trotskister](#) (handlar om den vietnamesiska trotskisten Ngo Vans bok *Revolutionaries They Could Not Break*). Se även [Mordet på Tha Thu Thâu](#), som innehåller utdrag ur 3 intervjuer med Ho Chi Minh om mordet på den mest kände av de vietnamesiska trotskistledarna.

⁷⁸ Detta finns nu på nätet, se [Revolutionary History Vol.3 No.2, Autumn 1990](#), Vietnam. Workers' Revolution and National Independence. Ytterligare dokumentariskt material om den vietnamesiska trotskismen finns i boken *The Revolution Defamed – A Documentary History of Vietnamese Trotskyism*, London 2003.

⁷⁹ Den första gången som frågan om de vietnamesiska trotskisterna och deras öde togs upp i Fjärde internationalens press – och då bara i förbigående – var i en debatt om det vietnamesiska kommunistpartiets natur mellan amerikanerna Feldman-Johnson och fransmannen Pierre Rousset som fördes i tidskriften *International Socialist Review* 1973-75. Artiklarna finns på nätet, se <http://members.optushome.com.au/spainter/FJopening.html>

⁸⁰ IS-aren Chris Harman tog t ex upp frågan om mordet på den vietnamesiske trotskisten Ta Thu Thau vid ett offentligt Vietnam-möte i London i september 1969, vilket ledde till att den vietnamesiske representanten lämnade mötet. Knappast ett särskilt väl valt tillfälle att ta upp frågan.

Några slutord

Bokslutet över de svenska trotskisternas solidaritetsarbete med befrielsekampen i Indokina är inte direkt en skimrande framgångshistoria. Det gjordes tappra försök, men mycket stupade på det kompakta motståndet från främst maoisterna. Från början var trotskisterna helt enkelt för svaga för att kunna påverka den svenska vietnamrörelsen, och då de äntligen började få tillräcklig styrka för att få ett visst genomslag, ja då (efter undertecknandet av Parisavtalet) förlorade Indokina ganska snabbt sin centrala betydelse.

Det betyder inte att trotskisternas agerande under dessa år var bortkastad tid. Genom att bekämpa den stalinistiska historieskrivningen, slåss för ”tendensfrihet” – dvs. demokrati – i ”fronter”, demonstrationer och liknande, så lyckades de trots allt få en acceptans både för sin syn på ”fronter” och för trotskismen som sådan inom stora delar av ”vänstern”. Ett uttryck för detta var den i slutet av 1973 bildade Chilekommittén⁸¹, andra var det samarbete som utvecklades på svenska arbetsplatser med deltagande av aktivister från många olika politiska schatteringar (inklusive maoister) – såsom ”Facklig opposition” på Volvo i Göteborg.⁸²

⁸¹ Se ”Chilekommittén – 3 år av aktiv solidaritet” i artikelsamlingen [Tidskriften Fjärde internationalen om Chile](#)

⁸² Se [Om du inte är med - så är du emot](#) som är en uppsats om Facklig Opposition på Volvo-Göteborg, skriven av två studerande vid Journalisthögskolan i Göteborg

Bilagor

De följande bilagorna illustrerar olika aspekter av hur DFFG hanterade trotskismen i praktiken.

Det första dokumentet är hämtat från det maoistiska MLK och visar att det även bland maoister fanns principiell kritik mot hur DFFG hanterade frågan.

Det andra handlar om uteslutning av medlemmar i Förbundet Kommunist (som felaktigt stämplades som "trotskister").

Sedan följer en längre "vitbok" från 1971 som utförligt dokumenterar hur Orminge FNL-grupp råkade i blåsväder när DFFG-ledningen i Stockholm upptäckt att där fanns trotskister.

Det fjärde dokumentet är en artikel från 1974 som visar att DFFG även vid denna tidpunkt var på alerten när det gällde att stöta ut medlemmar som misstänktes för trotskistiska sympatier.

Allra sist har medtagits en artikel som exemplifierar hur nordvietnameserna såg på solidaritetsarbetet från trotskistiskt håll.

Observera att notnumreringen i bilagorna är löpande, dvs tar vid där den slutade i artikeln ovan. Detta betyder att noterna här har en annan numrering än i originaltexterna.

1. Motsättningar i DFFG om trotskismen

Detta att DFFG-ledningen till stor del baserade sin anti-trotskism på historiska frågeställningar som inte hade ett smack att göra med solidariteten med den befrielsekamp som pågick i Indokina mötte motstånd även av andra än trotskister i DFFG. Detta gällde framför allt det maoistiska MLK (Marxist-leninistiska Kampförbundet), som ansåg att det var felaktigt att utestänga eller utesluta "trotskister" på grundval av historiska frågor som de i TFOV. Jag ska här bl. a. återge en intern rapport, där MLKare kritiserar den förda linjen (trots att de inte ifrågasätter de stalinistiska lögnerna som sådana) och förespråkar att trotskisterna istället skall dömas utifrån deras uppfattningar när det gäller Vietnam-solidariteten – *i princip* en korrekt linje, även om de sakargument som framförs i den frågan är felaktiga (de kommenteras i noter).

De citerade rapporterna är hämtade ur MLKs "Kongressutskick till DFFG-fraktionerna" (våren 1971).

Rapport från MLK-fraktionen i Uppsala FNL-grupp Trotskisterna och Uppsala FNL-grupp

Våren -70 ansökte några medlemmar i dåvarande Revolutionära Marxister om medlemskap i U-a FNL-grupp. Det beslutades då att trotskismens frontpolitik skulle studeras och att beslutet om ev. medlemskap skulle uppskjutas till hösten. Under sommaren producerade styrelsen skriften *Trotskismen, fronterna och Vietnamrörelsen* (TFV). Den tar upp trotskisternas syn på kampen i Vietnam och på Vietnamrörelsen i Sverige och dessutom erfarenheter från folkfrontspolitiken i Spanien och Frankrike mm. mm. På grundval av denna broschyr beslöt U-a FNL-grupp att utestänga individer som för en trotskistisk frontpolitik. Senare har trotskisterna publicerat åtminstone två "motbroschyrer". Dessa har riktat en skarp kritik speciellt mot de historiska avsnitten, Spanien etc. Man har kunnat visa att TFV:s historiska avsnitt är dåligt underbyggda. Dessutom utmålar broschyren trotskisterna som subjektiva förrädare och splittrare. Mot dessa broschyrer har styrelsen skrivit en (hittills) intern skrift som, förutom riktigt material om trotskisternas nuvarande politik, tar upp en lång utläggning om det spanska inbördeskriget.

När trotskismen studerades i U-a under våren -71 tog MLK-fraktionen strid på vilken grund trotskisterna skulle utestängas. Diskussionen kom också att gälla vad den nya "trottebroschyren" ska ta upp. Vi hävdade att individer med en trotskistisk frontpolitik ska utestängas på följande grund:

1. Trotskisternas syn på DFFG som enhetsfront och deras agerande mot DFFG (t ex Lundapesten, mullvaden 2/71) ⁸³

2. Deras syn på FNLs enhetsfrontskaraktär och mål (skyltfönsterteorin etc.) ⁸⁴

3. De danska (och ev. engelska) trotskisternas ”solidaritets”-organisationer till stöd för Vietnams folk. ⁸⁵

Vi menade också att den nya trottebroschyren skulle innehålla detta. Vi motiverade vår linje med att det inte kunde tjäna frontens målsättning att ta upp exempelvis Spanien, och att det gick utanför enhetsfronten eftersom folkfronterna inte var några direkt antiimperialistiska fronter och därför inte hade samma grundval som en sådan bland olika klasser.

Styrelsen med den inte helt okände Knut Carlqvist i spetsen gick genast till motattack. Deras argument för att Spanien etc. ska tas upp var följande:

a) trotskisterna inriktar all sin kraft på Spanien eftersom de tror att det är U-a FNL-grupps svaga länk, tar vi ej upp Spanien igen blir fältet fritt för trotskisterna.

b) Spanien är ej utanför enhetsfronten, DFFG har tagit upp soc.imp(!) Indien etc och DFFG har ofta hänvisat till kampen mot fascismen i sin propaganda

c) det finns ju en sanning och det ska väl inte vara så svårt att finna den!

d) Spanien etc. exemplifierar den permanenta revolutionens felaktighet (förnekandet av den nationellt-demokratiska revolutionens etapp)

e) Spanien ligger äldre arbetare varmt om hjärtat.

ML-fraktionen tog då upp och visade att alla var eniga om att trotskisternas agerande i Sverige och deras syn på kampen i Vietnam räckte för att utestänga dem. Därför räcker det också att ta upp detta i den nya broschyren. Enhetsfrontens begränsning är dess styrka. Tar vi upp Spanien så blir vi till slut tvungna att analysera fascismen och dess uppkomst (detta har f.ö. kommit upp på ett stormöte). När trotskisterna säger att FNL-gruppen är stalinistisk tar vi ej upp och studerar frågan om Stalin, utan vi säger att det går utanför enhetsfronten. Det finns givetvis en sanning även i frågan om Spanien, men fronten kan inte ta upp alla sanningar. En front mot fascism och imperialism är ej exakt samma sak. Exvis kampen mot den japanska fascismen i Vietnam var ej densamma som den i Japan. ”Spanien-varmt-om-hjärtat”-argumentet är opportunistiskt... Det är samma typ av argumentering som KFml(r) kör för att ta upp strejker i allmänhet i DFFG. DFFG kan enbart påvisa den permanenta revolutionens felaktighet när den tar sig sådana uttryck som Lunda-pesten och parollen Leve den socialistiska revolutionen i Indokina. Fronten kan inte ta avstånd från den permanenta revolutionen i allmänhet. Ett misstag vi gjorde var att inte ta upp att andra organisationer, t ex

⁸³ Trotskisternas ”syn på DFFG som enhetsfront”? Vi har redan diskuterat den frågan och kommer att ta upp den grundligt i nästa artikel i serien.

I denna punkt nämns trotskisternas ”agerande mot DFFG”. Vad överhuvudtaget ”Lundapesten” har med saken att göra kan man undra – de var inte trotskister (vissa av dem blev det, men det är ju en annan historia) – och att hänvisa till *en* artikel i en tidning är också minst sagt magert. Om man ska ”döma” så måste det ju vara efter den officiella politiska linje som organisationen står för och praktiserar – och som vi gett exempel på tidigare, så var de trotskister som ville jobba med DFFG beredda att acceptera DFFG:s grundplattform och stadgar. Vad kan man mer begära? Om varje medlem måste acceptera och hålla med om *allt* som beslutats, då blir det absurt, för då skulle man inte kunna ifrågasätta någonting överhuvudtaget. Det som är rimligt är att man följer demokratiskt fattade beslut, inte fullständig monolitism vad gäller åsikter.

⁸⁴ Detta argument håller inte: Om det vore så att man måste stödja en befrielseörelse hela program då skulle man inte knappast kunna stödja någon befrielseörelse överhuvudtaget. DFFG självt följde ju inte den ”regeln”, t ex så struntade man i vietnamesernas syn på Sovjet och på Nixondoktrinen – man t o m vägrade att redovisa vietnamesernas ståndpunkter i dessa frågor.

⁸⁵ Kommentar: Detta slags argument kan enbart vara giltigt om man kan fastslå att trotskisterna i Sverige står för samma ”linje” som de som de som man jämför med. Eftersom det fanns/finns många olika ”trotskistiska” riktningar/grupperingar, precis som de fanns maoister med mycket olika syn på Vietnam-arbetet så låter sig detta knappast göras. Att döma de svenska trotskisterna för vad t ex ”healyiterna” sysslade med i England vore ungefär samma som att döma KFml/SKP:s linje i Vietnam-rörelsen efter ”r-arnas”, vilket givetvis är orimligt.

MLK, kan ta upp frågan om folkfronten i Spanien. Detta kommer dock att rättas till genom artiklar i FNL-gruppens föreningsmeddelande.

Hela gruppen är enig om att trotskister (eller egentligen individer som för en trotskistisk frontpolitik) ska utestängas.⁸⁶ Man har i praktiken inte gjort någon distinktion däremellan. Detta kommer vi att ta strid emot eftersom DFFG inte kan avgöra vad som är trotskism (om man inte menar medlemmar i t ex RMF). Därför är parollen ”Inte en enda trotskist i fronten” felaktig. När man ska avgöra om det är fråga om en trotskistisk frontpolitik får man göra en konkret undersökning av individens inställning till DFFGs och FNLS enhetsfrontskaraktärer och till Kampen i Vietnam. Att en individ tycker att Trotskij är bättre än Stalin ska ej behöva innebära att den utestängs från DFFG.

Vi tror att åtminstone halva gruppen står bakom vår linje. Vi har bildat en tillfällig fraktion med några av de mest kampvilliga som går på vår linje. En svårighet för oss är att så många medlemmar i FNL-gruppen åker hem på sommarferier. Därför måste antagligen frågans avgörande vänta tills i höst.

m-1 fraktionen i Uppsala FNL-grupp

Samma kongressutskick visar att det inte bara var i Uppsala som det kom fram kritik mot behandlingen av trotskisterna. Liknande resonemang fördes från flera andra håll. I t ex en rapport från Gällivare/Malmberget sägs att

DFFG inte bör göra ett generellt ställningstagande mot trotskismen och bör således heller inte vägra trotskister inträde i fronten. [Hur skall DFFG kunna avgöra vilka som är trotskister?!?!?!]⁸⁷ De arbetar efter samma premisser som vi andra i fronten. Genom att bryta mot DFFGs program och stadgar ställer de sig utanför fronten, men först då.

I en rapport från ”Region 3” (Vänersborg, Trollhättan och Borås) sägs att man där tagit upp ”trottefrågan ungefär som Uppsala” osv.

2. Förbundet Kommunist trotskister?!

Följande artikel är hämtad från *FNL/S* 1/71. Den är ett exempel på hur slappt man i DFFG använde begreppet ”trotskister” – det handlar om FK-are.

Huruvida motsättningarna i den aktuella FNL-gruppen och FK-arnas agerande beskrivs på ett någorlunda korrekt sätt, det kan jag inte uttala mig om, fast jag tvivlar. Att t ex FK-arna verkligen skulle ha förfäktat ståndpunkten att ”endast kommunister kan stödja Vietnams kämpande folk” verkar minst sagt otroligt.

Däremot är det riktigt att FK kring 1970-71 var för bildandet av en mer generell ”anti-imperialistisk front” och ansåg att denna borde vara ”anti-kapitalistisk”. I sin teoretiska tidskrift *Kommunist* nr 2 (början av 1971), skriver man:

Fronten kommer att få en anti-kapitalistisk karaktär genom den kamp den utvecklar (verkligt anti-imperialistisk kamp). Vi menar dock att det är oriktigt att kalla den socialistisk. Fronten är anti-kapitalistisk genom att den omfattar och utvecklar propaganda för en marxist-leninistisk analys och bedriver politik i överensstämmelse med förbundets/partiets på ett särskilt kampavsnitt. För att vara socialistisk skulle den behöva omfatta och bedriva en sådan politik på alla kampavsnitt, vilket inte är meningen...

⁸⁶ Detta argument är åtminstone logiskt: om man kan visa att en ”trotskistisk frontpolitik” (vad det nu är) verkligen skulle vara skadlig för DFFG, vilket de aldrig kunde visa – se även de två föregående noterna. Enhetsfronttaktiken diskuteras f ö i artikeln ovan och tas upp grundligare i del 4 av artikelserien.

⁸⁷ Här syftas på att medlemmar i DFFG (som var en ”enhetsfront” med begränsad plattform) inte kunde ha kompetens att avgöra något sådant. För det krävdes ju studier och politiska ställningstaganden som inte hade med Vietnamfrågan att göra och som DFFG inte kunde göra utan att dess ”frontkaraktär” gick förlorad.

Men lägg märke till att man här uttryckligen förnekar att en sådan front måste vara ”socialistisk”, dvs. man tar avstånd från den tolkning som görs i *FNL/S*-artikeln, att ”anti-kapitalistisk = socialistisk”.

Trotskister i fronten – aldrig!

I början av hösten bildades en FNL-grupp i Vänersborg. Majoriteten i gruppen bestod av medlemmar och sympatisörer till den trotskistiska organisationen ”Förbundet Kommunist” (FK).

Redan på ett tidigt stadium uppstod det motsättningar i FNL-gruppen kring olika frågor. En sådan fråga var FK-majoritetens sabotage av Vietnamveckan och det utåtriktade arbetet. Detta skedde med den formella motiveringen att man inte kunde sälja Vietnambulletinen innan den noggrant hade diskuterats bland medlemmarna. Minoriteten hävdade att det var felaktigt att inte sätta diskussionerna i förhållande till vad som var huvuduppgiften under Vietnamveckan, nämligen det praktiska, utåtriktade arbetet. Det gick så långt att FK-majoriteten hotade att utesluta de medlemmar som på eget initiativ sålde VB till FNL-sympatisörer på ett studiemöte. Dessa skulle tydligen inte heller få läsa VB utan FKs nådiga tillstånd.

”OERHÖRDA TILLTAG”

Som ett resultat av FK-majoritetens ovilja att sälja VB blev hela det utåtriktade arbetet under V-veckan fördröjt. När minoriteten såg hur trotskisterna saboterade V-veckan, beslöt man att tillsammans med sympatisörer till FNL-gruppen sätta igång det utåtriktade försäljnings- och insamlingsarbetet utan FK-majoritetens inblandning. Över detta ”oerhörda tilltag” blev FK-arna märta förgrymmade och började yla om ”spelregler”, ”splitringsförsök” och ”praktisk idioti”.

Frågan om enhetsfront kontra socialistisk organisation har varit på tapeten. FK har hela tiden hävdade att fronten är anti-kapitalistisk = socialistisk, och att endast kommunister kan stödja Vietnams kämpande folk. Minoriteten har sagt att anti-imperialism inte innebär att fronten som organisation tar ställning för socialismen eller mot det kapitalistiska systemet som helhet. Därvid har minoriteten kunnat stödja sig på DFFGs program och sammanfattningen av enhetsfrontsdiskussionen.

Allt eftersom motsättningarna utvecklades blev det klart att den av trotskisterna i FK, dominerade FNL-gruppen inte kunde utgöra grunden för en anti-imperialistisk enhetsfront i Vänersborg. Därför beslöt minoriteten plus en överväldigande majoritet av sympatisörerna till FNL-gruppen att bryta med FK och dess anti-enhetsfrontlinje.

Istället har vi bildat en ny FNL-grupp som ansluter sig till DFFGs enhetsfrontssyn. På den korta tid som den nya och riktiga FNL-gruppen har existerat har ett omfattande utåtriktat arbete utförts. Över 1.100:- har insamlats till FNL. Av de två senaste VB såldes 450 st, 1000-tals flygblad har spridits.

Gruppen består idag av ett 25-tal medlemmar och expanderar ständigt. Vi har ansökt om inträde i DFFG och kommer att sätta igång med mer organiserade studier i mitten av januari.

Slutligen vill vi uppmana alla anti-imperialister i FNL-grupper landet över att vara på sin vakt mot trotskisternas splitringsförsök av enhetsfronten. För förståelse av hur attackerna från dessa tar sig uttryck rekommenderar vi Uppsalas skrift: ”Trotskismen, fronterna och Vietnamrörelsen”.

SLÅ VAKT OM ENHETSFRONTEN – ALLIANS MED TROTSKISTER – ALDRIG !

VÄNERSBORGS FNL-GRUPP

3. Är trotskisterna fiender till FNL?

[Ur *Mullvaden* nr 3 1971]

Trotskister utesluts ur DFFG. Det sägs att vi beljurer FNL, att vi är fiender till Vietnams folk. Det kan därför vara intressant att ta del av vietnamesernas egen uppfattning. Vi publicerar här ett brev från Tham Duong, chef för DRV:s informations- och kulturcentrum i Prag, ställt till redaktionen för *The Militant* (veckotidning som utges av den amerikanska sektionen av

Fjärde Internationalen). Det kan observeras att Tham Duong med sin betoning av sambandet mellan den indokinesiska och den amerikanska kampen knappast skulle undgå att uteslutas ur DFFG.

Brev från DRV:

”Under månader har vi, indirekt genom några vänner i ert land, prenumererat på er tidning. Vi behöver inte påminna om den roll som *The Militant* spelat och fortfarande spelar, genom kampanan och den höga kvaliteten på informationen, inom den yttersta vänstern och inom anti-krigsrörelsen. Vi räknar den till våra vänner.

Men det tycks oss ”öarligt” att fortsätta att skaffa er tidning på dessa ”avvägar”, allra helst som det också uppstår förseningar. Eftersom vårt folks frihetskamp och kampen för revolutionen i Amerika har ett intimt samband och eftersom det amerikanska aggressionskriget i Vietnam, Laos och Kambodja uppnått en extrem grad av eskalering, skulle ett mer nära samarbete mellan oss ge nya perspektiv, det skulle befästa vår solidaritet i den gemensamma kampen för att tvinga USA-imperialismen att upphöra med sitt aggressionskrig i Indokina.

I detta syfte skickar vi er alla dokument vi förfogar över här och vi hoppas att ni i gengäld skriver in oss i ert prenumerationsregister.”

4. RMF:s linje i det antiimperialistiska arbetet

[Ur *Mullvaden* 6 1971. Alla noter från originalartikeln]

I sin imperialistiska fas har det kapitalistiska produktionssättet gett upphov till ETT SYSTEM AV INTERNATIONELL ARBETSFÖRMEDLING OCH INTERNATIONELLA BYTESFÖRHÅLLANDEN, som inte bara omfattar varucirkulationen utan också kapital och arbetskraft. Världsekonomin utgör inte den enkla summan av de nationella ekonomierna. Den är ett sammanhängande system med nationella särdrag.

I detta system intar och behåller de koloniala och halvkoloniala länderna en dominerad roll. Deras betydelse som avsättningsmarknader för varor och kapital, som råvaru-exportörer och arbetskrafts-leverantörer består. Deras funktion som uppmarschområden för imperialismens blodbesudlade arméer kvarstår.⁸⁸

Kampen mot imperialismen kan inte skiljas från kampen mot kapitalismen. Det finns inte någon anti-imperialistisk kamp som inte samtidigt riktar sig mot kapitalismens intressen och behov. Det finns inte någon speciell ”antiimperialistisk ideologi” som motsvarar och motiverar den enbart (!) antiimperialistiska kampen. Däremot kan det finnas en utvecklad politisk medvetenhet, där insikten om imperialismens effekter och uttryck ÄNNU inte förts vidare i en medvetenhet om dessas grundvalar. Det är vår uppgift att gripa in i och påskynda en sådan medvetenhetsutveckling

I. Den antiimperialistiska kampen

I imperialismens era är klasskampen internationell

Imperialismen framställs ofta som en bläckfisk. Den antiimperialistiska kampen beskrivs som ett upprepat stympande av denna bläckfisk arm efter arm. En sån bild är symptom på en mekanisk och förrädisk syn på kampen mot imperialismen. Den varslar en uppfattning där kampen är en bit-för-bit, arm för arm, i land efter land.

⁸⁸ Se till exempel ”Tesar och tillägg i de nationella och koloniala frågorna” från Kominterns andra världskongress (Röda Häftet 6/7) och ”Rött Europa” (kan beställas genom RMF-press; 1:50) .

Men kampen förs inte i ett land i taget. Gjorde den det vore imperialismen omöjlig att besegra. Det skulle innebära att den kunde koncentrera sina styrkor på en plats i taget, på en uppgift.

Världen består inte av isolerade länder och isolerade folk. Den består av länder som är inbördes beroende, som är indragna i en internationell arbetsfördelning. Den består av folk som lär av andras erfarenheter, stimuleras av andras framgångar, drabbas av andras nederlag. Låt vara att vissa folk vid konkreta tillfällen utgör en förtrupp, ett avantgarde, och att de på så sätt spelar en nyckelroll i den anti-imperialistiska kampen. Icke desto mindre uppkommer och utvecklas kampen, när den framgångar och bekämpas på många håll samtidigt.

För att nå bestående framsteg måste kämparna på olika håll i världen – i de koloniserade länderna, i de imperialistiska, i de byråkratiserade arbetarstaterna samordna sitt arbete inom ramen för en internationell strategi mot imperialismen och byråkrati.

Vi ser som en viktig uppgift att belysa det ständiga samspelet, den aktuella dialektiken mellan världsrevolutionens tre sektorer och genom vårt arbete inom FJÄRDE INTERNATIONALEN bidra till utarbetandet av den internationella strategin och den organisatoriska samordningen av kampen.⁸⁹

I imperialismens tidevarv är revolutionen permanent

Ur vår analys av klassförhållandena i de koloniala och halvkoloniala länderna – fr. a. compradorbourgeoisins uppknytning till imperialismen och den nationella bourgeoisins numerära och politiska svaghet – drar vi slutsatsen att bourgeoisin är oförmögen att leda den revolutionära kampen och tenderar att kompromissa med feodala och imperialistiska förtryckare och att arbetarklassen som den enda konsekvent revolutionära klassen kan och måste ta ledningen i den revolutionära kampen också i dess demokratiska fas. Detta leder till att arbetarklassen i de halvkoloniala och koloniala länderna kan leda bönderna och andra mellanskikt till erövrandet av den politiska makten. Den revolution som inledningsvis utvecklas kring anti-imperialistiska och demokratiska mål (den nationella befrielsekampen) får – till följd av förhållandet mellan klasskrafterna – *alltmer* en antikapitalistisk och socialistisk prägel. Inte bara imperialisterna och deras direkta medlöpare utan också representanterna för varje form av feodalt eller borgerligt förtryck angrips av arbetar- och bondemassorna – den demokratiska revolutionen *växer över* i den socialistiska.

I Indokina (södra Vietnam, Laos och Kambodja) föreligger nu, liksom tidigare i Ryssland, Kina och Kuba, de *objektiva* samhälleliga förutsättningarna för upprättandet av arbetarstater i ekonomiskt relativt utvecklade länder. Den nödvändiga *subjektiva* förutsättningen är existensen av ett starkt socialistiskt arbetarparti, som organiserar de arbetande massorna, som utgör kärnan i den anti-imperialistiska fronten och som efter utträngande av imperialismen förmår leda revolutionen vidare till skapandet av en arbetarrepublik.⁹⁰

Våra uppgifter

Vår syn på de anti-imperialistiska arbetsuppgifterna kan sammanfattas:

(a) att klargöra imperialismens samhälleliga grundval, att visa de gemensamma intressena hos de förtryckta massorna i de koloniala länderna och arbetarna i de imperialistiska, att bekämpa tendenser till chauvinism och rasism, att bekämpa den svenska imperialismen.

⁸⁹ Se "Världsrevolutionens nya uppsving" från Fjärde Internationalens nionde världskongress (Fjärde Internationalen, nr 2/ 1969; kan beställas genom oss).

⁹⁰ Se "Vietnam, Laos, Kambodja – samma kamp", RMF-press, 2:50.

(b) att visa klasskampens internationella karaktär: den internationella betydelsen av de enskilda kampområdena, nödvändigheten av en internationell samordning och organisering av kampen och Fjärde Internationalens uppgifter därvidlag.

(c) att klargöra det konkreta förloppet av revolutionen i enskilda koloniala eller halv-koloniala länder för att på så sätt skapa förståelse för de nationella och demokratiska frågornas dynamik och förutsättningarna för en socialistisk vidareutveckling av kampen.

(d) att stödja anti-imperialistiska nationella och demokratiska befrielseströrelser och belysa dessas betydelse för klasskampen i Sverige.

Denna inställning måste genomsyra såväl vårt arbete inom arbetarklassen som bland ungdomen, inklusive den studerande ungdomen. Det anti-imperialistiska arbetet lankas på detta sätt intimt till det anti-kapitalistiska. Det ingår som en viktig del i den revolutionära strategin.

Utifrån detta helhetsperspektiv kan vi närma oss frågan om taktiken för solidaritetsarbete med den indokinesiska revolutionen.

II. Solidaritetsarbetet med kampen i Indokina.

Vi har ovan motiverat den viktiga roll vi tillmäter den indokinesiska revolutionen som exempel och som föredöme i den antiimperialistiska kampen. Det var bl. a. med de motiven som RMFs andra kongress beslöt högprioritera Indokinaarbetet.

Vi har under ett halvårs tid fört diskussioner – som också redovisats i *Mullvaden* (nummer 2 och 4). Det är nu dags att sammanfatta vår linje i solidaritetsarbetet. Denna linje får effekter på tre nivåer:

1. RMFs självständiga verksamhet för att belysa USA-imperialismen och den indokinesiska revolutionens förlopp (och annat som nämns under avdelning I: våra uppgifter), i form av möten, artiklar, broschyrer, aktioner;
2. deltagande i enhetsaktioner t.ex. Vietnamveckor, 20-decemberaktioner (på FNLs årsdag) om deras politiska plattform är riktig, samt initierande av enhetsaktioner (t. ex. vårt initiativ till 'Sjätte November'-aktion, se ruta här intill);
3. samarbete med anti-imperialistiska grupper.

Den första punkten fordrar ingen ytterligare motivering förutom den som förekom tidigare. Det är uppenbart att endast en revolutionärt marxistisk organisation kan fylla de uppgifter som nämndes i föregående avdelning. Vi skall här fr. a. uppehålla oss vid den andra punkten: *enhetsarbetet*.

Solidaritetsrörelsens utveckling

Vietnamrörelsens första år (1965-68) kännetecknades av uppsving i ungdomskampen i Sverige liksom i andra länder. I frånvaron av revolutionära organisationer, som förmådde kanalisera och leda den anti-imperialistiska rörelse som växte fram under inflytande av Vietnamkriget, uppstod fristående Vietnamkommittéer och FNL-grupper, ofta i hård kamp mot SAP och SKP (Sveriges Kommunistiska Parti)/Vpk.⁹¹ De fyllde ofta rollen av substitut för revolutionära organisationer (avant-garden), vilket visade sig i deras militanta aktioner och demonstrationer, deras vilja att sammanknyta kampen i Vietnam med den svenska arbetarklassens kamp, de studier och diskussioner om imperialismen som genomfördes och den politiskt medvetandegörande propagandan i exempelvis *Vietnambulletinen*.

⁹¹ DFFG polemiserade en gång i tiden mot SKP/VpKs ”opportunistiska och vacklande linje, vilken ställdes på den borgerliga pacifismen ’humanitärt’ inriktade grundval” (ur den i hög grad sektaristiska ”VpK, VUF och Vietnamrörelsen” (1970), DFFGs skriftserie nr 4).

DFFG bildades 1967 genom förening av FNL-grupper ute i landet. Det fick gradvis en förändrad roll under 1968, framför allt efter nedkämpandet av ”rebellrörelsen”,⁹² i och med att KFML medvetet började arbeta på att omvandla DFFG till sin anti-imperialistiska arm. KFMLs politik var att omvandla DFFG till en ”enhetsfront” under dess hegemoni. I takt med att olika riktningar uppstod inom DFFG som ställde sig kritiska eller skeptiska till KFMLs dominans blev DFFG gång på gång slagfält för KFMLs uppgörelse med dess kritiker.⁹³ DFFG har naturligtvis också efter 1968 genomfört ett värdefullt basarbete och informationsarbete, men mycket av dess dynamik, öppenhet och politiska liv förlorades.

Läget är idag ett annat än i mitten på 60-talet. Vi förespråkar inte nostalgiskt DFFGs återgång till den karaktär det hade då. Den viktigaste skillnaden är att det idag finns ett antal revolutionära organisationer som bedriver ett självständigt anti-imperialistiskt arbete och att solidariteten med de indokinesiska folkens revolutionära kamp är vitt spridd.

Enhetsarbetet, DFFG och SFIF⁹⁴

Vi anser att Indokina-kampens betydelse och mobiliserande roll i det nuvarande läget motiverar ett permanent enhetsarbete i denna fråga och existensen av en anti-imperialistisk enhetsorganisation⁹⁵, som inte bara – men huvudsakligen – arbetar med Indokinafrågan och som har förmåga till ett dagligt informations- och propagandarbete och till ögonblicklig mobilisering av ett stort antal anti-imperialister vid viktiga händelser. Det är från denna utgångspunkt vi betraktar DFFG och SFIF.

Vi ser SFIF som en ren sympatisörsorganisation till KFML(r)⁹⁶, ställd under dess ”beskydd” och ledning, vilket medvetet accepteras av dess medlemmar, och med uppgift att bygga ett ungdomsförbund till KFML(r). Denna organisation får bemötas för vad den är: en revolutionär, socialistisk, anti-imperialistisk organisation totalt kontrollerad av det stalinistiska KFML(r). Detta har inte något med enhetsorganisation att göra.

DFFG har ett berättigande som enhetsorganisation, hur deformerad den än är under KFMLs påverkan och dominans. Vi anser inte att DFFG oåterkalleligen spelat ut sin roll som anti-imperialistisk organisation.⁹⁷ Vi anser det inte bättre att DFFG upplöstes än att den finns kvar. Vi anser det riktigt att i förhållande till DFFG föra en politik av *kritiskt stöd*, att betrakta den som en *deformerad enhetsorganisation*, under KFMLs dominans men inte totalt kontrollerad av KFML. När vi kritiserar DFFG nedan är det huvudsakligen för den linje den tongivande delen av den nuvarande ledningen driver. Vi struntar inte i DFFG-militanterna. En del av oss har varit med om att bygga upp DFFG. Andra har varit medlemmar under lång tid. Vi tror att förbundsledningens nuvarande politik kan leda till en stark avpolitisering, passivisering och desillusionering av kadern av den typ som förekom 1968 (efter ”rebellrörelsen”) om än inte i samma utsträckning. *Vi vill förhindra en sådan utveckling.*

Vi kommer att delta i enhetsaktioner (initierade av DFFG eller andra organisationer) om vi anser deras bas riktig. Vi kommer själva att initiera enhetsaktioner, när vi anser det lämpligt.

⁹² ”Rebellrörelsen” som under våren 1968 kom att omfatta hundratals KFML-, Clarté- och DFFG-medlemmar(!), framför allt i Stockholm och Uppsala, måste i huvudsak ses som en spontan oppositions- och kritikrörelse som ifråga om DFFG var en reaktion mot oklarheter i DFFGs politik och organisering, brist på politisk skolning och byråkratiska toppstyrning.

⁹³ Bolsjevikgruppen-Revolutionära Marxister, Förbundet Kommunist, KFML(r) och RMF

⁹⁴ Solidaritetsfronten för Indokinas folk (SFIF)

⁹⁵ Den syn som förs fram här innebär också en kritik av den vaghet som fanns i denna fråga i inlägget i *Mullvaden 2* (Enhet och splittring det anti-imperialistiska arbetet).

⁹⁶ KFM(r) bildades i och med splittringen inom KFML hösten 1970.

⁹⁷ Den linje som framförs här är annorlunda än den som exempelvis Förbundet Kommunist står för och kommer säkert att rendera oss kritik för ”opportunist”.

Vår kritik av DFFG

I stället för att som KFMLr och Förbundet Kommunist kritisera DFFG för att det inte är marxist-leninistiskt vill vi framföra följande kritik av DFFG utifrån vår syn på DFFG som en deformerad enhetsorganisation:

1. *DFFG är sekteristiskt.* Ingen av de många medlemmar i eller sympatisörer till RMF och Förbundet Kommunist som uteslutits ur DFFG på senare tid har blivit det därför att de inte stödde någon av de tre parollerna (USA ut ur Indokina; Stöd de Indokinesiska folken på deras egna villkor; Bekämpa USA-imperialismen) utan därför att de inte accepterade någon av de KFML-analyser som i DFFG lagts som *programmatiskt villkor för anslutning*: analysen av kampen i Indokina som en process i två helt åtskilda stadier, varav den nuvarande är ”borgerligt demokratisk”; synen på Sovjetunionen som ”socialimperialistiskt”; synen på Kina som den anti-imperialistiska kampens bålverk; synen på den antiimperialistiska strategin som en bit-för-bit-kamp; synen på ”enhetsfronten”. Det betyder inte att alla DFFGare måste vara KFMLare. Det betyder att den som kritiskt ifrågasätter någon av dessa teser eller ställer sig skeptisk utfryses, eller utesluts.

2. *DFFG utvecklas i opportunistisk riktning.* DFFG samarbetar nu med Svenska Kommittén för Vietnam utan att vidmakthålla den *fortfarande giltiga* kritiken mot organisationen för dess förankring inom ett skikt av organisationsbyråkrater, dess frånvaro av basarbete och dess taktiska schackrande (exempelvis Birgitta Dahls agerande i riksdagen där hon inte röstade för erkännande av PRR i våras) Vi är inte kritiska mot samarbete, under förutsättning att det inte sker på ett opportunistiskt sätt.

DFFG lägger en *otillräcklig* grund för enhetsaktionerna, i Indokina-frågan. Genom att enbart bygga på parollen ”USA ut ur Indokina” möjliggör man en pacifistisk tolkning av kravet, vilket innebär att man för att uppnå kortsiktiga fördelar urvattnar plattformen och inte anger ett klart ställningstagande till utvecklingen efter USA:s tillbakatvingande – seger åt PRR, Funk och NLH.⁹⁸ Vi är i första hand för seger åt PRR, FUNK och NLH, i andra hand för fred.⁹⁹

Namninsamlingskampanjen förs fram som den viktigaste uppgiften. Det propagandistiska arbetet sätts i andra hand.

3. Den politiska skolningen och de politiska diskussionerna är torftiga och ensidiga och verkar inte utvecklande på den politiska medvetenheten. I synnerhet gäller det de olika ”likvidator-kampanjerna”, och där fr. a. ”trotskistkampanjen” nu faller tillbaka som en bumerang på dess initiativtagare.

4. DFFG samordnar inte sitt arbete med den internationella solidaritetsrörelsen (Danmark Norge och Finland undantaget), framför allt inte med den i USA, vilket frånvaron av initiativ i april 71 och inför 6:e november visar.

Enhetsarbetets organisering¹⁰⁰

Vi har inget att invända mot DFFGs tre paroller; tvärtom, tror vi, att de utgör en utmärkt bas för enhetsarbetet. Men vi tror att de måste utgöra en minsta gemensam nämnare, en gemensam politisk avgränsning, en minimiplattform. Det innebär att de militanter som ingår i enhetsorganisationen och de organisationer som ingår i enhetsaktioner skall ha rätt att utom och inom fronten föra fram sin totala syn, sin totala syn, sin motivering för anslutningen till minimiplattformen, med inskränkningen att organisationer under enhetsdemonstrationer och mani-

⁹⁸ Neo Lao Haksat (NLH) är den politiska motsvarigheten till Pathet Lao, den Laotiska Befrielsearmén.

⁹⁹ Vi knyter här an till den gamla goda, anti-pacifistiska DFFG-traditionen.

¹⁰⁰ Vi skiljer i fortsättningen mellan enhetsorganisation (som består av individuellt organiserade) och aktionsenheter (som består av organisationer som gått samman för speciella konkreta aktioner).

festationer inte har rätt att offentligt angripa andra organisationer. Det innebär inte för vår del att vi *tvingar* på andra i enhetsorganisationen/aktionsenheten vår (totala) syn. Det innebär att vi förbehåller oss rätten att föra fram den. Det sägs ofta att man ”skrämmar bort” folk genom denna typ av organisering. Vem blir skrämnd av att se att olika individer/organisationer kan ena sig från olika utgångspunkter? Vem blir ”skrämd” av att det förekommer röda fanor i anti-imperialistiska demonstrationer, när *alla* vet att såväl socialister som ickesocialister går i dem? Vilka är det man skrämmar bort genom att visa sin uppfattning om man samtidigt medger andra rätten att visa sin? Varje enhetsorganisation/aktionsenhet utgör en motsägelsefylld enhet. Varför inte erkänna och öppet demonstrera det? Istället för att smussla undan de politiska uppfattningarna: redovisa dem öppet! Detta är den linje vi följer ifråga om enhetsarbetets organisering.

”Allmänt” anti-imperialistiska grupper.

Vi tror – som framgått – att vårt eget självständiga RMF-arbete och enhetsarbete måste utvecklas parallellt. Vi arbetar inte för att skapa någon alternativ enhetsorganisation. Å andra sidan är vi övertygade om att det kommer att existera en rad grupper som aldrig velat gå in, slängts ut eller som utestängts från DFFG eller lämnat p. g. a. politisk kritik, grupper som arbetar med Indokina-frågan, kampen i andra länder eller som bedriver en mer ”allmänt” anti-imperialistisk verksamhet. Liksom med andra anti-imperialistiska grupper eller organisationer kommer vi att försöka samarbeta med dem.

Oktober 1971.

5. Solidaritetsarbetet för INDOKINAS FOLK

[Ur *Mullvaden* 10 1972. Ledare, daterad 18 april]

Solidaritetsarbetet med de Indokinesiska kämparna är den centrala politiska frågan och arbetsuppgiften idag. Stödet till befrielseörelserna måste utvecklas och bli så omfattande som möjligt. På grund av vänsterns splittring är det alltså enhetsarbetets problem som skjuts förgrunden, ty utan en korrekt syn på detta enhetsarbete kan ingen massiv uppslutning skapas

Vår linje i denna fråga kan enklast sammanfattas som enhet kring en minimiplattform, kompletterad med möjligheter till självständighet och rätt att föra fram den egna linjen utöver denna minimiplattform.

Dessa båda aspekter av enhetsarbetet kompletterar och berikar varandra. Det är också symptomatiskt att de största Vietnam-demonstrationer som någonsin ägt rum, de i USA, varit organiserade enligt denna princip.

Men denna syn är inte på något sätt accepterad i realiteten av övriga organisationer inom den revolutionära rörelsen. Det är främst den andra aspekten, rätten till självständighet, som är ifrågasatt. Men utan denna rättighet tenderar fronten att bli helt dominerad av den starkaste politiska organisationen, som antingen lägger hela sitt politiska program till grund för fronten eller så orsakar detta att den politiska debatten och utvecklingen i fronten avsomnar.

De slutsatser vi dragit av denna linje, när det gäller solidaritetsarbetet för det kämpande indokinesiska folken här i landet konkretiseras på följande sätt.

Vi ger ett kritiskt stöd till DFFG d.v.s. vi stöder alla initiativ från DFFG som riktar sig mot USA:s aggression i Indokina. Vi uppmanade sympatisörer och andra att delta i Indokina-demonstrationerna i oktober 1971 och april 1972. Vi samarbetade med DFFG och andra organisationer vid enhetsaktionerna den 6 november (Internationella Indokina-dagen) och vi förklarar oss beredda att i fortsättningen stödja aktioner från DFFG som ger ett otvetydigt stöd till de indokinesiska befrielseörelserna och riktar sig mot USA-imperialisternas närvaro i Vietnam, Laos och Kambodja.

Samtidigt förbehåller vi oss rätten att kritisera DFFG för dess politiska opportunist, dess anpassning till de grupper till höger som de vill samarbeta med i samma läge som man uppvisar en stark fientlighet åt vänster, och dess felaktiga syn på organiseringen av enhetsarbetet.

Den paroll som DFFG för fram som tyngdpunkten i sin propaganda (USA UT UR INDOKINA) är den bredast möjliga parollen. Av detta följer inte att den bredast möjliga plattformen i varje läge är den mest önskvärda. Den får inte lämna möjligheten öppen för en mängd olika opportunistiska tolkningar (parollen FRED I VIETNAM är ett utmärkt exempel på en sådan paroll) och man måste även ta hänsyn till vilken inriktning som är mest politiskt utvecklande, skolande och utgör den bästa politiska investeringen för framtiden. Vi är inte ense med DFFG i denna fråga. Vi anser förvisso att parollen USA UT UR INDOKINA är korrekt, men som plattform för enhetsarbetet anser vi den otillräcklig.

Vi anser det nödvändigt att svara mot den politiska utvecklingen i Sydostasien och ge ett perspektiv på den genom att organisera och mobilisera kring paroller om SEGER ÅT DE INDOKINESISKA BEFRIELSERÖRELSENA. Det är det logiska svaret på FNL-offensiven. Dessa paroller vann också stort gehör bland de som demonstrerade 15 april.

En andra nödvändig del i enhetsarbetet är att organisera en kampanj mot de amerikanska angreppen på norra Vietnam, att konsekvent försvara den nordvietnamesiska arbetarstaten.

DFFG säger sig vilja vara en förtrupp, en plog för Indokina-opinionen. Då gäller det också att kunna förklara, analysera och kommentera utvecklingen. DFFG har inte förmått göra detta. Ledningen för organisationen har riktat in propagandan längs ungefär samma stråk som förut. Den har inte förstått den kvalitativa förändringen av situationen i Indokina som inträtt i och med våroffensiven. Det finns en mycket enkel förklaring till detta. Under flera års tid har en stor del av arbetet inom DFFG upptagits med att attackera och jaga reella eller påhittade monster. Antitrotskistkampanjen har tagit tusentals timmar i anspråk och haft som effekt att driva ut anti-imperialister, förmögna till självständig analys av utvecklingen i Indokina och USA-imperialisternas politik. Detta i kombination med bristen på inre politiska diskussioner och skolning orsakade en brist på politisk beredskap inför utvecklingen i Indokina.

Men trots denna kritik, vi upprepar det än en gång, så stöder vi de enhetsinitiativ som DFFG tar i Indokina-frågan och gläds åt en massiv uppslutning i dem.

18.4.72

6. Solidaritetskommittén för Indokina (SKI)

[Ur *Mullvaden* 13/14 oktober 1972]

I Väst-Sverige har nyligen organiserats en solidaritetskommitté för Indokina (SKI). Ännu så länge arbetar den främst i Göteborg, Borås och Uddevalla. Flera organisationer har slutit upp bakom denna organisering. Vi inom RMF ser detta arbete som ett försök att förverkliga det som idag krävs av en solidaritetsrörelse med de kämpande folken i Indokina. Vi deltar efter organisatorisk förmåga i detta arbete. Vidare kommer vi att på alla sätt verka för att utveckla del ta lokala initiativ till att bli landsomfattande. Mullvaden har träffat kamrat Björn Strander, medlem i SKIs styrelse.

Mullvaden: Varför bildades SKI? Vilken är t.ex. skillnaden mellan SKI och DFFG?

B.S.: Den grundläggande orsaken till att SKI har bildats är ju den oförmåga som den svenska solidaritetsrörelsen, och hela vänstern, har visat när det gällt att organisera människor till stöd åt de kämpande indokinesiska folken och göra folk medvetna om vad som ligger bakom USAs krigföring. Och då är det en rad mer direkta orsaker som gjort att jag gått med i SKI och anser DFFG förbrukat. Först det villkorlösa stödet åt befrielseörelserna som DFFG har

uteblivit med. Detta är förstås helt nödvändigt att ge under alla förhållanden. Det andra är den vikt SKI lägger vid att genom politisk skolning utveckla medvetenheten om bl.a. imperialismen, och även om den svenska imperialismen och dess orsaker. Skolningen har en sådan form att man kan framföra olika uppfattningar och analyser och gå utöver de minimiparoller SKI ställer. Dessa är alltså bara den minsta gemensamma basen för SKI-arna och man behöver inte heller vara socialist för att ge dem sitt stöd. Det tredje är det fullständiga oberoendet, både från den svenska regeringen och apparater av olika slag. DFFG underordnar sig ju nu fullständigt regeringens vietnampolitik. Ytterligare en mycket viktig sak är demokratin inom organisationen. Man kan bilda tendenser inom SKI och på så sätt behålla sin självständighet. Med detta erkänner man ju också att människor kan ena sig kring någonting utifrån olika utgångspunkter. SKI försöker därmed förverkliga enhetsfrontstanken.

M: SKU(ml) säger att de är alternativet. Vad tycker du om det?

B.S.: Vad gäller KFML(r) och SKU(ml) så har ju de inte begripit att man inte får ställa sig vid sidan av en spontan rörelse, alltså utanför människor som spontant är för FNL och urförbannade på USA, men för det inte är socialister.

De bedömer en Indokina-politik enbart efter hur revolutionära orden är i parollerna som ställs, inte efter vilken funktion parollerna och politiken som helhet får. Nu är jag kommunist och anser att man måste föra fram revolutionära paroller vid sidan av huvudparollerna inom SKI och i demonstrationer, men absolut inte att dessa ska vara ett krav för medlemskap. I SKI blir det möjligt att successivt höja medvetenheten hos de allmänt progressiva som kommer att kunna arbeta med SKI, medan r-arna endast kommer att kunna organisera människor som redan säger sig vara kommunister. På detta sätt utgör både KFML(r) och DFFG hämskor på Indokina-rörelsens utveckling.

M: Hur förhåller ni er till DFFG?

B.S.: Vi kommer att sträva efter samarbete och, hoppas jag, kunna ena oss kring det vi kan ena oss kring vid konkreta aktioner. SKI kommer alltså att inbjuda DFFG till deltagande i de demonstrationer SKI tar initiativ till. Vi kommer också att uppmana DFFG att inbjuda oss till de demonstrationer de tar initiativ till.

M: Kring vilken plattform organiserar SKI sitt arbete?

B.S.: Vid en grundningskonferens den 16 sept. beslutade vi om följande paroller, vilka sammanfattar vår minimiplattform:

Seger åt de indokinesiska befrielseörelserna!

USA ut ur Indokina!

Försvara DRV!

Kamp mot imperialismen!

Internationell solidaritet – Internationell kampenhet!

Den som ansluter sig till dessa paroller och aktivt deltar i arbetet blir medlem. Arbetet koncentreras till basgrupperna, som utgör organisationens viktigaste beståndsdelar. Vi har just genomfört en kampanj på några skolor i Göteborg och kommer att fortsätta med en mötesserie nu i oktober och då främst satsa på yrkesskolorna. Vad vi för övrigt kommer att inrikta oss på är att gå ut med propaganda och information om den nuvarande situationen i Indokina, ta upp den svenska regeringens hyckleri och fästa uppmärksamheten på företag i Sverige som tjänar på USAs krigföring. Vidare kommer vi i november att anordna en demonstration i Göteborg i anslutning till de internationella solidaritetsmanifestationerna. Intresserade av SKI kan kontakta:

L. Aronsson, Ö. Husargatan 21 B, 413 14 Göteborg

7. FNL-grupperna sparkar ut kommunister

[Ur *Mullvaden* nr 1 1974.]

Leif Andersson har arbetat i Spånga FNL-grupp i Stockholm i fyra år. Under de senaste två åren har han och flera andra kamrater i FNL-gruppen ifrågasatt och varit kritiska mot stora delar av den politik som ledningen för De förenade FNL-grupperna (DFFG) gått ut med.

Till DFFG:s kongress i december hade Spånga-gruppen skickat två motioner. Leif Andersson var den ende i gruppen som kunde åka ner och försvara dem. Dagen innan han skulle åka blev han suspenderad ur FNL-gruppen!

”Leif...kommer att förhindra och fördröja viktig diskussion på kongressen.”

Det var den motivering som styrelsen för FNL-grupperna i Stockholms västerort skrev i suspensionsbrevet. Kan det framstå klarare hur DFFG:s ledning använder sig av byråkratiska metoder och sparkar ut folk för att man inte vågar ta en politisk diskussion.

Leif Andersson:

— Styrelsen gick bakom ryggen på Spånga-gruppen. Alla grupper fick yttra sig om min suspension, utom Spånga. Jag fick naturligtvis inte heller veta något så jag kunde få tillfälle att försvara mig.

— För att diskutera på samma nivå som DFFG-ledningen, så kan man påpeka att det inte finns något i DFFG:s stadgar som tillåter suspension. Men eftersom man bestämt sig för att kasta ut mig så var inte det något hinder

Självaste DFFG-ordföranden Ulf Mårtensson godkände suspensionen och sa att det var ”praxis inom DFFG”.

Återuppta ”Bekämpa USA-imperialismen”

Spånga-gruppens två motioner till kongressen gällde DFFG:s inställning till den svenska regeringen och innebörden av parollen ”Bekämpa USA-imperialismen”.¹⁰¹

Gruppen var kritisk mot att förbundsstyrelsen internt uppmanat medlemmarna till ”återhållsamhet” i kritiken av svenska regeringens Vietnampolitik. Under namninsamlingen ”Sverige för fred i Vietnam” underordnade sig DFFG socialdemokraternas ledning.

Motionens att-sats sa:

”Därför föreslår vi att utgångspunkten för DFFG:s analys av regeringen är att den är en imperialistisk regering och att det primära i dess politik är stödet åt det imperialistiska systemet.”

I den andra motionen menade Spångagrupperna att den tredje parollen i DFFG:s plattform, Bekämpa USA-imperialismen, försvunnit ur propagandan de senaste åren. Spånga-gruppen föreslog:

”att DFFG i allt sitt arbete återigen måste utgå från att våra tre huvudparoller utgör en enhet och att propagandan får en sådan utformning att den på ett allsidigt sätt höjer Vietnamrörelsens medvetenhet om orsaken till Vietnamkriget, det imperialistiska systemet!”

Nu fanns det ingen på kongressen som försvarade motionerna och de avslogs naturligtvis.

¹⁰¹ Se avsnittet ”DFFG och utvecklingen i Kina” i del 1 ”Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen” och avsnittet ”Lojaliteten hos Kina, inte Vietnam” i del 2, där utvecklingen av DFFG vid denna tid behandlas ur olika aspekter.

Förbjudet att gå i RMF-demonstration

På ett medlemsmöte den 6 januari i år blev Leif Andersson formellt utesluten. Till mötet hade Västerortsstyrelsen sänt ut en skrivelse med en mängd anklagelser, alltifrån att han inte stödde DFFG:s grundvalar till att han fördröjde diskussionerna inom lokalgruppen!

— Av de sju huvudanklagelserna mot mig blev det till slut bara en kvar som man hade några bevis för — nämligen att jag gått i RMF:s led i en Vietnamdemonstration. Det ”erkände” jag naturligtvis eftersom jag tyckte att RMF:s paroller var bättre.

— Visserligen står det inte i stadgarna att man inte får gå i RMF:s del, men det var en ”tolkningsfråga” tyckte styrelsen!

Efter fredsavtalet har solidaritetsarbetet mattats av. Vart är DFFG på väg nu?

— Man kunde ju tro att organisationen skulle bli ännu mer opportunistisk och utslätad. Men i stället verkar man svänga till raka motsatsen och gå mot sekterismen.

DFFG kastar ut Vpk-arna?

Två veckor före kongressen kom förbundsstyrelsen med ett ändringsförslag till vad DFFG skulle prioritera under nästa period. Alla ska ”studera världsläget”.

— Vad resultatet av studierna ska bli märktes klart av Ulf Mårtenssons inledning på kongressen. Han talade om Sovjets upprustning, hemliga förhandlingar med USA från Sovjets sida, motsättningen mellan de små och medelstora staterna och supermakterna USA och Sovjet,

— Samtidigt med DFFG:s kongress startade *Gnistan* en artikelserie om supermakterna Sovjet och USA. Även *Rödluan* skriver om det. Precis som Kinas kommunistparti så kommer dom naturligtvis fram till att Sovjet är en imperialiststat.¹⁰²

Men samtidigt som man kommer fram till det så sparkar man också ut alla Vpk-are. De kan naturligtvis inte arbeta i en front med en sådan analys av Sovjet.

Ulf Mårtensson sa i inledningsanförandet på kongressen:

”Till slut vill jag allvarligt uppmana alla kamrater Kasta er in i debatten. Hela DFFG skall sjuda utav dessa diskussioner. Låt åsikt stå mot åsikt! I denna kamp kommer den riktiga linjen att utvecklas genom allas våra erfarenheter.”

Leif Andersson säger till alla DFFG-medlemmar:

— Ta Ulf Mårtensson på orden!

8. Tragisk fars – Vitbok om & av Orminge FNL-grupp våren 71

Denna ”vitbok” dokumenterar utförligt hur det kunde gå till i DFFG när man misstänkte att det fanns ”trotskister” i en FNL-grupp. Vitboken består av en kortare inledning (”Hur det började”), följt av ett antal dokument, försedda med korta inledande förklaringar. Vi får en lång rad exempel på hur man från ledande håll i DFFG var beredda att tillgripa alla möjliga knep och trix för att isolera och göra sig av med icke önskvärda element. – Red

Hur det började

Vid ett möte den 14.2.71 i Orminge hade samlats Göran Antonsson, Eva Dejhed, Åke Eriksson och Bertil och Annusjka Hellstén. Vid detta möte beslöts att bilda Orminge FNL-grupp, eftersom de personer, som samlats till mötet hade tidigare erfarenhet från DFFG (De förenade FNL grupperna) och FNL-aktivitet. Till detta första möte hade dessutom inbjudits

¹⁰² Denna kampanj och den debatt som den medförde dokumenteras utförligt i [Debatt om Vietnam, Sovjet och FNL-rörelsen](#). Utvecklingen av DFFG under åren 1974- 79 behandlas kortfattat i avsnittet ”DFFG och utvecklingen i Kina” i del 1 av föreliggande artikelserie (”Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen”).

ytterligare sju personer av skiftande politisk härstamning (mest KFML), vilka alla stödde FNL. Av dessa personer slöt sig ganska snart två till FNL-gruppen, båda vid det tillfället aktiva i KFML:s grundcirkel. Ända från början innehöll gruppen personer från flera olika politiska organisationer och ett stort antal oorganiserade.

Vi började omedelbart att söka kontakt med DFFG och uppringdes av en medlem i Nacka FNL-grupp, Robert Norman, som ställde en massa frågor om gruppen. Enligt protokoll från 14.2 meddelade Åke Eriksson att han tagit kontakt med Norman. Denne ansåg sig enligt protokoll ej kunna ha ett möte med oss utan att ha kontaktat styrelsen i Stockholm. Han ansåg vidare att vi inte borde bilda någon FNL-grupp eftersom det fanns en i Nacka. Den 21.2 ägde dock ett gemensamt möte mellan Orminge och Nacke rum och man beslöt då enhälligt att välja en gemensam gruppleddning för att samordna aktiviteterna i Nacka kommun. I detta sammanhang knöts också kontakter med ett antal personer vid Tollare folkhögskola, vilka kom att tillhöra gruppen. Det var helt klart att den organisationsform, som enhälligt antogs, skulle tas upp till diskussion, sedan vi fått erfarenheter av den.

Orminge FNL-grupp började därefter fungera allt effektivare. Gemensamt med Nackadelen utfördes aktioner i Vietnamveckan, bl.a. offentligt möte, som var tämligen lyckat (en rapport har sänts till intern-bulletinen för Stockholms FNL-grupp, men aldrig blivit publicerad).

Ormingedelen av organisationen började dock snart märka vilken tröghet det innebar att ständigt tvingas ta hänsyn till planering med gemensamma möten och gemensamma uppläggningar av studier och värderingar. Upprepade gånger hände också att Nackadelen inte ställde upp på de gemensamma mötena. När det slutligen visade sig att ingen av grupperna upplevt några fördelar med sammanslagningen, enades man om att arbeta var och en på sitt håll.

Sedan en tid hade det i Stockholms FNL-grupp surrat befängda rykten om Ormingegruppen. Följande rykten nådde våra öron:

- Vi skulle ha beslutat oss för att läsa en studiecirkel innehållande ett flertal böcker omspännande mer än 400 sidor vardera.
- Vi skulle ha satt upp en "illegal" box på FNL-kontoret.
- Bertil Hellstén var flera år tidigare utesluten ur DFFG.
- Alla i Ormingegruppen är "trotskister".

Samtliga rykten är utan grund. Vi är dock medvetna om att rykten fortsätter att surra. Det senaste var i juni, då ett rykte spreds, som påstod att vi hade "stulit en stencilapparat". Dessutom har "exemplet Orminge" använts i varnande och avskräckande syfte på flera olika platser landet.

Strax efter den organisatoriska brytningen med Nacka blev vi äntligen klara med DFFGs elementärcirkel. Under studierna hade det framkommit en hel del frågor som vi ville fördjupa oss i, varför vi planerade en egen, mer omfattande fortsättningscirkel. Det hade också framkommit en hel del kritik mot elementärcirkelns uppläggning och innehåll, varför vi sammanställde den kritiken till en artikel som insändes till studieutskottet: "Orminge FNL-grupps kritik av Elementärcirkeln" (Dokument 1).

Om kritik av den här karaktären betraktas som fientlig mot DFFG är rörelsen ute på verkligt hal is.

Påpekas bör att det råder enighet i gruppen bakom de frågor som behandlas i artikeln.

Dokument 1: Orminge FNL-grupps kritik av Elementärcirkeln.

1. Allmänt.

Elementärcirkeln lider av stora brister. Vi har känt oss främmande för den skolaktiga pekpinnepetiga utformning som breven och frågorna fått.

Istället för att vara texter som ger underlag för diskussion ledda av frågor som ställer problem, tvingar deltagarna att tänka efter och dra slutsatser, så leder dessa små snuttar med påklitrade kontrollfrågor till att man snabbt letar fram svaret i texten. Det har i våra cirklar istället varit specialbullen som gett underlag till diskussionen.

Vår slutsats är att cirkeln innehåller för elementärt och stympat för att vara underlag för ett studiearbete. Istället kan vi tänka oss ett häfte med vissa data om Vietnam, USA-imperialismen, DFFG som kan sättas i händerna på alla som vill ha den. De människor som tar det politiska steget att gå med i FNL-gruppens arbete är inte nollställda utan har i regel redan en elementär (om än individuellt skiftande) kunskap och kan mycket väl dras in i mer djupgående studier.

2. Detaljkritik.

I. Redan i första brevet börjar begreppsförvirringen och blandningen av olika betydelser hos samma begrepp. (Ord som diktatur, proletär, demokrati, materialist, idealist o.s.v. har en flytande men ändå i vardagsspråket antagen betydelse som inte får blandas med dessa begrepps klart fastslagna betydelse i den marxistiska teorin). I brev 1 påstås att om man går igenom e-cirkeln och samtidigt säljer bullar och går med plakat så är detta att förena teori och praktik! Detta är att förvirra inte att förklara.

I stycket mellan fråga 5 och 6 dyker det upp ett felaktigt och mycket farligt resonemang. Det påstås att BEROENDE PÅ att DFFG inte ordnar danser utan har som syfte att stödja Vietnam SÅ har rörelsen ”endast medlemmar som är verkligt ärliga och bra kamrater”. Detta är ett helt vettlöst uttryck för den attityd som odlas i presentationen av brev 4. Denna har en totalitär och självgod klang.

II. I brev 2 saknar vi en noggrannare beskrivning av de befriade områdena, deras, sociala, ekonomiska och politiska struktur, vad som menas med kontroll över ett område. (Diskussionen gällde de procentsiffror som uppges om de befriade områdenas storlek.) Brevet saknar en genomgång av händelserna efter -65, Tet-offensiven, bombningarna av DRV, Hué, o.s.v.

III. Svagheten hos analysen i brevet om USA-imperialismen är att den är så elementär att den blir svårbegriplig. Troligen har författarna använt Sig av Lenins. ”Imperialismen kapitalismens högsta stadium!” som grund för sin framställning. Lenin använder begrepp som varuexport, kapitalexport etc. och dessa har täckning i hans text och i den marxistiska teorin men inte i brevet. Där flyter de omkring utan förankring. Författarna försöker dämpa sitt socialistiska synsätt, vilket leder till att helhetsbilden försvinner och man drar inte de politiska konsekvenserna av sitt resonemang. Vi är dock oeniga i gruppen om detta är ett riktigt eller felaktigt handlande.

Avsnittet om Sovjet och ”socialimperialismen” bidrar inte till att förklara Kremels utrikespolitik och dess historiska utveckling. Det manipuleras med fakta i stycket, t.ex. om den amerikanska mellanlandningen i Sibirien. Orsaken till Sovjets stöd till Vietnam är INTE någon stark opinion inom Sovjetunionen, sorgligt nog. Skulle inte denna ha märkts vid ockupationen av Tjeckoslovakien i så fall? Vi konstaterade att DRV och FNL talar om Sovjet med ord som Broderparti, Broderfolk, Stor hjälp, Framtiden o.s.v. o.s.v. Förutsättningen för en grundlig analys av Sovjet är att portarna öppnas för en diskussion om Sovjetstatens historia, framträdande personer som Lenin, Trotskij, Stalin, o.s.v., men en sådan diskussion

kan föras endast på socialistisk grund. Detta kolliderar givetvis med den hittillsvarande ”enhetsfrontslinjen” i lika hög grad som talet om socialimperialismen. Vad som måste tas upp är sovjetrevisionisternas fredliga samexistenspolitik, förhandlingsfixering m.fl. andra ståndpunkter som strider mot en revolutionär anti-imperialism.

IV. Brevet om DFFGs historia är fullt av rena lögner, halvsanningar och glidningar vilket har föranlett oss att kräva bevis för och dokumentering av följande saker: Nationalinsamlingspengarna till Saigonjuntan, VUF-ledningens stöd till vietnamlotteriet, VUF och Vietnamveckan hösten -68.

Påståendet att vi lyckades förklara äggkastningen mot Trezise ledde till att vi upptäckte att det skulle behövas mer utrymme i e-c för genomgång och diskussion om aktionsformerna. Framställningen av rebellrörelsen är alltför summarisk och visar framför allt brist på vilja att analysera detta fenomenets rötter i den egna rörelsen.

Resonemanget om brännpunktsteorin leder till att organisationer som Latinamerikakommittén, Sydafrikakommittéerna, Svensk-Kinesiska föreningen med flera organisationer skulle vara ett hinder i kampen mot USA-imperialismen. Bakom pratet om brännpunkten anar man organisationschauvinism och brist på förmåga att analysera sig själv i relation till den verklighet man verkar i.

* * *

Tidigt hade vi enskilt kommit i kontakt med Uppsala FNL-grupps skrift ”Trotskismen, fronterna och Vietnamrörelsen”. Tendensen som denna skrift ger uttryck för var central för oss, eftersom två aktiva i Ormingegruppen samtidigt är medlemmar i RMF (Revolutionära Marxisters Förbund), Yvonne Sjögren och Åke Eriksson.

Vi hade visserligen inte studerat ”frågan om trotskismen” i vår grupp, men spontant förvånades vi över att den alls kunnat ”uppstå”; på intet sätt hade vi uppfattat *vår* grupps trotskister som ”sabotörer”, ”fiender till DFFG” eller något liknande.

Ytterligare kom vi att förvånas när vår kontaktman med Stockholms-styrelsen, Björn Lövhölm, på ett möte förklarade att *våra åsikter* stämde bra överens med dem hos en ”fientlig organisation”. Kunde detta vara förenligt med det faktum att vår grupp innehåller medlemmar och sympatisörer till såväl KFml som VPK och RMF samt ett övervägande antal personer utan någon bestämd organisationssympati?

I slutet av maj fick vi tillskott i vår grupp bestående av två medlemmar i DFFG, den ene, visade det sig senare, boende utanför vårt verksamhetsområde. Dessa två personer, Jan Åberg och Jan Lisinski, informerades om hur långt vi hunnit i vårt studiearbete och om att det fanns frågor som vi ej var beredda att slutgiltigt ta ställning till innan vi närmare studerat dem. Trots detta tvingades vi tre möten i följd att ”ändlöst” diskutera enhetsfronten, brännpunktsteorin, bit-för-bit-teorin m.m.¹⁰³

Vid samtliga dessa tre möten framförde vi upprepade gånger att det inte var *vi* som önskade dessa diskussioner, utan ”medlemmarna”, med stöd av Björn Lövhölm. Vi ansåg att diskussionerna hörde hemma i den studiecirkel vi skulle starta. Där kunde ett underlag för ställningstagandena redovisas, diskuteras och prövas.

Hela denna idé om hur studierna skulle bedrivas avvisades dock av Björn Lövhölm. Han ansåg att våra studier skulle ”gå utanför enhetsfronten” eftersom *syftet* med dem ej var att uppnå enighet om att vad som en gång hävdats av DFFG i de aktuella frågorna är sant.

* * *

¹⁰³ Om brännpunkts- och bit-för-bit-teorierna., se [Lärdomar av den svenska Vietnamrörelsen, del 2](#) – Red

Studiekonferens för region 5 av DFFG den 29-30 maj 1971 i Stockholm

Den 29-30.5 höll region 5 av DFFG en studiekonferens i Stockholm i syfte att anta en resolution angående medlemmar och sympatisörer till RMF och FK (Förbundet Kommunist). Följande resolution antogs: (Dokument 2)¹⁰⁴

Dokument 2. Regionstudiekonferensen, region 5, 29-30 maj 1971.

Förslag till resolution (från DFFGs regionsledning)

DFFG har som målsättning att stödja det vietnamesiska folket i dess kamp mot USA-imperialismen och för fred, oberoende, suveränitet, enhet och territoriell integritet. I vårt arbete uppstår motsättningar, som vi måste lösa. Motsättningarna är en drivkraft i frontens arbete, och om vi förstår att lösa dem på ett riktigt sätt för de vårt arbete framåt. Att försöka dölja dessa motsättningar vore början till slutet för DFFG.

För att lösa motsättningarna måste vi utgå från den grundläggande enighet vi har; enigheten kring DFFGs paroller, program och enhetsfrontssammanfattning. Genom diskussion och studier, genom kritik och självkritik strävar vi att uppnå ny enighet och stärka organisationens kampduglighet.

”Revolutionära Marxisters Förbund” (RMF) och ”Förbundet Kommunist” (FK) för en front- och Vietnampolitik, som har många likheter med den av DFFG grundligt avslöjade likvidatorlinjen. Såväl likvidatorerna som FK och RMF anser att DFFG ska

- ställas på den proletära internationalismens grund
- ta ställning för den anti-kapitalistiska kampen i Sverige
- vara en ”socialistisk front”

FK och RMF förkastar brännpunktsteorin och bit-för-bit-teorin, som är grundläggande för DFFGs arbete.

FK och RMF påstår att DFFG låter sig styras av KFML.

FK och RMF anser att PRRs och FNLs kamp förs för upprättandet av proletariatets diktatur. De tar därmed avstånd från FNLs och PRRs program och uttalanden. (Här har en ändring, beslutad av konferensen, gjorts)

RMF menar att enhetsfronten inte är en organisation med ett eget inre liv och inte kan kritisera andra organisationer, men andra organisationer har full rätt att kritisera fronten. Med denna teori angriper de såväl DFFG som FNL.

FK och RMF har fört en konsekvent enhetsfrontsfientlig linje, som lett till att de på flera platser saboterat solidaritetsarbetet. Exempel på detta är:

Malmö, där man fört fram sin enhetsfrontsfientliga linje bl. a. i en 20-decemberaktion. De har splittrat en demonstration genom att sjunga Internationalen m.m. och satt igång oändliga diskussioner om den proletära internationalismen och den marxist-leninistiska ledningen. Efter det att medlemmarna i FK kastats ut ur gruppen har solidaritetsarbetet tagit fart och sympatisörer strömmat till.

Karlstad, där det finns två sympatisörer till FK. ”Dessa agerar i FNL-gruppen och eftersom man inte hittills velat bli utsparkad, har man inte sålt förbundets tidningar öppet. Det börjar dock bli tid för en brytning. Först skall man försöka få in Örebro-reservationen i det nyligen startade debattorganet inom FNL i Karlstad. Därefter skall motsättningarna trappas upp, tills man blir uteslutna. Möjligen kan man dra med sig någon då.” (Ur internorgan för FK i Västergötland) Detta visar vad deras splittringspolitik går för!

¹⁰⁴ Observera hur man i resolutionen hela tiden likställer FK och RMF. – Red

Tyresö, där FK förde fram en likvidatorisk linje. (Ett exempel från Visby, i det ursprungliga resolutionsförslaget, har, enligt beslut av konferensen, utgått)

På bland annat följande orter har den enhetsfrontsfientliga linjen förts fram i DFFG: Vänersborg¹⁰⁵, Örebro, Västerås, Eskilstuna etc.

Även vietnameserna har tvingats ta upp kamp mot den trotskistiska frontpolitiken. De vietnamesiska trotskisterna kunde inte se vad som var huvudmotsättningen i Vietnam och vem som var det vietnamesiska folkets huvudfiende. I sin iver att propagera vad de kallade den socialistiska revolutionen fungerade de som splittrare och spelade fienden i händerna.

Ho Chi Minh sammanfattar vietnamesernas inställning: ”Gentemot trotskisterna, ingen som helst allians, inga eftergifter. Det gäller att till varje pris blotta den roll som de spelar som handgångna män åt fascisterna och tillintetgöra dem politiskt”.

Vi deltagare på denna regionsstudiekonferens finner, efter ingående studier och mot bakgrund av ovanstående:

- FK och RMF för en front- och Vietnampolitik, som är oförenlig med DFFGs stadgar, program och enhetsfrontssammanfattning.
- De stödjer inte Vietnams folk på dess egna villkor
- De som är medlemmar i dessa organisationer eller aktivt driver deras front- och vietnampolitik bör därför inte tillåtas delta i DFFGs arbete.
- De som är påverkade av eller osäkra på dessa organisationers politik bör vi genom kamratliga diskussioner sträva efter att vinna och ena på DFFGs linje.

* * *

En av Ormingegruppens medlemmar, Torbjörn Tännsjö, (styrelsemedlem i Nacka VPK), hade djupt oroats över den utveckling som han ansåg sig se i DFFGs agerande. Han skrev därför en längre text med alternativa handlingsvägar och varningar till DFFG. Alla gruppens medlemmar (utom 2 som var på semester) skrev under huvudlinjerna i denna och gruppen gav i uppdrag åt Torbjörn att sända artikeln till *FNL i Sverige*, vilket skedde. Ännu har dock ingen reaktion, vare sig positiv eller negativ, erfärs från *FNL i Sveriges* redaktion

Dokument 3. Vart går DFFG?

Några kritiska anmärkningar inför kongressen 1971.

Inledning

Den kritik som framförs i denna artikel syftar till konstruktion, till en förstärkt och vidareutvecklad enhetsfront mot USA-imperialismen. Vi som står för den har i omkring ett halvårs tid, somliga något kortare tid, andra betydligt längre, verkat inom Orminge (icke-auktoriserade”) FNL-grupp eller eljest inom DFFG såsom aktivister eller medlemmar.

Vi har samlat pengar, sålt bulletiner, deltagit i studier, vi har under Vietnamveckan arrangerat ett offentligt möte i Orminge osv. Sedan flera månader tillbaka har vi strävat efter medlemskap inom DFFG.

Vår utgångspunkt är således icke-fientlig visavi DFFG. Vi vill undvika fraktionistisk verksamhet. Därför söker vi på detta sätt framföra vår kritik *internt*.

¹⁰⁵ Om händelserna i Vänersborgs FNL-grupp, se bilagan ”Förbundet Kommunist trotskister?!” ovan. – Red

Två vägar i vietnamarbetet

För dem som vill verka för det vietnamesiska folkets väpnade kamp mot USA-imperialismen, för dem som vill verka för denna kamp i Sverige, står grovt sett två vägar öppna. Den ena vägen kan karaktäriseras med termen ”medlidande” och den andra med termen ”solidaritet”. Den förra vägen leder med stor sannolikhet till de bästa ekonomiska resultaten. Den består att man spelar på *individens* förmåga till inlevelse med lidande vietnameser; man bygger upp en känsla av identifikation bland enskilda individer i Sverige med enskilda individer i Vietnam, främst med kvinnor, barn och åldringar. För att bli ekonomiskt effektiv förutsätter denna väg en allmänt ”pacifistisk” utformning samt något slags ”opartiskhet”. Då kan Lennart Hyland, svenska massmedia och olika humanitära organisationer anlitas. Utan tvivel skulle pengar här flyta in i en strid ström. Se bara på den s.k. ”Flykting 71”-kampanjen, som på några få veckor ledde till bättre ekonomiska resultat än vad vietnaminsamlingen förmått uppnå på mer än sex år! Rent ekonomiskt har förstås även denna väg sina nackdelar. Slår man in på den måste man, pga. kravet på ”opartiskhet” även ge pengar till Saigon-juntan. Men är detta utifrån *ekonomisk* synpunkt så allvarligt? Vi vet ju att juntan är helt ur stånd att effektivt (för dess syften) utnyttja dessa pengar. Det är vidare ej omöjligt att denna ”medlidande”-väg i vietnamarbetet leder till den hårdaste pressen mot regeringen – den ger ju ändå bara ”humanitärt” bistånd. Detta är emellertid svårt att säkert avgöra.

Om nu ”medlidande”-vägen är den ekonomiskt mest effektiva, varför har då DFFG ej valt denna? Som vi alla är medvetna om är svaret på den frågan att den viktigaste insatsen för det kämpande vietnamesiska folket, som vi kan göra här i Sverige, är av *politisk* natur. Därför har DFFG valt att så konstruera sin front att den blivit ett uttryck för *solidaritet* med det kämpande vietnamesiska folket.

DFFGs karaktär av front för solidaritet med det kämpande vietnamesiska folket framgår på många olika sätt, i det praktiska politiska arbetet och i den politiska plattform som kommer till uttryck i DFFG/Dokument, *Program, stadgar och sammanfattning av enhetsfronts-diskussionerna*, DFFGs skriftserie nr 5 (DS5). Se bara: på de tre huvudparollerna USA UT UR VIETNAM! STÖD VIETNAMS FOLK PÅ DESS EGNA VILLKOR! BEKÄMPA USA-IMPERIALISMEN Eller se på följande formulering ur Sammanfattning av enhetsfronts-diskussionerna (SED):

”De två första parollerna understryker vår uppgift att stödja Vietnams folk att tvinga USA ut ur deras land och att vi stöder Vietnams folk av solidaritet och inte av medlidande.” (s. 15)

Vi sympatiserar givetvis med DFFGs målsättning, så som den här kommer till uttryck. Det är rätt att på detta sätt betona de *politiska* aspekterna av vietnamarbetet. Vi menar emellertid att detta val av väg i vietnamarbetet reser vissa problem. Ett av dessa formuleras i frågan: vad är solidaritet? En följdfråga som då uppstår är, ska vi se: vilken grupp eller klass i Sverige kan vara bärare av solidaritet med det kämpande vietnamesiska folket?

Vad är solidaritet?

Svaren på frågorna om solidariteten är samtidigt svar på frågan om vilket politiskt innehåll DFFG har (bör ha). När det gäller frågan om vad solidaritet *är* ska vi uttrycka oss kortfattat, kategoriskt och kanske något dogmatiskt. I frågan om vem, vilken klass, i Sverige, som kan vara bärare av solidaritet med det kämpande vietnamesiska folket, ska vi nöja oss med att antyda några *problem*.

Solidaritet är, som vi uppfattar det, ett *komplex* av känslor, övertygelser, intressen m.m., mer eller mindre klart uppfattade ehuru riktiga, giltiga eller korrekta (hur man nu vill uttrycka det) som bärs av en *klass* och som är *riktat* mot en *klass* – det kan vara den ”egna” klassen eller någon annan. En nödvändig komponent i detta komplex (det finns nog flera, men de är av

mindre intresse just här) är en, mer eller mindre klart uppfattad *intressegemenskap*, en insikt om att man inom klassen, eller mellan klasserna ifråga, står enade i det att man har *ensartade ekonomiska intressen*.

Vi kan nu ställa frågan: vilken klass i Sverige kan vara bärare av solidaritet med det kämpande vietnamesiska folket?

Vi ämnar, som sagt, inte försöka lösa det problem vi här har aktualiserat. Vi är nöjda om vi kan visa att det *finns* problem på den här punkten. Såvitt vi kan se är DFFG också medvetna om detta. En "lösning" finns också *skisserad* i SED. Hur bör man då förhålla sig till detta problem? Och hur bör man förhålla sig till DFFGs "lösning"?

DFFGs lösning på problemet om solidariteten

I SED finns inget klart sagt om exakt vilka grupper av det svenska folket som kan solidarisera sig med det kämpande vietnamesiska folket. Så mycket blir dock klart som att det icke är möjligt, enligt DFFG, för Industriförbundet, Exportföreningen, Svenska Dagbladet, det svenska monopolkapitalet, den svenska staten, de "rika" m.fl. att vara bärare av denna solidaritet. Ja, i vissa DFFG/Dokument går man t o m så långt som till att hävda att personer som CH Hermansson och Jörn Svensson (i ledningen för Vpk) m.fl. ej kan vara bärare av denna solidaritet och man menar t.ex. om de svenska trotskisterna att de är USA-imperialismens spjutspets(!) i Sverige. Samtidigt tycks man mena att "folkets breda lager", de i Sverige "förtryckta" samt Sveriges arbetarklass *kan* vara bärare av solidariteten i fråga.

Också i DFFGs praktik finns denna, inte helt klara, politiska målsättning, som valet av "solidaritets"-vägen innebär, manifesterad. Å ena sidan ställer man upp i Röd Frontdemonstrationer, å andra sidan deltar man ej i solidaritetsarbetet för exv. Glanton Dowdell.

Till det här skisserade problemet vill vi endast göra den kommentaren att det inte är så helt lätt att se precis *vilken* DFFGs inställning till frågan vem som *kan* solidarisera sig är. Detta innebär också, och det är viktigt, att det ej är så helt lätt att se precis hur DFFGs inställning i den här frågan egentligen skiljer sig ifrån den ståndpunkt som brukar betecknas med termen "proletär internationalism". Åtminstone blir skillnaden ej särskilt drastisk om man med "proletär internationalism" avser en typ av solidaritet som kan manifesteras i en *klassmässig* enhetsfront här i Sverige; öppen för medlemmar av *alla* politiska grupperingar som, ehuru med olika taktiska och strategiska perspektiv, söker främja denna klass intressen (den klass som kan vara bärare av solidariteten ifråga). Om man med "proletär internationalism" däremot menar en ståndpunkt som kräver ställningstaganden för eller emot olika svenska politiska organisationer kommer saken, givetvis, i ett helt annat läge.

Om vi har rätt i denna vår kommentar blir detta av avgörande betydelse. Det blir t.ex. omöjligt att utesluta personer ur DFFG uteslutande därför att de intar en ståndpunkt som de betecknar som "proletär internationalism", ja, även att utesluta dem som menar att DFFG bör inta denna ståndpunkt. Ett tillräckligt underlag för uteslutning i denna fråga har man endast om någon hävdar att DFFG bör uppmana till stöd exv. för KPML(r) i valet eller om någon menar att FNL-grupperna bör ombildas till Clarté-grupper, ansluta sig till 4:e internationalen osv. Vidare blir det omöjligt, såvitt vi kan se, att över huvud tolka minimikravet som ställs på medlemmar på "godkännande" av SED särskilt strängt. Ty hur kan man "godkänna" något så vagt formulerat som DFFGs ställningstagande i denna fråga. Här måste en debatt föras *inom* DFFG. Mer om detta nedan.

Farlig konstruktion i DFFGs minimikrav på medlemmar

Vi börjar nu närma oss kärnfrågorna. Vi ska snart bli mera konkreta i vår kritik. Dessförinnan är det emellertid nödvändigt att ytterligare dröja något vid de minimikrav som ställs på medlemmar i DFFG. Vi tänker speciellt på det krav som formuleras så här i stadgarna: "På med-

lem ställs följande krav:...att man *godkänner* DFFGs program, dess stadgar och enhetsfronts-organisationen, *som den uttrycks i 1969 års kongress-sammanfattning av enhetsfronts-diskussionerna...*” (s. 11 i DS5, vår kurs.)

Vad innebär detta minimikrav? Ja, uppenbarligen kan det tolkas på ganska olika sätt. Med ”godkänner” – i motsats till ”villkorlöst stöder och arbetar efter”, som gäller för de tre huvudparollerna – kan man helt enkelt förstå, *efterföljer till dess annat beslutats i demokratisk ordning av DFFGs kongress*. Men detta är bara *en* möjlig tolkning, den svagaste. Många andra är möjliga och de bildar så att säga ett kontinuum i fråga om styrka där den starkaste går ut på att man måste ”acceptera” i betydelsen *hålla för sant* varje påstående som görs på sid. 15-20 i DS5 samt *acceptera som giltigt* varje normativ uppfattning som där kommer till uttryck.

Såvitt vi kan se är i det här sammanhanget endast *svaga* tolkningar av ”godkänner” *acceptabla*. Starka tolkningar spränger, pulvriserar DFFG. Vi är emellertid tveksamma om hur DFFGs kongress 1969 har *avsett* att stadgan i det här avseendet ska tolkas. Redan därigenom att de stränga tolkningarna av stadgan är *möjliga* så finns därmed en möjlighet att tvinga all seriös debatt i viktiga och ännu ej tillfredställande besvarade frågor *utanför* DFFG.

Vad sker inom DFFG?

Vi menar oss ha iakttagit tecken på att en mycket farlig utveckling är på gång inom utveckling som hotar att bit för bit krossa DFFG. Ett tecken är att kamrater av allt att döma den senaste tiden har uteslutits främst därför att de ej accepterat DFFGs syn på imperialismen som den är uttryckt i SED. Och de tendenser som ligger till grund för denna utveckling hade nu senast sin brännpunkt i den studie konferens om trotskismen och DFFG som hölls inom DFFGs 5:e distrikt den 29-30.5 1971 i Åsö gymnasium, Stockholm. Vi ska nu bli helt konkreta i vår kritik.

Då några av oss, aktivister från Orminge, anlände till konferensen, tillfrågades vi om vi alla ville delta i samma studiegrupp. Det ville vi. Efter ett inledningsanförande påbörjades så gruppindelningen. Allt eftersom grupperna ropades upp lämnade de salen. Plötslig upphörde uppropet och den ledande kamrat som företagit detsamma avtågade. Vi var ännu ej uppropade. Vi meddelades nu att vi ej kunde tillåtas delta i studierna samt att vi ej var inbjudna till konferensen. Man tog inget ansvar för det telefonsamtal som upplyst oss om att konferensen skulle äga rum och ingen skriftlig kallelse hade utgått till oss. Mot *detta* vill vi endast rikta den anmärkningen att vi fann det otillfredsställande att ingen kunde ge några giltiga skäl till *varför* vi ej kunde tillåtas delta. Vår grupp var ingen ”medlemsgrupp” menade man – men konferensen stod öppen för sympatisörer och vi har medlemmar i vår grupp. Inte heller hade vi deltagit i DFFGs trotskiststudier – men detta gällde även för aktivister som *tilläts* delta. Hur som helst är det klart att de ledande organen inom DFFG kan välja att inbjuda vilka de vill till studier – deras beslut i den här frågan, kan endast prövas *inom* DFFG. Vi tycker dock att det varit på sin plats att vi tillåtits redovisa våra synpunkter eftersom vi ju faktiskt har arbetat i ett halvårs tid *med* trotskister i vår grupp. Men denna konferens var uppenbarligen ej avsedd för denna typ av redovisning av erfarenheter.

Även om vi ej fick delta i studiearbetet så stod det oss dock fritt att delta i den plenardiskussion som skulle äga rum den 30.5 på basis av studiegruppernas arbete.

Sex av oss från Orminge deltog i plenardiskussionen. Efter votering beslutade församlingen att vi skulle ha yttrande- och rösträtt; man förbehöll sig dock rätten att vid analysen av röst-siffrorna ”ta hänsyn” till att vi närvarit, vad man nu kunde mena med det. Inte heller nu angavs några mer bestämda skäl till varför vi ej skulle ha rätt att delta på samma villkor som andra aktivister inom DFFG.

Resolutionen utmynnade i ett krav på att alla medlemmar av Revolutionära Marxisters Förbund (RMF) och Förbundet Kommunist (FK) måtte uteslutas ur DFFG, så även alla som aktivt driver dessa organisationers linje. Uteslutningen skulle, efter precisering i debatten, gälla, inte endast medlemskap, utan över huvud taget deltagande i basarbete och studier.

Kraven på uteslutning av medlemmar, och anhängare av RMF och FK motiverades bl.a. med att dessa organisationer vill göra DFFG till en socialistisk organisation, att de vill ställa den på den proletära internationalismens grund, att de ej godkänner brännpunktsteorin och bit-för-bit-teorin, att de menar att folken i södra Vietnam kommer att upprätta proletarietets diktatur när de kastat ut USA-imperialisterna och att medlemmar i dessa organisationer saboterat solidaritetsarbetet.

Diskussionen utgick ifrån en s.k. ”sammanfattning” av vad de olika studiegrupperna kommit fram till. Denna sammanfattning bestod i en resolution som gick ut på ett fördömande av en typ av ”sektarism”, som en majoritet av deltagarna varit emot, som en minoritet varit tveksam inför och som några få aktivt propagerat. Denna ”sammanfattning” var utförd av en redaktionskommitté utsedd av DFFG, ej av konferensen.

Speciellt när det gäller RMF hade man dock svårt att med citat styrka att förbundet verkligen driver en bestämd linje i frågan om DFFGs frontkaraktär. En närvarande medlem i RMF menade att man ännu ej hade någon bestämd linje i denna fråga. Detta till trots *röstade* en majoritet av studiekonferensen *för* att RMF *har* en linje! Denna votering lades sedan till grund för uteslutningsbeslutet. Den blev också den *enda* grunden när det gäller RMF eftersom det exempel, från Gotland, på splittringsverksamhet av RMF-medlemmar, visade sig oriktigt så att exemplet måste *utgå* ur resolutionen.

Vi uppmanar alla medlemmar i DFFG att före kongressen 71 noga ta del av denna resolution. Vi kan ej i detalj diskutera den här. Den utgör dock en märklig läsning. Den antogs slutligen så gott som oförändrad med 94 röster mot 20. 17 personer reserverade sig mot resolutionen, däribland de av undertecknade som närvaro vid konferensen.

Resolutionen som antogs den 20.5 1971 är av fakultativ karaktär, den utgör alltså inte något bindande beslut. Vi ser den dock som ett indicium på en utveckling som måste stoppas om DFFG ej ska pulveriseras.

Vart går DFFG?

Det finns, som vi sett, formella möjligheter att, på grund av de vagheter som vidlåder centrala formuleringar av vissa minimikrav på medlemmar, upprätta en ren kadaverdisciplin inom DFFG. Det finns tydliga tendenser på att detta är vad som håller på att ske. Just nu är spjutspetsen riktad mot RMF och FK, men inget hindrar att vapnet vid något annat tillfälle riktas mot något annat håll. Genom att tolka ”godkänner” strängt, kan man helt enkelt utesluta varje person som tvivlar på eller ställer sig avvisande till ”bit-för-bit-teorier”, ”brännpunktsteorier”, som avvisar idén om att Sovjetunionen är en ”socialimperialistisk” stat osv., ja över huvud kan personer avvisas, vilka har en någorlunda kritisk och reflekterad syn på frågan om vilka i Sverige som kan vara bärare av solidaritet med Vietnams kämpande folk.

Det är ingen hemlighet att KFML har en stark ställning inom DFFG. Detta är inte en följd av någon ondskefull konspiration utan en naturlig konsekvens av att medlemmar från KFML i högre grad än medlemmar från någon annan organisation arbetar inom DFFG. Det är ej heller någon hemlighet att de ”analyser” som finns, speciellt i SED, till formen väl stämmer överens med vad ledande KFML-organ uttryckt i de frågor som här berörs (till innehållet är det svårare att avgöra om överensstämmelse råder eftersom de formuleringar som är gemensamma nära nog samtliga är oprecisa och mångtydiga intill förvirring). Allt detta gör att ett

tungt ansvar vilar på, speciellt ledande kamrater från KFML, som verkar inom DFFG. Det är främst på dem det kommer an att hindra den utveckling vi tyckt oss kunna urskilja.

Vi ska nu avslutningsvis skissera tre utvecklingslinjer, som alla framstår som möjliga när det gäller DFFGs vidare arbete. Av dessa innebär endast en att enhetsfronten mot USA-imperialismen lever vidare och utvecklas.

För det första har vi då den för DFFG kanske inte skadligaste, men ändå *katastrofala*, utveckling som innebär att DFFG kommer att bestå uteslutande av två grupper av medlemmar. Den ena gruppen är de politiskt ”medvetna”, vilka *samtliga* sympatiserar med KFML. Inga andra kan nämligen acceptera att Sovjetunionen är socialimperialistiskt (hur starkt man än tar avstånd från byråkratin där exv.), att Jörn Svensson står på USA-imperialismens sida, att trotskisterna utgör USA-imperialismens spjutspets i Sverige, att USA-imperialismen endast kan krossas bit för bit o.s.v. Ingen annan kan heller *kombinera* övertygelserna att fronten ej ska ta ställning till frågor som ej berör Vietnam eller vårt solidaritetsarbete med övertygelsen att fronten bör ta ställning till ockupationen av Tjeckoslovakien eller övertygelsen att varje *ord* FNL uttrycker är ”heligt” med övertygelsen att Sovjetunionen är socialimperialistiskt etc. etc. Den andra gruppen av medlemmar är de politiskt omedvetna, de som inte ”bråkar” när det gäller de ”intellektuella” krav som ställs på dem utan nöjer sig med att acceptera det man ej klart förstått, det som ej klart *kan* förstås eftersom det aldrig blivit klart uttryckt.

För det andra har vi den utan tvivel för DFFG *mest* skadliga utvecklingen som består i att man i skräck för att ”politiserar” fronten helt *snöper* densamma, slutar gå i Röd Front, glömmer solidariteten och de problem den aktualiserar samt nedsjunker i en halvhjärtad pacifism.

Den tredje utvecklingen, som för fronten framåt, innebär att kritikfriheten får förbli okränkad inom DFFG, att kontroversiella och svåra problem diskuteras *inom* fronten, att uteslutningsraseriet stoppas och att t.ex. *aldrig* medlemmar av organisationer som godtar fraktionsverksamhet utesluts på grund av organisationstillhörighet!

Ned detta har vi *ej* velat ha sagt, det bör påpekas, att skulle DFFG slå in på någon av de två förstnämnda vägarna, skulle organisationen därmed ”objektivt sett” gå USA-imperialismens ärenden eller liknande. Speciellt den förstnämnda utvecklingstendensen är väl förenlig med att ett viktigt solidaritetsarbete utförs för det kämpande vietnamesiska folket *inom* DFFG. Vi menar dock bestämt att skulle DFFG gå denna utveckling till mötes, så kommer DFFG inte mer att kunna göra anspråk på att *leda* solidaritetsarbetet för Vietnam i Sverige, DFFG kommer ej ens att vara någon *front* längre. Utesluter man alla kommunister utom dem som i en eller annan form tillhör KFML, så kan man inte längre framföra välgrundade anklagelser mot andra organisationers penninginsamlingar för att vara ”splittrarinsamlingar” osv. Denna utveckling spränger dessutom DFFG, det framgår väl bl.a. av den bifogade resolutionen från Orminge FNL-grupp.

Vi slutar denna kritik i förhoppningen att det ännu ska vara möjligt att bevara och utveckla enhetsfronten som en *levande* front, en front som samlar alla kamrater som med ärliga avsikter vill arbeta för DFFGs huvudparoller och som är beredda att underkasta sig DFFGs stadga till dess den i stadgeenliga former förändrats. Vi slutar denna kritik i förhoppningen att de försök vi kunnat iakttä att inplantera i fronten likstelhet och rigiditet måtte komma på skam. Kritikfriheten måste bevaras.

LEVE ENHETSFRONTEN MOT USA-IMPERIALISMEN!

Torbjörn Tännsjö.

* * *

Eftersom regionstudiekonferensens antagna resolution innebar betydande problem för Orminge-gruppen diskuterade vi den noggrant på vårt närmaste möte. Några i gruppen hade deltagit i diskussionen på konferensen, där ganska svåra motsättningar kom i dagen. Motsättningar, som enligt samtliga de närvarande kamraterna från Orminge, provocerades av anhängarna till den senare antagna resolutionen. En av Orminge FNL-grupps DFFG-medlemmar, Jan Åberg, hade kommit till studiekonferensen strax innan beslut fattades och hade då röstat för resolutionen, således utan att ha tagit del av debatten. Jan Åberg deltog också i Ormingegruppens (ändlösa) diskussion, en av de tre tidigare omtalade; han försvarade den resolution han röstat för men tycktes först ej inse att han i konsekvens härmed borde arbeta för Yvones och Åkes uteslutning ur Ormingegruppen, alldeles oavsett deras åsikter i olika frågor (de är medlemmar av RMF). I stället sökte han om och om igen få dessa akt precisera sin inställning till bit-för-bit-teorin, brännpunktsteorin, enhetsfronten o.s.v. Något klart besked i frågan om Åke och Yvonne borde få delta i gruppen yrkades vi ej erhålla från honom! Denna brist från Jans sida på hederlighet och rättframhet var *ett* viktigt skäl till att diskussionen denna gång blev både häftig och utsträckt i tiden.

Ormingegruppen beslöt att anta en mot-resolution: (Dokument 4)

Dokument 4. Till Styrelsen i Stockholm

På regionsstudiekonferensen den 30.5 antogs det en resolution ang. att medlemmar och sympatisörer till RMF och FK bör uteslutas ur DFFG. Ingen representant för FK fanns närvarande, varför vi inte kan ta ställning till dem i detalj.

Resolutionen hävdar: att RMF anser att DFFG bör ställas på den proletära internationalismens grund.

I DFFGs program framställs att DFFG stöder Vietnams folk av solidaritet och ej av medlidande, samt att de rika, regeringen, Industriförbundet, monopolkapitalet etc. inte kan tänkas delta i DFFGs arbete.

Vi anser att skrivningen i DFFGs program är sådan att man inte utan vidare kan avfärda tanken att rörelsen redan påstår sig stå på den proletära internationalismens grund. Andra anser inte att programmet ger uttryck för detta, varför frågan knappast kan diskuteras utom i och för ett klarläggande av programmet. Vidare ansåg inte RMF att ett ev. ställningstagande för proletär internationalism skulle innebära någon förändring av rörelsens karaktär som enhetsfront.

Resolutionen hävdar: att RMF anser att DFFG låter sig styras av KFML. KFML har ett betydande inflytande på de beslut som tas, i kraft av den mängd medlemmar och sympatisörer av nämnda organisation, som deltar i DFFGs arbete. Att KFML skulle "styra" DFFGs politik på annat sätt har det aldrig varit tal om från RMF:s sida.

Resolutionen hävdar: att RMF anser att DFFG bör vara en "socialistisk front". RMF förnekar detta. Trots det beslöt konferensen att RMF har den åsikten. Ett i sanning märkligt agerande.

Resolutionen anför en mängd exempel stå fientligt handlande i olika grupper. RMF nämns inte samband med något av dessa exempel. Vidare är sanningshalten inte kontrollerad. Vidare är synpunkterna i högsta grad subjektiva. Vidare var en ledamot i en av de nämnda exempelgrupperna närvarande, Visby, som vederlade hela skrivningen om Visby, så att den fick utgå. Korrektheten av de övriga exemplen blev därigenom dragen i tvivelsmål.

Resolutionen anför ett citat från Ho Chi Minh om trotskisterna och samarbetet med dem i Vietnam. Däremot nämns inte alls att detta citat härrör från en period av folkfrontsregering i det imperialistiska Frankrikes förföljelser mot kommunister i Sovjetunionen och utpress-

ningspolitik av Komintern. Oavsett sanningshalten i Ho Chi Minhs uttalande kan detta påstående om en rörelse på 1930-talet inte röra RMF och FK.

Våra erfarenheter av RMF:are i DFFG-arbetet är rakt motsatta de påståenden som framförs i resolutionen. Vi är också principiella motståndare till, i likhet med DFFGs stadga, att grupper och organisationer kan uteslutas. Det strider helt mot den tanke som en enhetsfront byggd på enskilt medlemskap är ett uttryck för.

Med anledning av ovanstående:

Fördömer vi, i dess helhet, den politik som regionstudiekonferensens resolution är ett uttryck för.

Antaget av Ormingegruppen i möte den 9.6. 1971.

* * *

Ända fram till den 13 juni agerade DFFG-medlemmarna Jan Åberg och Jan Lissinski som om de hade för avsikt att fortsätta arbeta i gruppen. Jan Åberg lovade t ex att komma med en reservation till vår motresolution mot stockholmsresolutionen om trotskisterna. Han bad t o m att vi skulle vänta med att skicka in vår text till dess att han var klar med reservationen så att de skulle komma in samtidigt. Vi sände iväg vår resolution till FNL-kontoret den 19/6. Ännu ingen reservation från J.Å. Jan Åberg lät inte bara bli att reservera sig mot beslutet, han röstade dessutom för trotskisten Yvonne Sjögren när hon enhälligt valdes till gruppleddningen den 9/6.

Söndagen den 13/6 hade Stockholms FNL-grupp medlemsmöte för uteslutningar. Ormingegruppens två ”medlemmar” presenterade där följande rapport, utan att ha diskuterat frågan med någon annan i gruppen.

Vår kommentar följer direkt på rapporten:

Dokument 5. ”Rapport om Orminge FNL-grupp.

Kort historik

Gruppen bildades i höstas bl.a. av trotskister och nuvarande medlemmar av RMF (”Revolutionära Marxisters Förbund”). Nacka FNL-grupp tog kontakt med gruppen i Orminge, som var motvillig till samarbete. Efter en tids samarbete då diskussionsklimatet utvecklats i ogynnsam riktning, delades åter grupperna. I Orminge ”FNL-grupp” förstärktes den okamratliga andan. På sista tiden har förhållandena på mötena blivit i det närmaste olidlig – inte minst har de ledande i Orminge-gruppen praktiserat fräcka personangrepp så snart vi hävdade DFFGs linje. Dessutom har nya kamrater gett uttryck för förskräckelse inför dessa hugg och hårda slag.

Vad som händer i gruppen

Vi har deltagit i möten den 23/5, 29/5, 6/6 och 9/6, samt visst basarbete däremellan. Den direkta anledningen till att undertecknade sökte upp Orminge för att delta i arbetet är att vi bägge – som varit aktiva förut i Högalids FNL-grupp – under våren inflyttat till Ormingeområdet. Det bör påpekas att vi är de enda DFFG-anslutna medlemmarna i gruppen.

Vi har från första stund kunnat konstatera att en hård och okamratlig anda förelegat, och:

- Ändlösa diskussioner som varken utgår från eller leder till enighet; t ex så har mötena ständigt dragit över tiden, dagordningen har samtliga möten utom ett inte hunnits med;
- Man har inte utgått från en önskan om enighet på DFFGs grundval utan i stället från ett *motsatsförhållande* till DFFG i alla grundläggande frågor och *medvetet* (det senare gäller de ledande i gruppen) drivit en DFFG-fientlig linje.

Exempel på ideologisk inställning i olika frågor:

- Om enhetsfronten: DFFGs dokument: ”en bunt snurriga halvteorier”, avsnittet om enhetsfronten ”miserabelt”, brännpunktteorin är ”kontrarevolutionär”, ”bit-för-bit-teorin saknar berättigande”, ”i praktiken har DFFG hittills fungerat som en socialistisk organisation”, ”jag kommer aldrig att enas om att vi ska vara eniga” osv.
- Om andra organisationer: ”KFML rensar ut alla anti-imperialister i fronten”, och apropå Röd Front: ”Första maj arbetarklassens dag, jag kommer inte på något sätt att kompromissa med liberaler och folkpartister”. I enlighet med det sista har också andra gruppmedlemmar än vi påtalat denna smutskastning av andra organisationer – det har gällt också SSU och VPK.
- Om ledande organ i DFFG: ”KFML styr”, ”besluten kommer uppifrån” ”herrarna från ledningen”, ”det har kejsaren sagt, kejsaren (Styrelsen för Sthlm FNL-grupp) bestämmer”. De ledande i Ormingegruppen har ständigt strävat efter att skapa ett motsatsförhållande mellan en del av de nämnda organisationerna och DFFG, men däremot har man, inkonsekvent nog, gjort allt för att tona ned det reella motsatsförhållandet till organisationerna RMF och FK (Förbundet Kommunist).

Vi antar att majoriteten av medlemmarna på sista regionstudiekonferensen känner igen dessa argument och de ledande personerna. De agerade på ett drivande sätt i oppositionen mot konferensens åsikter. Förutom reservation mot konferensens åsikter (inte mindre än 6 stycken av reservanterna för studiekonferensens resolution var medlemmar från Ormingegruppen), har nu 6 av gruppens medlemmar” (gruppmajoriteten på det mötet) antagit en resolution som fördömer regionstudiekonferensens resolution.

Vad får det för konsekvens om den här utvecklingen får fortgå?

Inåt: DFFGs linje förvrids och förtalas inför nya kamrater och sympatisörer; hävdar man DFFGs linje utbryter ändlösa och hårda diskussioner. Nya kamrater skräms bort.

Utåt: I vissa fall har det utåtriktade arbetet utförts på ett sätt som skadat bilden av DFFG i ormingebornas ögon, så t ex RMF:aren Åke Erikssons (ledande i Ormingegruppen) agerande vid en insamling. En vakt bad honom att flytta sig från centrumet vid Orminge och menade att inget insamlingstillstånd fanns. Åke Eriksson (som vitt och brett på möten talar om ”klasslagarna” som drabbar RMF:arna och andra ”progressiva” i DFFG) körde då upp insamlingsbössan i magen på vakten och kallade honom ”lakej” mm. Det säger sig självt att ett dylikt agerande kraftigt bidrar till att svärta ned det uppriktiga solidaritetsarbetet för Indokinas folk.

Vi vill betona, att de drivande krafterna i Ormingegruppen framförallt är RMF-medlemmen Åke Eriksson samt Bertil Hellstén.

Hur ska vi betrakta dessa individer?

Vi anser i enlighet med ovan anförda fakta, att det är omöjligt att utveckla ett riktigt solidaritetsarbete till stöd åt Indokinas folk. Vi föreslår därför att RMF-medlemmen Åke Eriksson, RMF-medlemmen Yvonne Sjögren (som dock inte varit lika aktiv som t ex Åke Eriksson, men väl omfattar den DFFG-fientliga linjen), samt Bertil Hellstén, betraktas som de *likvidatorer* de är och därför förhindras att i *alla* former få ta del av DFFGs material.

Vi uppmanar också de övriga medlemmar som inte tagit avstånd från den felaktiga linjen som framförts att noggrant studera sina tidigare ställningstaganden, göra självkritik och därefter vara med om att utveckla ett kraft fullt stöd åt Indokinas folk genom att ställa sig på DFFGs linje.

Förslag till Stockholms FNL-grupp:

att Eriksson, Sjögren, Hellstén spärras från allt DFFG-material/DFFG-arbete

att Undertecknade får förtroendet att bilda en arbetsgrupp till stöd åt Indokinas folk, på enhetsfrontens DFFGs grund, tillsammans med andra uppriktiga antiimperialister i Orminge.

torsdagen den 10 juni 1971

Jan Lissinski, Jan Åberg

Dessa förslag godkändes av medlemsmötet den 13/6 med den ändringen att den nya gruppen skulle syfta till att gå med i Sthlms FNL-grupp.

* * *

Till Stockholms FNL-grupps styrelse

Den rapport som Jan Åberg och Jan Lisinski presenterade på medlemsmöte den 1.3.6 1971, var det mest lögnaktiga undertecknade någonsin läst.

Det existerar nästan inte ett enda korrekt påstående. Eftersom de personer som skrivelsen rör inte fick delta i mötet och försvara sig, svarar vi nu i efterhand. Mening för mening.

”Gruppen bildades i höstas bl. a. av trotskister och nuvarande medlemmar av RMF (”Revolutionära Marxisters Förbund”)

Dels bildades inte gruppen i höstas, utan den 14.2 1971. Bildarna var Göran Antonsson, Eva Bejhed, Åke Eriksson, Annusjka Hellstén och Bertil Hellstén. Av dessa personer är endast en (1) medlem i RMF. Att någon av de andra skulle vara trotskister är helt Jan Åbergs och Jan Lisinskis (JJ:s) subjektiva uppfattning. Ingen av de övriga anser sig vara trotskister.

”Nacka FNL-grupp tog kontakt med gruppen i Orminge, som var motvillig till samarbete.”

Dels var vi i högsta grad aktiva i kontaktskapandet, och inbjöd Nacka-gruppen till gemensamma diskussioner. Nackas kontaktman, Robert Norman, kunde dock endast efter åtskilliga påtryckningar att vi inte skulle bilda någon FNL-grupp och godkännande av styrelsen i Stockholm, låta Nackagruppen komma. Båda grupperna *enades* om samarbete under en gemensam gruppleddning, efter diskussion.

”Efter en tids samarbete då diskussionsklimatet utvecklats i en ogynnsam riktning, delades åter grupperna.”

Att ett diskussionsklimat som rått skulle ha ändrats i någon riktning är helt gripet ur luften. Den gemensamma organisationen medförde en avsevärd tröghet i såväl studierna (elementär-cirkeln) som det utåtriktade arbetet. Bl.a. kom inte Nackagruppen till flera gemensamma möten. Därför *enades* båda grupperna om att upplösa den gemensamma organisationen.

”I Orminge ”FNL-grupp” förstärktes den okamratliga andan.”

JJ är helt inkapabla att över huvud taget påstå detta, eftersom andan i gruppen på intet sätt förändrats, samt att JJ inte var med från början, så att de naturligtvis inte kan avgöra om någon okamratlig anda någonsin funnits.

”På sista tiden har förhållandena på mötena blivit i det närmaste olidliga – inte minst har de ledande i Orminge-gruppen praktiserat fräcka personangrepp så snart vi hävdade DFFGs linje.”

Det kan inte förnekas att diskussionen den senaste tiden varit laddad. Ormingegruppen har flera möten i rad haft för avsikt att detaljplanera den nya studiecirkeln, så att studiearbetet skulle kunna komma igång. Detta har varje gång förhindrats, genom att JJ förfäktat att vi först skulle ena oss om enhetsfrontssammanfattningen, brännpunktsteorin och bit-för-bit-teorin etc. Dessutom har Jan Ågren, genom att fasthålla att ett Ho Chi Minh-citat från 30-talet skulle

vara giltigt för en beskrivning av oss, påstått att vi är ”fascismens handgångna män”!!! Liknande antydningar har varit legio. Efter detta har JJ mage att anklaga oss för ”fräcka personangrepp” och okamratlighet. Kommentar är överflödig.

”Dessutom har nya kamrater gett uttryck för förskräckelse, inför dessa hugg och hårda slag.”

En del av de nya kamraterna i Ormingegruppen har enligt egen önskan organiserats i en elementärcirkel med möten andra dagar än gruppens ordinarie mötesdagar. Vi har inte på ett mekaniskt sätt satt alla nya kamrater på skolbänken, utan låtit den politiska kunskapsnivån avgöra saken. Så har t.ex. Unni Beltzikoff och Karl Anders Larsson deltagit i de senaste mötena och i den mån de har förskräckts, så är det över JJ:s agerande och nivån på deras argumentering. De övriga nya kamraterna har i huvudsak inte deltagit i gruppens möten med JJ. Av dessa har en (1) varit närvarande, en hon, och hon har inte gett uttryck för förskräckelse. Tvärtom har hon meddelat att hon kommer att fortsätta i gruppen som vanligt. Men att hennes arbete lägger hinder i vägen för att hon regelbundet ska kunna delta i möten.

”Vi har deltagit i möten den 23/5, 29/5, 6/6 och 9/6 (samt visst basarbete däremellan).”

JJ:s vissa basarbete har bestått i att varsin gång ha varit med och satt upp affischer.

”Den direkta anledningen till att undertecknade sökte upp Orminge för att delta i arbetet är att vi bägge – som varit aktiva förut i Högalids FNL-grupp under våren inflyttat till Ormingeområdet.”

Till och med detta är lögn. Jan Åberg varken bor eller har bott ens i närheten av Ormingeområdet. Han bor från Orminge räknat bortom Skurubron, och skulle *normalt* ha ingått i Nacka FNL-grupp, vars existens han bevisligen känner till.

”Det bör påpekas att vi är de enda DFFG-anslutna medlemmarna i gruppen.”

Detta påpekande saknar naturligtvis helt relevans. Anledningen till att övriga Ormingegruppen inte är medlemmar är att frågan om deras medlemskap inte ens prövats. Motivet skulle vara att det var första gången en FNL-grupp kom till utan ett det från början fanns en DFFG-medlem i gruppen. Styrelsen påstod sig inte veta hur den skulle bete sig.

”Vi har från första stund kunnat konstatera att en hård och okamratlig anda förelegat, och:”

Ang. okamratlighet, se ovan! Vidare bör påpekas att gruppens övriga 15 medlemmar aldrig klagat över okamratlighet och till yttermera visso deltagit regelbundet i gruppens arbete med all den entusiasm man kan begära. Tyder detta på en okamratlig stämning?

”Ändlösa diskussioner som varken utgår från, eller leder till enighet; t.ex. så har mötena ständigt dragit över tiden, dagordningen har samtliga möten utom ett inte hunnits med”

Anledningen till de ändlösa diskussionerna har redogjorts för ovan. Mötestider och dagordning började följas i och med att Bertil Hellsten föreslagit att gruppen principiellt skulle avvisa varje försök att starta diskussioner av ovannämnda karaktär, eftersom frågorna ändå skulle behandlas i studiecirkeln. Alla i gruppen biföll förslaget utom JJ, som ansåg att vi försökte strypa debatten!!!

”Man har inte utgått från en önskan om enighet på DFFGs grundval utan istället från ett *motsatsförhållande* till DFFG i alla grundläggande frågor och *medvetet* (det senare gäller de ledande i gruppen) drivit en DFFG-fientlig linje.”

Gruppen har utgått från en enighet kring de tre parollerna: ”Stöd Vietnams folk på dess egna villkor!”, ”USA ut ur Vietnam!” och ”Bekämpa USA-imperialismen!”. Vidare har vi helt naturligt utgått från att DFFG är en enhetsfront, med tanke på att Ormingegruppen i praktiken är detta. Resten av JJ:s mening är en subjektiv generalisering helt utan grund, som endast visar JJ:s tendens att sätt likhetstecken mellan kritik och vilja till förändring å ena sidan och fientlighet att vilja krossa å den andra.

Sedan följer en rad citat, som JJ tydligen suttit och antecknat uppenbart i syfte att om möjligt använda emot oss. Alla dessa citat är utdragna ur sitt sammanhang och därför ointressanta, men vi vill ändå ge några exempel på detta:

”i praktiken har DFFG hittills fungerat som en socialistisk organisation”

Detta yttrande syftade på den *organisationsform* som DFFG har, vilken bevisligen är samma som olika kommunistiska och socialistiska organisationer arbetar efter, men bevisligen inga borgerliga organisationer.

”jag kommer aldrig att enas om att vi ska vara eniga”

Detta yttrande härrör från en delvis akademisk diskussion initierad av styrelsens representant Björn Lövholt, i vilken diskuterades vad som menades med *enig*. Vad yttraren syftar på är enighet kring varje och detalj och formulering, som Lövholt förespråkade.

”Första maj är arbetarklassens dag, jag kommer inte på något sätt att kompromissa med liberaler och folkpartister”

Jan Åberg hävdade på ett möte att 1 maj var DFFGs manifestationsdag!!! En kommunist och tillika arbetare i gruppen fattade därvid humör över detta angrepp mot denna högtidsdag som personen helt naturligt är känslomässigt engagerad i efter att ha demonstrerat regelbundet den 1 maj sedan barnsben. Han (Bertil Hellstén) står för detta yttrande fortfarande, vilket inte är något att förundra sig över.

”det har kejsaren sagt, kejsaren (Styrelsen för-Sthlm FNL-grupp) bestämmer”

Kejsaren syftar inte på att styrelsen skulle agera som kejsare eller något liknande, utan på att JJ av uttryck för en attityd till styrelsen som mycket väl kan beskrivas som en undersåte till en kejsare.

Dessa exempel på citatens bristande värde som bevis torde räcka.

Vi antar att majoriteten av medlemmarna på sista regionstudiekonferensen känner igen dessa argument och de ledande personerna. De agerade på ett drivande sätt i oppositionen mot konferensens åsikter. Förutom reservation mot konferensens åsikter. Inte mindre än 6 stycken av reservanterna för studiekonferensens resolution var medlemmar i Ormingegruppen. Har nu 6 av truppens medlemmar (gruppmajoritet på det mötet) antagit en resolution som fördömer regionstudiekonferensens resolution.

Vad är det för märkligt med detta? Är det förbjudet att agera drivande på en konferens, är det förbjudet att reservera sig, är det förbjudet för andra än ”högre” organ att anta resolutioner?! JJ tycks hävda det.

I vissa fall har det utåtriktade arbetet utförts på ett sätt som skadat bilden av DFFG i Ormingebornas ögon, så t.ex. RMF:aren Åke Eriksson (ledande i Ormingegruppen) agerande vid en insamling. En vakt bad honom att flytta sig från centrumet vid Orminge och menade att inget insamlingstillstånd fanns. Åke Eriksson (som vitt och brett på möten talar om ”klasslagarna” som drabbar RMF-arna och andra ”Progressiva” i DFFG) körde då upp insamlingsbössan i mager på vakten och kallade honom ”lakej” m.m. Det säger sig självt att ett dylikt agerande kraftigt bidrar att svärta ned det uppriktiga solidaritetsarbetet för Indokinas folk.

Vi har vid ett par tre olika tillfällen attackerats av vakter, anställda och avlönade av de privatkapitalistiska ägarna av Orminge Centrum. Till saken hör att vi har tillstånd. Vakten ifråga bad inte att få se något tillstånd, utan sa åt Åke Eriksson att flytta sig bort från Orminge Centrum. Åke Eriksson ilsknade givetvis till och höll fram bössan och frågade om vakten stödde FNL. Det gjorde han inte, varpå Åke Eriksson tyckte att han inte skulle hindra insamlandet, utan försvinna illa kvickt. Då *påstod* vakten att tillstånd saknades och fick ett tydligt svar. Ordvalet från Åke Erikssons sida i sammanhanget har att göra med hans temperament

och engagemang för Vietnams folk. Ordet "lakej" användes aldrig, även om det hade varit en passande beteckning. Menar JJ att vi inte ska försvara insamlingarna mot provokationer från köpmäns lejda vakter!!! Dessutom var ingen av JJ närvarande vid tillfället.

De enda reaktioner som visades på denna händelse, var dels Eli Keller (KFML:s representant i Orminge), som bad Åke Eriksson att be vakten om ursäkt, dels en okänd man som sade: "Va fan, får ni inte samla in?"

Vidare hör inte Åke Eriksson till ledningen i Ormingegruppen. Vidare har Åke Eriksson nämnt ordet "klasslagar" en (1) gång, och då i samband med åtalen mot FNL-arna i Glanshammar.

Stockholm den 20.6 1971

/ Bertil Hellstén /
Yvonne Sjögren
Göran Antonsson
Karl Anders Larsson

Åke Eriksson
Annusjka Hellsten
Eva Bejhed
Unni Beltzikoff

* * *

VI VÄGRAR!

Ormingegruppen har nu ställts inför fullbordat faktum. Vi tvingas att ta ställning till att ställa oss under "medlemmarnas" självvalda ledning och utesluta tre anti-imperialister ur gruppens verksamhet.

Vi vägrar att hindra någon från att stödja Vietnams kämpande arbetare och bönder. Då avvisar vi hellre dem som kräver detta av oss.

Vi anser att de tre parollerna:

**USA UT UR INDOKINA!
STÖD INDOKINAS FOLK PÅ DESS EGNA VILLKOR!
BEKÄMPA USA-IMPERIALISMEN!**

skall vara det sam enar antiimperialister i kampen. En lokalgrupps suveränitet får ej ens diskuteras. ALLA antiimperialister, vars ärliga uppsåt inte rimligen kan betvivlas och som stöder huvudparollerna, måste ha rätt att INOM DFFG delta i och på lika villkor påverka utformningen av vietnamarbetet. Det följer ur DFFGs pretentioner på att LEDA och ENA kampen i Sverige.

Varje person som vill arbeta mot imperialismen, erkänner gruppens suveränitet och de tre parollernas innehåll som orubbligt har följaktligen rätt till medlemskap i Orminge FNL-grupp.

DFFGs utveckling från att ha varit en sammanslutning av grupper, till att bli en fast organisation med centralistisk struktur och mycket stränga krav på medlemskap, är en betydande del av orsakerna till den kris som den antiimperialistiska rörelsen idag genomlider. Vi uppmanar alla vietnamaktivister att ta upp diskussionen på ett sätt som klarlägger motsättningarna och inte, t ex i likhet med Uppsala FNL-grupp, fördunklar och mystifierar dem. Vår ståndpunkt att lokalgruppen måste vara suverän är resultatet av de erfarenheter vi har fått av DFFG under det halvår vi verkat som antiimperialismens spjutspets i Orminge. Med gruppens suveränitet menar vi att de enda beslut som är BINDANDE är de beslut som fattas av gruppen själv.

Orminge FNL-grupp tänker inte ge upp. Denna vitbok är historien bakom och en utgångspunkt för vår fortsatta verksamhet.

**LÄNGE LEVE ENHETSFRONTEN!
LÄNGE LEVE VÄRLDENS ANTIIMPERIALISTER!**